

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
	
	II <i>Forberedende retsakter</i>	
	Det Økonomiske og Sociale Udvalg	
	Forsamling af oktober 1994	
94/C 397/01	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 92/12/EØF af 25. februar 1992 om den generelle ordning for punktafgiftspligtige varer, om oplægning og omsætning heraf samt om kontrol hermed, af Rådets direktiv 92/81/EØF af 19. oktober 1992 om harmonisering af punktafgiftsstrukturen for mineralolier og af Rådets direktiv 92/82/EØF af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for mineralolier	1
94/C 397/02	Udtalelse om: — Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om anvendelse af et flerårigt arrangement med generelle toldpræferencer for perioden 1995-1997 for visse industrivarer med oprindelse i udviklingslande, og — Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om forlængelse for 1995 af anvendelsen af forordning (EØF) nr. 3833/90, (EØF) nr. 3835/90 og (EØF) nr. 3900/91 om anvendelse af generelle toldpræferencer på visse landbrugsprodukter med oprindelse i udviklingslande	3
	Forsamling af november 1994	
94/C 397/03	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om statistisk registrering af gods- og passagertransporter ad søvejen	6

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
94/C 397/04	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om interoperabilitet i det europæiske jernbanenet for højhastighedstog	8
94/C 397/05	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 89/655/EØF om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdstagernes brug af arbejdsudstyr under arbejdet	13
94/C 397/06	Udtalelse om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et Europæisk Uddannelsesår — Livslang uddannelse (1996) . . .	15
94/C 397/07	Udtalelse om udkast til Rådets afgørelse om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence	17
94/C 397/08	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 64/433/EØF om sundhedsmæssige betingelser for produktion og afsætning af fersk kød	18
94/C 397/09	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93 om indførelse af en kontrolordning under den fælles fiskeripolitik	19
94/C 397/10	Udtalelse om kommissionens forslag til Rådets forordning (EØF) nr. 3759/92 om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter . . .	20
94/C 397/11	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om en ordning for adgang til visse EF-farvande og -fiskeressourcer	21
94/C 397/12	Udtalelse om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om Fællesskabets retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet	23
94/C 397/13	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om videreudvikling af HANDYNET-systemet inden for rammerne af Rådets afgørelse 93/136/EØF om fastlæggelse af Fællesskabets tredje handlingsprogram til fordel for handicappede	31
94/C 397/14	Udtalelse om hvidbogen om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik — En vej frem for Unionen	33
94/C 397/15	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om regler for anerkendelse af tredjelandes sundhedsmæssige og veterinære kontrolforanstaltninger for fersk kød og kødprodukter som svarende til de foranstaltninger, der gælder for EF-produktionen, om betingelser for import til EF og om ændring af Rådets direktiv 72/462/EØF om sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige problemer i forbindelse med indførsel af kvæg, svin, får og gedér samt fersk kød og kødprodukter fra tredjelande	37
94/C 397/16	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 om fastlæggelse af almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af spiritus, og af Rådets forordning (EØF) nr. 1601/91 om almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af aromatiserede vine, aromatiserede vinbaserede drikkevarer og aromatiserede cocktails af vinprodukter, som følge af resultaterne af de multilaterale handelsforhandlinger i Uruguay-rundens regi	39

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
94/C 397/17	Udtalelse om meddelelse om gennemførelsen af protokollen om social- og arbejdsmarkedspolitikken, fremlagt af Kommissionen for Rådet og Europa-Parlamentet	40
Forsamling af december 1994		
94/C 397/18	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv 77/388/EØF om fastlæggelse af anvendelsesområdet for artikel 14, stk. 1, litra d), for så vidt angår fritagelse for merværdiafgift ved visse former for endelig indførsel af goder	50
94/C 397/19	Udtalelse om Kommissionens udkast til Rådets afgørelse om ændring af Rådets afgørelse 91/115/EØF om nedsættelse af et udvalg for penge-, kreditmarkeds- og betalingsbalancestatistik	52
94/C 397/20	Udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om forbedring af skatteforholdene for små og mellemstore virksomheder	53
94/C 397/21	Udtalelse om Kommissionens XXIII. beretning om konkurrencepolitikken	59
94/C 397/22	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 90/684/EØF om støtte til skibsbygningsindustrien	68
94/C 397/23	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om vandområdets økologiske kvalitet	71

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 92/12/EØF af 25. februar 1992 om den generelle ordning for punktafgiftspligtige varer, om oplægning og omsætning heraf samt om kontrol hermed, af Rådets direktiv 92/81/EØF af 19. oktober 1992 om harmonisering af punktafgiftsstrukturen for mineralolier og af Rådets direktiv 92/82/EØF af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for mineralolier

(94/C 397/01)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 7. september 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 99 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget José Ignacio Gafo Fernandez som hovedordfører i henhold til forretningsordenens artikel 18.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 319. plenarforsamling af 18., 19. og 20. oktober 1994, mødet den 20. oktober 1994, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Forslagets indhold

1.1. Formålet med de oprindelige direktiver, som Kommissionen nu fremlægger ændringer til, var at regulere oplægningen og omsætningen af en række mineralolieprodukter, som er underlagt en særlig beskatningsform (punktafgifter), og derigennem sikre, at de skattemæssige forpligtelser opfyldes, samt endvidere at indføre en harmoniseret afgiftsstruktur og mindsteafgiftssatser (i praksis varierer satserne dog betydeligt fra land til land).

1.2. Det fremlagte forslag introducerer en række ændringer, som skal forenkle direktivernes bestemmelser og sikre, at ordningerne i praksis fungerer efter hensigten. Forslaget skal ses på baggrund af to års erfaringer med direktivernes funktionsmåde i praksis, herunder ikke mindst i lyset af de told- og skattemæssige forenklinger i den indre EU-handel siden 1. januar 1993, som følger af den fulde iværksættelse af det indre marked.

1.3. Når forslaget er uhyre teknisk, skyldes det, at det skal opfylde en dobbeltmålsætning: afhjælpe de eksisterende lakuner i ordningerne og forenkle de administrative regler af hensyn til de omhandlede produk-

ters fri bevægelighed. Under forslagets udarbejdelse er der ikke blot trukket på de erfaringer, skattemyndighederne i medlemsstaterne har høstet, men også til en vis grad taget hensyn til udspil fra de berørte erhvervsdrivende og forbrugere.

1.4. ØSU stiller sig på den baggrund positivt til forslaget; dog fremfører det en række bemærkninger, med hvilke det ønsker at bidrage til at forbedre de omhandlede produkters fri bevægelighed i praksis.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU er betænkelig ved opretholdelsen af den nugældende fritagelsesordning, fordi der ikke, som det ville være ønskeligt, ydes forudgående, men derimod efterfølgende godtgørelse af den erlagte afgift. Erhvervslivet og de endelige forbrugere pålægges herved finansielle byrder og indviklede administrative regler. ØSU finder, at der i stedet bør indføres en ordning med forudgående fritagelse på et harmoniseret grundlag i

hele Fællesskabet for de tilfælde, hvor fritagelsen gøres obligatorisk på fællesskabsplan.

2.2. Hertil kommer, at der ikke er fundet nogen tilfredsstillende løsning på det dobbeltbeskatningsproblem, der opstår, når produkter, efter at afgiften er opkrævet, udsættes for visse former for forringelse eller indgår i uhensigtsmæssige blandinger og derfor må returneres til den godkendte oplagsindehaver med henblik på forarbejdning. ØSU henstiller indstændigt til Kommissionen at finde en løsning på spørgsmålet ud fra de retningslinjer, der er givet nedenfor.

2.3. Endelig er ØSU betænkelig ved muligheden af en eventuel gunstigere skattebehandling af visse typer ikke-konventionelle kulbrinter, som vil kunne erstatte traditionelle, afgiftsbelagte produkter, men alligevel er fritaget for punktafgift. ØSU foreslår, at disse produkter lægges ind under den ordning, der gælder for tilsætningsstoffer eller ikke-konventionelle produkter, der anvendes som motorbrændstoffer.

3. Særlige bemærkninger til direktivforslaget

3.1. Artikel 1, nr. 5

Det foreslås, at tredje led i det nye stk. 4 slettes; dette begrundes i den åbenbare modsigelse, der er mellem stk. 1 i den pågældende artikel, der bestemmer, at »den godkendte oplagshaver fritages for punktafgift på de tab, der er sket under en suspensionsordning« og tredje led, der overlader det til medlemsstaterne at indrømme enten delvis eller ingen fritagelse. ØSU foreslår, at denne mulighed for helt eller delvis at nægte fritagelse for en produktkvantitet, der ikke eksisterer i praksis, ophæves.

3.2. Artikel 1, nr. 6, litra d)

Det foreslås, at første led udgår, og at ordene »samme myndigheder« i andet led erstattes med: »de kompetente myndigheder i afgangsmedlemsstaten«. Selv om den nye affattelse lægger op til en betydelig forenkling og forbedring af den oprindelige procedure, kan den omstændighed, at medlemsstaten kræver, at afsenderen har en forhåndstilladelse, medføre unødige forsinkelser og føre til diskriminerende former for praksis, hvilket

undgås ved en umiddelbart efterfølgende indberetning af de relevante data, således som det er forudset i andet led.

3.3. Artikel 1, nr. 12, litra b)

ØSU vil mene, at følgende affattelse vil være mere logisk: »Stk. 4, litra b), andet afsnit.«

3.4. Artikel 2, nr. 1, litra b)

Det foreslås i slutningen af første punktum at tilføje: »samt af enhver anden form for kulbrinte i uforarbejdet stand, der anvendes som substitutionsprodukt for et punktafgiftspligtigt produkt«. Denne præcisering er nødvendig, eftersom der i det følgende punktum fastsættes en generel afgiftsfritagelse for »kulbrinter i uforarbejdet stand«, uden specifik angivelse af de KN-koder, der henvises til, hvilket kan føre til unfair konkurrence som følge af forskellig skattemæssig behandling.

3.5. Med hensyn til spørgsmålet om »fritagelse med efterfølgende godtgørelse«, som berøres under pkt. 2.1 ovenfor, er det ØSU's opfattelse, at ordningen kan forbedres gennem følgende ændringer:

3.5.1. Artikel 1, nr. 10

Det foreslås, at der tilføjes et nyt litra a) affattet som følger: »Stk. 1, sidste afsnit, andet punktum udgår« [litra a) bliver herefter litra b) og litra b) bliver litra c)].

3.5.2. Artikel 2, nr. 3

Det foreslås, at der tilføjes et litra c) affattet som følger: »i stk. 8, indføres efter »Medlemsstaterne kan« ordene: »med undtagelse af de fritagelser, der er hjemlet i stk. 1,«.

3.6. For så vidt angår problematikken vedrørende dobbeltbeskatning, som berøres ovenfor under pkt. 2.2, er ØSU af den opfattelse, at følgende ændring kunne frembyde en løsning:

3.6.1. Artikel 1

Det foreslås, at der indsættes et nyt nr. 10 med følgende ordlyd: »10. I artikel 22, stk. 5, tilføjes følgende nye afsnit: »I tilfælde, hvor et produkt, for hvilket der er erlagt afgift, skal sendes tilbage til fabrikken eller afgiftsoplaget med henblik på forarbejdning, tilbagebe-

tales den del af den betalte afgift, der svarer til det returnerede kvantum.»

3.6.1.1. Nr. 10, 11 og 12 bliver henholdsvis nr. 11, 12 og 13.

Bruxelles, den 20. oktober 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om:

- Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om anvendelse af et flerårigt arrangement med generelle toldpræferencer for perioden 1995-1997 for visse industrivarer med oprindelse i udviklingslande, og
- Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om forlængelse for 1995 af anvendelsen af forordning (EØF) nr. 3833/90, (EØF) nr. 3835/90 og (EØF) nr. 3900/91 om anvendelse af generelle toldpræferencer på visse landbrugsprodukter med oprindelse i udviklingslande

(94/C 397/02)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 11. oktober 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emner.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at pålægge hovedordføreren Helmut Giesecke at forestå det forberedende arbejde.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 319. plenarforsamling den 20. oktober 1994, enstemmigt følgende udtalelse.

1. ØSU hilser det velkomment, at den generelle præferenceordning revideres, så at de mindst udviklede landes fortrinsstilling understreges.

2. Det er særligt positivt, at målet skal nås ved anvendelse af princippet om »global neutralitet«, dvs. at præferenceimportens samlede omfang opretholdes, men således at fordelene søges overført til de fattigste lande.

3. ØSU bakker helt op om EU's bestræbelser på at forenkle procedurerne i forbindelse med denne revision. Såvel myndighederne i de mindst udviklede lande, der ønsker at koncentrere eksportindsatsen på klart overskuelige markeder, som de europæiske importører, der skal have et tilstrækkeligt incitament til at opbygge

nye leverandørnet, har interesse i denne forenkling. Derfor bør enhver ny foranstaltning, der påtænkes iværksat, opfylde kriteriet om en forenkling i forhold til det tidligere system. ØSU frygter dog, at de komplicerede bestemmelser (graderingsordning, solidaritetsmekanismer og særlige ansporende ordninger i tilfælde af en positiv indsats) bevirker, at dette vigtige mål ikke nås.

4. Netop ud fra denne overvejelse støtter ØSU Kommissionens bestræbelser på at indføre en gyldighedsperiode på tre år for det enkelte præferencearrangement, som både sikrer de begunstigede lande og de interesserede virksomheder tid til planlægning.

5. Af samme grund bifalder ØSU, at den nuværende ordning med toldkontingenter og -lofter afløses af en graderingsordning, der tager hensyn til de pågældende varers følsomhed.

I betragtning af den relativt lille toldpræferencemargen, de fleste industriprodukter efter afslutningen af Uruguay-runden råder over, finder ØSU det for overskuelighedens skyld rigtigt, men også fuldt ud tilstrækkeligt, at varerne i en ny ordning inddeles i tre kategorier:

- Særligt følsomme varer
- Følsomme varer
- Ikke-følsomme varer.

For særligt følsomme og følsomme varer skal der indføres en passende toldreduktion, for ikke-følsomme varer bør tolden i princippet bortfalde.

6. ØSU mener, at en beskyttelsesklausul for EU's industri, som Kommissionen ønsker at indføre, er absolut nødvendig på baggrund af forlængelsen af de enkelte foranstaltningers gyldighedsperiode til tre år.

Det er endvidere i denne forbindelse berettiget, at der kan iværksættes beskyttelsesforanstaltninger, når en alvorlig fare truer, og ikke først når skaden er sket.

Når det skal afgøres, om der foreligger en væsentlig skaderisiko, bør der udelukkende anvendes objektive kriterier. Rentabiliteten for EU-producenter bør således ikke lægges til grund.

ØSU betragter det som vigtigt, at der samtidig med ordningen om beskyttelsesforanstaltninger indføres bestemmelser i forordningen om deres varighed og regelmæssige revision. For i princippet at undgå at sektorer på det europæiske marked isolerer sig, må beskyttelsesforanstaltninger under ingen omstændigheder gælde på ubestemt tid.

7. Ud fra den betragtning at præferenceordningen kun skal være et midlertidigt incitament for udviklingslandene, hilser ØSU indførelsen af en graderingsordning og en solidaritetsmekanisme velkommen (artikel 4).

Graderingsordningen skal sikre, at udviklingslande, som set ud fra deres bruttonationalprodukt og eksportkapacitet er nået op på et højere niveau, gradvist glider ud af præferenceordningen for at blive behandlet som industrilande.

Solidaritetsmekanismen skal med rette sikre, at udviklingslande ingen præferencebehandling får, hvis de i en bestemt sektor har opnået et langt højere niveau sammenlignet med de øvrige udviklingslande. ØSU

anbefaler, at denne udelukkelse sker ved en eksportandel på 25% af udviklingslandenes samlede eksport i den pågældende sektor.

Indførelse af såvel graderingsordningen som solidaritetsmekanismen forudsætter imidlertid entydige kontrol- og beslutningskriterier. Det gælder især for den referenceperiode, der anvendes til at fastlægge et lands udviklingsniveau og den eksportvolumen, der ligger til grund for solidaritetsmekanismen.

Endvidere skal det slås fast i forordningen, at begge foranstaltninger uden undtagelser skal finde anvendelse inden for den til enhver tid givne treårsperiode. De må heller ikke fremover beregnes og indføres uafhængigt af denne periode.

En afgørende forudsætning for at dette system kan fungere er, at der hurtigt udarbejdes korrekte statistiske opgørelser over sådanne indførsler i alle EU-medlemsstater.

8. ØSU er enig med Kommissionen i, at præferencer helt eller delvist kan suspenderes for en vis periode i tilfælde af uacceptabel adfærd (artikel 9 ff). ØSU finder de tilfælde, Kommissionen opregner, helt rigtige, men foreslår dog for tydelighedens skyld, at udelukkelseskriteriet i forbindelse med eksport af varer fremstillet i fængsler formuleres klarere; det afgørende kriterium bør være eventuelle brud på FN's minimumskrav til behandlingen af fanger i fængsler.

9. ØSU bifalder, at der som supplerende tilbud (artikel 5 ff) indføres særlige ansøende ordninger i tilfælde af en ekstraordinær positiv indsats.

Disse særordninger bør efter ØSU's mening ikke gælde for højtudviklede udviklingslande, men snarere være et incitament for udviklingslande, der ikke længere er berettiget til fuld toldfritagelse.

Da revisionen af hele præferenceordningen jo vil medføre væsentlige forandringer, også i udviklingslandenes adfærd, finder ØSU det betænkeligt allerede i dag at fastlægge bindende særordninger, der først skal træde i kraft om to år. Det forekommer mere hensigtsmæssigt først at træffe afgørelse om den nærmere udformning af særordningerne, når den nye ordning har fungeret et stykke tid. Så kan der også ved udformningen tages hensyn til resultaterne af de rapporter, Kommissionen måtte have bestilt i mellemtiden.

10. Også ØSU tillægger de kumulative oprindelsesregler stor betydning, især for de mindre udviklede lande. Disse bør kunne nyde godt af fordelene ved den bilaterale kumulation i samarbejde med EU-medlemslande og tillige af den multilaterale kumulation inden for regionale grupper, også selvom enkelte lande i den pågældende region ligger på et højere udviklingsstrin.

Oprindelseskriterierne, som skal fastlægges i overensstemmelse med toldkodeksens bestemmelser, bør i alle tilfælde ligge tæt op ad de eksisterende præferentielle

oprindelsesregler i EU, så at myndighederne og importørerne let kan anvende dem.

Bruxelles, den 20. oktober 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om statistisk registrering af gods- og passagertransporter ad søvejen⁽¹⁾

(94/C 397/03)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 12. oktober 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198, stk. 2, at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport og Kommunikation, som udpegede D. H. Kielman til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23.-24. november 1994, mødet den 23. november 1994, med et flertal af stemmer for og 1 stemme hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Direktivforslagets retsgrundlag

1.1. Europa-Kommissionen har forelagt et forslag til Rådets direktiv om statistisk registrering af gods- og passagertransporter ad søvejen (KOM(94) 275 endelig udg.).

1.2. Direktivet bygger på EU-traktatens artikel 213, og Europa-Parlamentets og ØSU's udtalelse indhentes inden vedtagelsen. Udvalget for Det Statistiske Program, som blev nedsat ved Rådets afgørelse 89/382/EØF, Euratom, høres vedrørende gennemførelsen.

1.3. I forbindelse med forslaget indhold har Europa-Kommissionen rådspurgt organisationer, der beskæftiger sig med søtransportstatistik, såsom Koordinationssudvalget for Transportstatistikker, ECSA, ESC, Fællesskabets havnegruppe og Eurostat.

1.4. Ifølge artikel 15 træder direktivet i kraft på 20. dagen efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

2. Direktivets målsætninger

2.1. De statistiske oplysninger, der for øjeblikket er til rådighed i medlemsstaterne, er mangelfulde og ikke indbyrdes sammenlignelige.

2.2. Den foreslåede foranstaltning har til formål at tilvejebringe statistikker, der bygger på harmoniserede oplysninger om gods- og passagertransport ad søvejen.

2.3. For at fastlægge, følge, kontrollere og evaluere den fælles søtransportpolitik har man brug for sådanne harmoniserede statistikker, som kan sikre sammenlignelighed med de oplysninger, der foreligger om de øvrige transportformer.

2.4. Direktivet vil bidrage til, at der tilvejebringes en fri og loyal konkurrencepolitik på transportområdet, og at denne overvåges.

2.5. Kun ved hjælp af en fællesskabsforanstaltning kan der skabes en formålstjenlig referenceramme og opstilles en liste over de nødvendige oplysninger. Det er Udvalget for Det Statistiske Program, der i detaljer skal angive, hvilke oplysninger der er relevante.

2.6. Derefter sørger medlemsstaterne for, at de nødvendige oplysninger indsamles (subsidiaritetsprincippet) og stilles til rådighed for Eurostat, herunder oplysninger, der er omfattet af Rådets forordning (Euratom, EØF) nr. 1588/90 af 11. juni 1990.

2.7. Med de rigtige oplysninger til rådighed kan såvel Kommissionen som de nationale myndigheder, de berørte europæiske virksomheder og økonomiske og sociale aktører træffe deres beslutninger på et bedre grundlag.

2.8. Desuden er oplysningerne absolut nødvendige i forbindelse med beslutninger om at tildele miljøvenlige transportformer større kapacitet.

3. Generelle bemærkninger

3.1. Oplysningerne bør behandles med de rette hjælpemidler, systemer og telenet, så de hurtigt og på hensigtsmæssig måde kan stilles til rådighed for brugerne. Samtidig bør der sørges for, at de, der skal levere oplysningerne, pålægges færrest mulige byrder.

3.1.1. Endvidere bør repræsentanter for de nationale statistiske tjenester i medlemsstaterne høres yderligere om de detaljerede krav i bilagene og om varighed og omfang af afviselserne i artikel 10, så der sikres en

⁽¹⁾ EFT nr. C 214 af 4. 8. 1994, s. 12.

rimelig balance mellem statistikkernes betydning og omkostningerne for regeringerne og de maritime erhverv, som skal medvirke ved indsamlingen — særlig indtil edbteknikken bliver almindelig udbredt.

3.2. På den baggrund forekommer forslaget i artikel 14 om 1. januar 1995 som skæringsdato for iværksættelsen urealistisk.

3.3. I den forbindelse noteres det, at der i den planlagte overgangsperiode ikke kræves detaljerede oplysninger om arten af det transporterede gods.

3.4. Årsagen er, at omkostningerne ved at indsamle disse oplysninger foreløbig ikke står i noget rimeligt forhold til deres betydning.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Det er uklart, hvad der menes med udtrykket »handelshavn«. Det bør defineres.

4.2. I bilag VIII forekommer det rimeligt at anføre den nederste grænse (100 bruttoton) i forbindelse med skibe i Gruppe 01.

5. Konklusion

5.1. ØSU er overbevist om, at Kommissionen har brug for gode og sammenlignelige statistikker for at kunne løse sine opgaver i forbindelse med Fællesskabets søtransportpolitik. Det får den med gennemførelsen af det foreliggende direktivforslag, som ØSU derfor støtter.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om interoperabilitet i det europæiske jernbanenet for højhastighedstog⁽¹⁾

(94/C 397/04)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 14. juni 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 129 D, stk. 3, at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport og Kommunikation, som udpegede Joël Decaillon til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23.-24. november 1994, mødet den 23. november 1994, med et flertal af stemmer for og 1 stemme hverken for eller imod følgende udtalelse.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg glæder sig over modtagelsen af forslaget til Rådets direktiv om interoperabilitet i det europæiske jernbanenet for højhastighedstog (KOM(94) 107 endelig udg.). Af de nedenfor anførte grunde og under forbehold af de specifikke bemærkninger skal det fastslås, at ØSU finder denne tekst af stor betydning for etableringen af et sådant net.

1. Indledende bemærkninger

1.1. Inden gennemgangen af selve direktivforslaget vil det være nyttigt for debatten ganske kort at opridsse, på hvilken baggrund princippet om højhastighedstog og et europæisk net for disse tog form.

De første indsættelser af højhastighedstog (anlæg af linjen »Diretissima« i Italien, kommerciel drift af TGV Sud-Est i Frankrig i 1981 og ibrugtagningen af ICE en halv snes år senere i Tyskland) havde først og fremmest til formål konkret at løse problemerne med den voksende trafiktæthed på visse store jernbaneforbindelser. I stedet for at foretage en kostbar reovering af forbindelsen Paris-Lyon, som kun ville have givet begrænsede trafikbetjeningsgevinster, foreslog SNCF de franske offentlige myndigheder, at der anlagdes en ny infrastruktur med optimerede specifikationer, som kunne klare en tæt, hyppig og hurtig trafik med en betjeningservice, som indtil da var næsten ukendt i Europa.

Tilsvarende tanker lå til grund for de tyske, italienske og spanske togforbindelser, som alle først og fremmest skulle løse nogle indenlandske problemer.

1.2. Jernbanerne har naturligvis så vidt muligt søgt at tilpasse infrastrukturer, materiel og driftsformer efter deres normale tekniske koncepter, lovgrundlag og sædvanlige praksis, som alt sammen på visse punkter kan variere særdeles meget fra land til land.

1.3. Alligevel har jernbanerne i Det Europæiske Fællesskabs medlemslande, som er samlet i CER (Community of European Railways) på grundlag af deres erfaringer og undersøgelser taget initiativ til den 8. januar 1989 at forelægge EF-institutionerne en rapport med overskriften »Forslag til et europæisk højhastighedsnet«.

1.4. På Ministerrådets møde den 4. og 5. december 1989 vedtoges en resolution, som opfordrede Kommissionen til at nedsætte en arbejdsgruppe på højt plan, som skulle »spørges til råds om standarder og fælles specifikationer, som muliggør trafik med moderne tog på dette net og sikrer teknisk og infrastrukturmæssig forenelighed mellem dets forskellige dele«.

1.5. Denne arbejdsgruppe fremlagde i november 1990 en rapport om det europæiske jernbanenet for højhastighedstog.

Rådet af transportministre udtalte i december 1990⁽²⁾, at det »så med tilfredshed« på de drøftelser, der havde fundet sted, og noterede sig, at Kommissionen agtede at udarbejde et udkast til direktiv om indbyrdes tilnærmelse af de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser om togtrafik, og det understregede nødvendigheden af snarest muligt at virkeliggøre fælles initiativer om harmonisering af »control-command«-ordningerne.

2. Retsgrundlaget for Fællesskabets aktion vedrørende interoperabilitet i jernbanenettet for højhastighedstog

2.1. Den ovennævnte rapport af november 1990 har på sin vis tjent som prototype på de europæiske

⁽¹⁾ EFT nr. C 134 af 17. 5. 1994, s. 6.

⁽²⁾ Rådets resolution af 17. 12. 1990, EFT nr. C 33 af 8. 2. 1991, s. 1.

transportnets oversigtsplaner. Selve konceptet tog dog først egentlig form med unionstraktaten, som trådte i kraft den 1. november 1993.

Denne traktat gav således et nyt grundlag for fællesskabsaktionen for transeuropæiske infrastrukturer, specielt på transportområdet. De relevante bestemmelser, som er indeholdt i afsnit XII, omdefinerer rammerne for denne fællesskabsaktion.

2.2. To andre aspekter i tilknytning til gennemførelsen af det indre marked må tages i betragtning ved gennemførelsen af de foranstaltninger, som Kommissionen nu foreslår:

- «bestemmelserne vedrørende åbning af markedet i transportsektoren [direktiv 90/531/EØF⁽¹⁾, som fik virkning med direktiv 93/38/EØF⁽²⁾],
- «bestemmelserne om udvikling af Fællesskabets jernbaner [direktiv 91/440/EØF af 29. juli 1991⁽³⁾].»

3. Nødvendigheden af teknisk udvikling

3.1. Det er således på det tekniske plan blevet nødvendigt at udvide det hidtidige begreb »teknisk harmonisering« inden for international jernbanedrift.

Princippet for teknisk harmonisering var gennemførelsen af en standardisering eller i det mindste kompatibilitet med hensyn til en række parametre, såsom sporvidde, fritrumsprofiler (hvor der var flere muligheder), bufferhøjder, bremses osv. for køretøjer, der skulle sammenkobles, og for de infrastrukturer, de skulle benytte.

3.2. Disse bestemmelser er kodificeret i:

- en mellemstatslig aftale fra 1882, der opererer med en »Teknisk Enhed«, hvis sidste beslutninger stammer fra 1938,
- RIV-konventionen (Regolamento Internazionale Veicoli — Reglement for gensidig benyttelse af godsvogne i international trafik) og RIC (Regolamento Internazionale Carozze — Reglement for gensidig benyttelse af passager- og bagagevogne i international trafik) og i en samling fiches udarbejdet

af UIC (Jernbanernes Internationale Sammenslutning) til brug for medlemmerne i samarbejdsøjemed; sidstnævnte har dog ikke juridisk bindende karakter med hensyn til europæiske specifikationer og vedrører slet ikke højhastighedstog.

3.3. De nævnte bestemmelser, som daterer sig fra dampgenes tid, var fuldt tilstrækkelige, så længe toghastigheder, rejsetid, aktionsradius og togpersonalets maksimale arbejdstid gjorde det mindre betydningsfuldt at foretage de ophold, som var nødvendige for lokomotiv- og mandskabsudskiftning ved de internationale grænser, der samtidig var tekniske »grænser«.

Jernbanerne har således formået at betjene sig af en række instrumenter til at klare forskellige tekniske uoverensstemmelser og således opnå interoperabilitet for bestemte internationale trafikforbindelser ved hjælp af investeringer. Der var dog tale om begrænsede tiltag, som under alle omstændigheder ikke løser problemerne på ét samlet marked uden grænser.

3.4. Med stadig flere og hurtigere togforbindelser mellem medlemslandene, og specielt med højhastighedstogenes komme, er det klart, at problemerne med »tekniske grænser« ikke længere kan accepteres, og det er netop disse problemer, som forslaget til direktiv om interoperabilitet for højhastighedstog søger at løse.

3.5. Definitionen på interoperabilitet i forslaget til direktiv er resultatet af langvarige drøftelser i undergruppen »Teknisk kompatibilitet« under Kommissionens gruppe på højt plan, som er sammensat af repræsentanter fra administrationerne, transportmaterielindustrien og jernbanenettene. Definitionen lyder således:

»Med udtrykket interoperabilitet i det europæiske jernbanenet for højhastighedstog henvises der til samtlige de forskriftsmæssige, tekniske og driftsmæssige betingelser, som skal være opfyldt, for at højhastighedstog kan køre på dette nets infrastruktur uden afbrydelse og med udnyttelse af den specificerede ydeevne.«

Det Økonomiske og Sociale Udvalg mener, at Kommissionens definition på interoperabilitet i dag opfylder de nødvendige økonomiske, tekniske og miljømæssige krav.

4. Beskrivelse af den foreslåede mekanisme

4.1. Kommissionen har ikke valgt en maksimalistisk strategi for interoperabilitet. Interoperabilitet betyder

(1) EFT nr. L 297 af 29. 10. 1990.

(2) EFT nr. L 199 af 9. 8. 1993.

(3) EFT nr. L 237 af 24. 8. 1991.

blot, at alle jernbaneselskaber skal kunne drive en togforbindelse på en strækning efter eget ønske som en forretning med optimale økonomiske omkostninger.

4.2. For at sikre en tilstrækkelig høj grad af interoperabilitet efter dette koncept foreslår Kommissionen, at der udarbejdes en struktur, som nødvendigvis må blive ret kompliceret, og som skal forsøges skitseret nedenfor.

4.3. På det øvre niveau angiver direktivet i resultatforpligtende vendinger de væsentlige krav med hensyn til:

- sikkerhed,
- sundhed,
- miljøbeskyttelse,
- forbrugerbeskyttelse,
- teknisk kompatibilitet,
- driftsmæssige krav.

4.4. For at gøre beskrivelsen og angivelsen af tekniske specifikationer lettere opsplittes systemet i otte delsystemer:

- infrastruktur,
- energi,
- vedligeholdelse,
- togstyring, sikring og signaler,
- rullende materiel,
- miljø,
- drift,
- brugere.

4.5. Hver af de otte delsystemer skal have deres egen tekniske specifikation for interoperabilitet (TSI).

4.6. De tekniske specifikationer har fire formål:

- de præciserer de relevante »væsentlige krav« for hvert delsystem,
- de fastlægger grundparametrene (fritrumsprofil, elforsyningsspænding, kurveradius, største sporkræfter, akseltryk, vibrationer, støj osv.),
- de afgør, hvilke komponenter og grænseflader der spiller en kritisk rolle for interoperabiliteten,
- de afgør, hvilke moduler der skal anvendes i procedurerne for vurdering af overensstemmelse og anvendelsesegnethed i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets afgørelse 93/465/EØF af 22. juli 1993 ⁽¹⁾.

4.7. De tekniske specifikationer for interoperabilitet skal udarbejdes efter mandat fra Kommissionen af en fælles, international organisation, som repræsenterer jernbanevirksomhederne, infrastrukturforvalterne og jernbanematerielindustrien. Organisationen skal arbejde uden gevinst for øje og være underlagt belgisk lovgivning.

4.8. De enkelte delsystemer underkastes procedurer for vurdering af overensstemmelse med de tekniske specifikationer for interoperabilitet efter anmodning fra delsystemets ordregiver. Denne vurdering foretages af »bemyndigede organer«. Disse organer udsteder en EF-verifikationerklæring, på grundlag af hvilken den pågældende medlemsstat tillader, at det pågældende delsystem sættes i drift.

4.9. På niveau tre, komponenter og grænseflader, fastlægges specifikationerne af specialiserede organer, og navnlig i forbindelse med europæiske standarder af CEN, CENELEC og ETSI.

I dette tilfælde afgøres overensstemmelse eller anvendelsesegnethed efter anmodning fra fabrikanten af de bemyndigede organer på grundlag af de moduler, som er angivet i den relevante tekniske specifikation for interoperabilitet.

4.10. De bemyndigede organer skal opfylde direktivets kriterier. På nuværende tidspunkt sidder kun jernbaneselskaberne inde med den fornødne ekspertise. I henhold til bestemmelserne i direktiv 91/440/EØF kan disse ikke optræde som dommer i egne sager. Det synes at være Kommissionens tanke, at jernbaneselskaberne fortsat skal kunne varetage denne opgave, hvis de organiserer sig sådan, at direktivets kriterier er opfyldt.

4.11. Endelig skal der i henhold til direktivet nedsættes et »stående udvalg« bestående af repræsentanter for medlemsstaterne, som skal drøfte alle spørgsmål vedrørende direktivets gennemførelse og anvendelse.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg mener, at det med princippet om interoperabilitet vil blive lettere at etablere et europæisk højhastighedsjernbanenet for persontrafik. Dette tiltag skulle kunne styrke jernbanetransporten i Europa og give samfundet mulighed for bedre at udnytte fordelene ved denne transportform. Det Økonomiske og Sociale Udvalg sætter dog spørgsmålstejn ved den prioritering, der gives højhastighedsnettet i forbindelse med anvendelsen af dette princip.

5. Generelle bemærkninger

5.1. Systemets kohærens

5.1.1. Et af de særlige karakteristika ved jernbanetransporten er dens meget høje grad af integration og overlappende komponenter, hvad enten det drejer sig

⁽¹⁾ EFT nr. L 220 af 30. 8. 1993.

om mobile eller faste installationer. Hensyntagen hertil er af afgørende betydning for selve systemets sikkerhed, økonomi, effektivitet og rentabilitet.

Samtlige elementer bør derfor lige fra begyndelsen være helt igennem kohærente, hvis der skal opnås optimal homogenitet.

5.1.2. Man kan få det indtryk, at der i direktivet lægges større vægt på systemets dele, delsystemet eller dets komponenter end på systemet som helhed. ØSU kan derfor ikke se, at der gives sikkerhed for en global konfiguration, idet udarbejdelsen af en optimeret syntese efter dets opfattelse må indebære forskellige valg eller kompromisser mellem forskellige mulige løsninger, og det er ikke givet, at en samling af indbyrdes interoperable delelementer nødvendigvis vil betyde, at der opnås den bedst mulige helhed.

5.1.3. ØSU foreslår således, at der i første omgang udarbejdes en syntese på det tidspunkt, hvor man tager fat på at udarbejde de tekniske specifikationer for interoperabilitet under overvågning af udvalget for sporbunden transport, som er omhandlet i artikel 21, og hvis rolle bør præciseres i overensstemmelse hermed. Syntesen bør også foretages ved afslutningen, idet det overlades medlemsstaterne at sikre en effektiv integration af delsystemerne i forbindelse med udstedelsen af ibrugtagningstilladelsen.

5.2. Hensyntagen til den foreliggende situation

5.2.1. Et andet problem er, at der må tages hensyn til den foreliggende situation. En række medlemsstater råder allerede nu over et ikke ubetydeligt antal nye højhastighedsstrækninger; nemlig Tyskland, Spanien, Frankrig og Italien.

Der må ligeledes tages hensyn til planlagte, men endnu ikke etablerede banestrækninger, hvorom der er truffet afgørende beslutninger.

5.2.2. Endvidere bør der nødvendigvis ved anlæg af nye strækninger tages hensyn til det eksisterende traditionelle banenet for at sikre terminaltilkørselsforholdene og dermed kontinuiteten i det europæiske net.

5.2.3. De specifikationer, der foreslås i direktivet, bør ikke resultere i for voldsomme udgifter til tilpasning og drift af nettet, da dette kan hindre en modernisering af nettet og opfyldelsen af det opstillede mål. Det vil derfor være nødvendigt, at der til det enkelte delsystem findes flere mulige løsninger, selv om visse af de mulige anlæg kun etableres i bestemte områder for at sikre den tekniske kontinuitet.

5.3. Udvikling af systemet

Der savnes ikke alene en fleksibel hensyntagen til de eksisterende forhold, men også præcision med hensyn til det videre udviklingsforløb. Hvorledes er det muligt at styre en teknologi i rivende og konstant udvikling uden at bremse den?

5.4. De økonomiske aspekter af systemet

De økonomiske aspekter af systemet omtales kun lidt, og der er blandt andet ikke tilstræbt en økonomisk optimering mellem de væsentlige krav og de — ikke anslåede — omkostninger, som disse krav vil medføre.

5.5. Sociale aspekter

5.5.1. Trods bestemmelserne i punkt 2.7.1 i bilag II til forslaget til direktiv synes det foreslåede regelsæt ikke at være fyldestgørende, da spørgsmålet om uddannelse af personale, som er meget vigtigt for ØSU, kun lige strejfses. Et interoperabelt system i en vis udvikling bør modsvares af en harmoniseret personaleuddannelse for at sikre såvel effektivitet som mobilitet.

5.5.2. Mere generelt skal det bemærkes, at Kommissionen ikke har inddraget arbejdsmarkedets parter. ØSU finder det påkrævet, at disse bliver repræsenteret i det udvalg for sporbunden transport, som omtales i direktivforslagets artikel 21.

5.6. Hensyntagen til brugerne

Forfatterne til direktivforslaget har med rette inddraget brugerne i foranstaltningerne (bilag II, punkt 2.8.). Ud over den stort set tekniske indfaldsvinkel kunne man imidlertid godt have lagt mere vægt på interoperabilitet i de tjenester, der tilbydes kunderne: informationsformidling, pladsreservation, billetudstedelse og harmonisering af jernbaneselskabernes kommercielle tilbud, som nu undertiden snarere synes at fjerne sig fra hinanden end at tilnærmes.

6. Særlige bemærkninger

6.1. Sikkerhedsgaranti

Ad artikel 15

6.1.1. Som tidligere nævnt er det også vigtigt at verificere det samlede delsystem, så der sikres den nødvendige kohærens, specielt på beskæftigelsesområdet.

Ad artikel 5

6.1.2. De moduler, der er tale om i Rådets afgørelse 93/465/EØF (som i mellemtiden har erstattet Rådets afgørelse 90/683/EØF, som er omtalt i dette forslag), er fastlagt for industriprodukter, som er fælles eller beregnet for det brede publikum, og de egner sig ikke for jernbaneudstyr, hvor der stilles særlige krav til levetid, pålidelighed, sikkerhed, vibrationsmodstand, kraftige elektromagnetiske felter, osv. Det vil derfor være formålstjenligt at overveje en udbygning af disse moduler, navnlig af sikkerhedsmæssige hensyn.

6.1.3. Artikel 5, stk. 3, indeholder ingen bestemmelser om regeringsmedvirken ved udformningen af de tekniske specifikationer for interoperabilitet (TSI'er). Det er vigtigt, at disse specifikationer opfylder de nationale sikkerhedskrav, og regeringerne bør have mulighed for at kræve højere sikkerhedsstandarder i særlige tilfælde som for eksempel Kanaltunnelen.

Ad artikel 20

6.1.4. Disse verifikationsprocedurer skal udføres af organer bemyndiget af medlemsstaterne. Ikke mindst af sikkerhedsmæssige årsager er det vigtigt, at de fastsatte kriterier bliver tilstrækkeligt strenge. De høje toghastigheder stiller krav om en meget avanceret knowhow, som kun et lille antal industriforetagender og jernbaneselskaber er i besiddelse af i dag. Det vil derfor være formålstjenligt — eventuelt i en anden sammenhæng end dette forslag til direktiv — at nedsætte et uvildigt og kvalificeret »sektorudvalg«, som kan bistå medlemsstaterne med udpegelsen af de organer, der skal bemyndiges.

6.2. Udvalget for sporbunden transport

Ad artikel 21

ØSU er ikke helt klar over, hvorledes man vil sammensætte dette udvalg, som skal have kendskab til de spørgsmål, som forelægges det. Vil et rådgivende udvalg give medlemsstaterne tilstrækkelig mulighed for at komme igennem med deres synspunkter på dette

relativt nye område? Vil der ikke opstå problemer med ansvarsfordeling, eftersom ansvaret i sidste instans hviler på jernbaneselskaberne og de myndigheder, der er ansvarlige for infrastrukturene?

6.3. Gennemførelsesfrister

Ad artikel 23

Medlemsstaterne skal senest den 30. juni 1997 have omsat direktivets bestemmelser i deres lovgivning og anvende eller acceptere delsystemer, der er i overensstemmelse med de tekniske specifikationer for interoperabilitet.

I betragtning af hvor vanskeligt det vil være at udarbejde disse specifikationer, og hvor omfattende følgevirkninger disse vil få for de nationale lovgivninger, kan man befrygte, at det vil blive svært at overholde den fastsatte tidsfrist, ikke mindst fordi de tekniske specifikationer først skal offentliggøres på samme dato.

7. Konklusioner

Kommissionen har med dette forslag til direktiv gjort sig umage for at afstikke rammer for en kompliceret virkelighed med mange navnlig tekniske og økonomiske facetter og samtidig medtage den transeuropæiske dimension og hensynet til miljøbevarelse, forbrugerbeskyttelse osv.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg kan godkende fremgangsmåden. Dog mener det, at der kan foretages forskellige forbedringer:

- først og fremmest en optimering af systemets kohærens, sikkerheden og cost/benefit-strukturen, eftersom interoperabilitet jo i det store og hele er et langfristet mål,
- på det sociale område gennem øget inddragelse af arbejdsmarkedets parter både i forbindelse med fastlæggelsen af systemet og i uddannelsesspørgsmål,
- ved at tage større hensyn til brugerne.

Sidstnævnte punkt kræver også større interoperabilitet på alle niveauer i jernbanernes driftsmæssige praksis, et spørgsmål som ikke er behandlet videre indgående i forslaget til direktiv.

Med disse forbedringer vil direktivforslaget om interoperabilitet i jernbanenettet for højhastighedstog — suppleret i fornødent omfang med interoperabilitet i det

traditionelle jernbanenet og i de kombinerede transport-systemer — kunne blive et bærende element i de transeuropæiske net.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 89/655/EØF om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdstagerens brug af arbejdsudstyr under arbejdet⁽¹⁾

(94/C 397/05)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 6. april 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 118 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvises til ØSU's Sektion for Social-, Familie-, Uddannelses- og Kulturspørgsmål, som udpegede Giorgio Liverani til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23.-24. november 1994, mødet den 23. november 1994, med et flertal af stemmer for, 1 stemme imod og 1 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU tilslutter sig både begrundelserne og målsætningen for direktivforslaget. En af begrundelserne er det store antal arbejdsulykker, der stadig sker i forbindelse med anvendelse af arbejdsudstyr, og målsætningen er bl.a. nye minimumsforskrifter for visse typer udstyr samt en udvidelse af den indledende og periodiske kontrol. ØSU ønsker også at understrege, at formålet med direktivforslaget er en nærmere præcisering af de forskrifter, der er fastlagt i tidligere direktiver. Det nye direktiv skal ikke fortrænge eller gå forud for direktiv 89/391/EØF og 89/655/EØF.

1.2. ØSU noterer sig ligeledes, at retsgrundlaget (artikel 118 A) er korrekt anvendt, at relevante høringer

har fundet sted, samt at medlemsstaternes eksperter i Det Rådgivende Udvalg har godkendt forslaget.

1.3. ØSU opfordrer ikke desto mindre Kommissionen til at forenkle forslagens generelle opbygning og præsentation, så specielt små og mellemstore virksomheder (SMV) bedre vil kunne forstå og anvende de fastsatte minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed. I den forbindelse må ØSU, skønt det støtter standardkontrolplanerne og forslagene om nationale uddannelses- og informationstiltag, endnu en gang opfordre Kommissionen til i samarbejde med medlemslandene at oprette »mellemlid« (enkeltpersoner eller enheder, der tjener som forbindelsesled mellem de ansvarlige myndigheder og SMV, f.eks. brancheorganisationer og arbejdsgiverforeninger, uddannelsesinstitutioner, banker og forsikringssselskaber, leverandører, hovedentreprenører osv.)

(¹) EFT nr. C 104 af 12. 4. 1994, s. 4.

1.4. ØSU kan tilslutte sig konsekvensanalysens argumenter for supplerende minimumsforskrifter i forhold til tidligere direktiver og er også enig i, at en reduktion i antallet af ulykker vil føre til et tilsvarende fald i de sociale udgifter og i forsikringsudgifterne. ØSU efterlyser ikke desto mindre en metodologisk stramning, større præcision og flere kendsgerninger fremfor antagelser (skønt disse er rimeligt realistiske). ØSU gentager også sit forslag om oprettelse af nationale arbejdsmiljøfonde.

1.5. ØSU anerkender, at selvstændige erhvervsdrivende vanskeligt kan komme ind under artikel 118 A-direktiverne. På nationalt plan kunne man imidlertid søge at fremme udstyrsrelaterede sikkerhedsforanstaltninger for selvstændige, som foretager reparations- og rengøringsarbejde i private hjem, har at gøre med el- og gasapparater, udfører hvearbejde osv.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Bilag I

2.1.1. ØSU anmoder Kommissionen om at præcisere, hvad der forstås ved »anordninger, der giver føreren et større synsfelt« [punkt 3.2.5(d)]. Hvordan afgøres det, om det er nødvendigt at give føreren et større synsfelt?

2.1.2. Det fremgår ikke klart af punkt 3.2.5.f), om »udstyr til brandbekæmpelse« kun dækker udstyr, som kan bekæmpe brand i det »selvkørende arbejdsudstyr«, eller om det også dækker udstyr, der kan bekæmpe brand uden for, men forårsaget af, det selvkørende udstyr (ville enhver »selvkørende« benzintankbil f.eks. skulle udstyres som en brandbil i tilfælde af, at der skulle opstå uheld?). Der bør her være en henvisning til artikel 8 i rammedirektivet om førstehjælp, brandbekæmpelse og evakuering af arbejdstagere (89/391/EØF).

2.1.3. Det bør nærmere defineres, hvad der forstås ved »udgør en brandrisiko«.

2.2. Bilag II

2.2.1. Punkt 1.1. i Bilag II bør formuleres således:

»Arbejdsudstyr og dets dele stabiliseres eller fastgøres sådan, at risiciene for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed begrænses mest muligt.«

2.2.2. Punkt 1.8. i Bilag II formuleres således:

»Arbejdsudstyret skal anvendes med sådanne sikkerhedsanordninger og -tilbehør, at der ikke opstår

nogen (eller i hvert fald mindst mulig) risiko for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed«.

2.2.3. Punkterne 1.12, 1.13, 1.14 synes at dreje sig om foranstaltninger, der normalt træffes for at beskytte arbejdstagere f.eks. i forbindelse med aflåsning eller mærkning af elektrisk udstyr eller udstedelse af adgangstilladelse til arbejdsområder, hvor pladsen er begrænset (f.eks. skibe). Kommissionen kunne måske gøre det klart, om dette er hensigten.

2.2.4. Punkt 2.1 omhandler oplæring af arbejdstagere i brugen af mobilt arbejdsudstyr. Det anbefales, at denne uddannelse gentages regelmæssigt (genopfriskningskurser), f.eks. med 5-7 års mellemrum.

2.2.5. Punkt 3.1.1 omhandler arbejdsudstyrets stabilitet under brugen. Det bør præciseres, at en sådan stabilitet bør baseres på beregninger af forudsigelige ugunstige betingelser, f.eks. kraftig blæst.

2.2.6. Punkt 3.1.2 omhandler den undtagelsesvis brug af løfteudstyr til løftning (eller sænkning) af personer, hvor udstyret ikke er beregnet til personløft. Dette kan kun foregå med tilladelse fra de kompetente myndigheder. Kommissionen bør overveje, om brugen af sådant udstyr til løftning eller sænkning af personer bør tillades i nødstilfælde uden de kompetente myndigheders tilladelse.

2.3. Bilag IV

Punkt 1.a) omhandler »overtrykskamre« og »undertrykskamre«. Der kunne eventuelt henvises til direktivforslaget om trykudstyr, hvor sådanne kamre er defineret, f.eks. inden for en bestemt margen over eller under et atmosfærisk tryk på nul.

2.4. Bilag V

I punkt 2 i den engelske tekst, bør »he« og »him« ændres til »he/she« og »him/her«.

2.5. Bilag A — Konsekvensanalyse

»Del 1: Finansielle konsekvenser« bør indeholde en vurdering af antallet af alvorlige ulykker og ulykker

med dødelig udgang, som skyldes arbejdsudstyr, og en vurdering af den reduktion i ulykkestallene, som de

enkelte foranstaltninger i direktivforslaget forventes at medføre.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et Europæisk Uddannelsesår — Livslang uddannelse (1996)

(94/C 397/06)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. oktober 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 126 og 127 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Social-, Familie-, Uddannelses- og Kulturspørgsmål, som udpegede Jan Jacob van Dijk til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23.-24. november 1994, mødet den 23. november, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. Det Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder, at Kommissionen har taget initiativ til at gøre 1996 til »Det Europæiske Uddannelsesår — Livslang Uddannelse«. Initiativet antydes allerede i Kommissionens hvidbog »Vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse«, hvori det hedder: »Det er nødvendigt at investere i den menneskelige kapital for at forbedre konkurrenceevnen, især med henblik på at lette indførelsen og spredningen af ny teknologi«⁽¹⁾. ØSU anerkender fuldt ud uddannelsens afgørende betydning, når det gælder at forberede Europa på dets rolle i det 21. århundrede.

1.2. Ifølge Kommissionens hvidbog om den europæiske social- og arbejdsmarkedspolitik skal denne »... på en og samme tid tjene unionens interesser og tage hensyn til borgerne — både dem, der er i arbejde og dem, der ikke er det«⁽²⁾. Tilsvarende berører de elementer, der indgår i Det Europæiske Uddannelsesår — Livslang Uddannelse, ikke blot alle unionsborgere, men også arbejdstagerne i streng forstand.

1.3. ØSU er særdeles overrasket over den meget korte frist, det har fået til at udarbejde udtalelsen. Det kunne se ud, som om Task Force for Menneskelige Ressourcer ikke længere tager høringsproceduren alvorligt.

1.3.1. I øvrigt mener ØSU, at forberedelsesperioden forud for uddannelsesåret bliver meget kort, da kodecisionsproceduren skal anvendes.

1.4. ØSU understreger, at en god efter- og videreuddannelse forudsætter en god grunduddannelse.

2. Særlige bemærkninger

2.1. De konkrete aktioner, Kommissionen sætter i værk, bør tilrettelægges i nært samarbejde med de organer, medlemsstaterne udpeger. I den forbindelse beklager ØSU, at arbejdsmarkedets parter ikke har sæde i det rådgivende udvalg. ØSU understreger, at organisationerne har en særlig rolle at spille i den europæiske uddannelsespolitik, og at dette bør være tilfældet ikke blot på europæisk, men også på nationalt plan.

2.2. Kommissionens planer om oplysnings-, informations- og reklamekampagner for uddannelsesåret er en god idé, men bevillingerne er utilstrækkelige. Selv i

(1) KOM(93) 700 endelig udg., kapitel 7.2.

(2) KOM(94) 333 endelig udg., s. 6.

sammenligning med Det Europæiske År for Sikkerhed, Hygiejne og Sundhed på Arbejdspladsen er budgettet meget beskedent; der er stor risiko for, at et så ambitiøst projekt dermed mister sin troværdighed. ØSU mener, at budgettet, som beløber sig til 8 mio. ECU fordelt over 3 år, bør forøges.

2.2.1. Ca. 8 mio. ECU over 3 år svarer til 2 650 000 ECU pr. år. Fordeles dette beløb på 12 lande, giver det ca. 220 000 ECU pr. land pr. år. Bliver der tale om 16 medlemsstater, kan hvert land få ca. 165 600 ECU. Til sammenligning anvender Tyskland over 20 mia. ECU til omskoling.

2.3. Det er uvist, hvilke kriterier der skal lægges til grund for fordelingen af midlerne. Ved tidligere lejligheder som f.eks. Det Europæiske År for Sikkerhed, Hygiejne og Sundhed på Arbejdspladsen anvendtes kriterier som den erhvervsaktive befolknings størrelse og beskæftigelsen i risikobetonede sektorer og i små og mellemstore virksomheder, men i det foreliggende forslag er ingen kriterier nævnt.

2.4. Anvendelse af medierne er et effektivt middel til at fremme livslang uddannelse. Gennemførelse af

pilotprojekter er en anden mulighed. At kunne fremlægge positive resultater af pilotprojekter kan vise sig vigtigere end at opfinde et slogan eller et logo.

2.5. Da budgettet er så beskedent, foreslår ØSU, at der foretages en prioritering; i modsat fald risikerer man, at effekten bliver så godt som lig nul.

2.6. ØSU finder, at det er nødvendigt at investere i uddannelse for at reducere arbejdsløsheden.

2.7. Den teknologiske udvikling øger uddannelsens betydning. Dette gælder ikke alene inden for industrien, men også i den offentlige sektor.

2.8. ØSU ønsker at tilskynde til et nært samarbejde mellem de forskellige uddannelser (herunder de akademiske) og virksomhederne. På den måde kan lærerne bedre blive klar over, hvad de studerende har brug for for at finde et job, og virksomhederne vil til gengæld få større forståelse for, hvad uddannelse betyder for dem. Men dermed være ikke sagt, at virksomhederne skal lave om på skolernes og universiteternes uddannelsesplaner.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om udkast til Rådets afgørelse om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence

(94/C 397/07)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 4. oktober 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for EF's Eksterne Forbindelser, Handels- og Udviklingspolitik, som udpegede Helmut Giesecke til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 14. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23. og 24. november, mødet den 23. november 1994, enstemmigt følgende udtalelse.

1.1. ØSU har i flere initiativudtalelser taget konstruktiv, men kritisk stilling til de for Fællesskabet yderst vigtige forhandlinger under Uruguay-runden⁽¹⁾. Udtalelserne blev ikke kun sendt til Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet, men også til de talrige erhvervs- og interesseorganisationer, der er repræsenteret i ØSU. På denne måde har de bidraget til, at de forholdsvis komplicerede handelspolitiske spørgsmål er blevet gjort til genstand for en bred debat. På grund af de indgåede aftalers betydning og deres konsekvenser for store dele af befolkningen kan ØSU kun beklage, at det i henhold til traktaterne kun i visse undtagelsestilfælde som f.eks. det foreliggende skal høres om handelspolitiske problemer.

1.2. I sin initiativudtalelse af 15. september 1994 behandlede ØSU afslutningen af Uruguay-runden og resultaterne af forhandlingerne. De temaer, som forekom det specielt væsentlige, gennemgik det indgående.

Det rettede særlig opmærksomhed på fremtidige, nye konfliktområder inden for verdenshandelen, som f.eks. spørgsmålet om miljøbeskyttelse, indførelsen af sociale normer og internationale regler for konkurrence og investeringer — temaer, som efter ØSU's opfattelse snarest bør tages op til behandling i Verdenshandelsorganisationen.

1.3. Som en samlet vurdering af resultaterne af Uruguay-runden er ØSU enig med den opfattelse, der kommer til udtryk i Kommissionens forslag, at de gensidige indrømmelser og forpligtelser i deres helhed

udgør et tilfredsstillende og afbalanceret resultat. Dette forudsætter dog, at alle parter overholder deres forpligtelser, og at man så vidt muligt vedtager en EU-politik, som mindsker de negative konsekvenser af aftalen.

1.4. Dette gælder også for de plurilaterale aftaler i bilag 4 til overenskomsten om oprettelsen af Verdenshandelsorganisationen og for den bilaterale aftale med Uruguay om økseød.

1.5. Allerede ret hurtigt efter afslutningen af forhandlingerne stod det klart, at Rådet og Kommissionen havde divergerende opfattelser af retsgrundlaget og kompetencefordelingen i forbindelse med, hvad der videre skulle ske. Kommissionen krævede enekompetence på grundlag af artikel 113, mens Rådet holdt fast på Kommissionens og Rådets gensidige kompetence inden for vigtige områder af forhandlingspakken. Den baserede dette på en række yderligere artikler i traktaten.

1.6. ØSU beklager, at EU-Domstolen, som alene kunne skabe den nødvendige klarhed, afsagde sin kendelse så sent. Dermed har man mistet dyrebar tid til en omhyggelig forberedelse af de videre skridt.

1.7. Netop på baggrund af det voksende antal initiativer forud for oprettelsen af Verdenshandelsorganisationen mener ØSU, at EU konsekvent bør overholde den tidsplan, der blev fastlagt i Marrakech. Det internationale handelssamfund herunder især landene i den tredje verden og lande i en omstillingsfase nærer store forventninger til, hvordan verdens største handelspartner — EU — forholder sig. ØSU opfordrer til, at de af EU-Domstolen udpegede organer træffer de nødvendige beslutninger i rette tid.

(¹) EFT nr. C 332 af 31. 12. 1990.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 64/433/EØF om sundhedsmæssige betingelser for produktion og afsætning af fersk kød⁽¹⁾

(94/C 397/08)

Rådet besluttede den 13. september 1994 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at overdrage det forberedende arbejde til Johannes M. Jaschick som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling (mødet den 23. november 1994) med et flertal af stemmer for og 2 hverken for eller imod følgende udtalelse.

INDLEDNING

Med forslaget til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 64/433/EØF om sundhedsmæssige betingelser for produktion og afsætning af fersk kød (KOM(94) 315 endelig udg.) vil Kommissionen forenkle bestemmelserne for virksomheder med en mindre kapacitet.

I dette øjemed foreslås:

- nye bestemmelser vedrørende handelsdokumenterne,
- en forhøjelse af produktionslofterne,
- en udvidelse af afsætningsradius samt
- en hensyntagen til sæsonmæssige og regionale forhold.

1. Generelle bemærkninger

1.1. Med forbehold af nedenstående bemærkninger godkender ØSU Kommissionens forslag, der nærmer sig målet, nemlig at bevare de regionale bedriftsstrukturer. ØSU insisterer på, at de planlagte foranstaltninger ikke må mindske beskyttelsen af forbrugernes sundhed.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Artikel 3, stk. 1, litra A f, nr. ii

Formuleringen »handelsdokument, hvis udformning er godkendt af embedsdyrlægen« er uklar. Den bør erstattes af følgende tekst: »handelsdokument, som indeholder alle de oplysninger, embedsdyrlægen kræver.«

⁽¹⁾ EFT nr. C 224 af 12. 8. 1994, s. 15.

2.2. Artikel 4, litra A

ØSU billiger, at man for at bevare de regionale bedriftsstrukturer forhøjer slagteloftet fra 12 storkreaturenheder til 20 storkreaturer pr. uge eller fra 600 til 2.000 pr. år.

2.3. Artikel 4, litra A, nr. 3

ØSU gør opmærksom på, at hygiejnestandarden må opretholdes, hvis det hidtidige nr. 3 falder væk, og der gives mulighed for at yde dispensation.

2.4. Artikel 4, litra A, nr. 4

ØSU billiger, at bestemmelsen om kun at tillade afsætning lokalt er udgået.

2.4.1. For at beskytte forbrugernes sundhed må transport af kød foregå under hygiejniske forhold i henhold til kapitel 15 i bilag I. Udtrykket »tilfredsstillende« bør udgå.

2.5. Artikel 4, litra A

ØSU godkender udtrykkeligt muligheden for en sæsonmæssig forhøjelse af produktionslofterne. I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet tager Kommissionen højde for regional skik og brug med en sådan særlig bestemmelse.

2.6. Bilag 1, kapitel II, punkt 14, litra c), nr. 1)

ØSU minder om, at dette kræver de tilsynsførende myndigheders tilladelse.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93 om indførelse af en kontrolordning under den fælles fiskeripolitik

(94/C 397/09)

Rådet besluttede den 20. oktober 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

ØSU besluttede at overdrage det forberedende arbejde til Michael Strauss som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23. og 24. november 1994, mødet den 23. november 1994, med et flertal af stemmer for, 12 imod og 10 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU mener, at forslagene om kontrol med overholdelse af de nye bestemmelser om adgang til vestlige farvande er alt for indviklede, bureaukratiske og umulige at håndhæve.

1.2. Kommissionen bør derfor nyoverveje dem og fremlægge forslag, som kan gennemføres i hele EU uden at påføre erhvervet unødvendige byrder.

1.3. I udtalelsen fra 1993⁽¹⁾ skrev ØSU, at den fælles fiskeripolitik ikke vil kunne lykkes uden erhvervens accept. Denne accept er betinget af, at fiskerne har den opfattelse, at myndighederne behandler dem ens, uanset nationalitet. Fiskernes opfattelse i dag er, at de regler, som er nødvendige for at bevare bestandene, ikke gennemføres ens i hele EU. Fiskerikontrol kræver større direkte EU-inddragelse. Dette kommer ikke til udtryk i forslagene.

1.4. Passende kontrol forudsætter, at EU's og medlemslandenes kontroltjenester har tilstrækkelige ressourcer til rådighed. Dette er ikke tilfældet i dag.

1.5. Satellitovervågning er måske det mest effektive kontrolmiddel, i modsætning til Kommissionens mere indviklede forslag. Omkostningerne ved installering bør som tidligere henstillet afholdes af myndighederne.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Artikel 3a

Førere af fartøjer bør ikke være forpligtet til rapportere løbende, men kun når de begynder og slutter fiskeriet. Fangsterne kan kontrolleres ved landingen.

2.2. Artikel 19b

Brugen af standardfartøjsdage er til stor skade for administration og praktisk fiskeri. Hvis begrebet standardfartøjsdage indlemmes i grundforordningen, bør der tages højde for det tidspunkt, hvor fartøjet sejler ind i og ud af et fiskeriområde. Dette bør gælde for både faststående og ikke-faststående redskaber.

2.3. Artikel 19c.2

Artiklen bør udgå. De fartøjer, som fritages for pligten til at føre logbog, tegner sig kun for en ringe del af den samlede fangst. Kontrollanterne bør ikke kontrollere fartøjer på under 10 meter. Under alle omstændigheder kan kystfartøjer tjekkes dagligt.

2.4. Artikel 19d.1

Artiklen bør udgå. Det er upraktisk for fiskere, at de 15 dage i forvejen skal underrette myndighederne om, hvornår farvandsdagene for hvert fiskeri forventes at være opbrugt. Fiskeri afhænger af variable faktorer, bl.a. af vejret og af, om der er fisk. Indberetningerne ville hele tiden skulle ændres og dermed medføre endnu mere bureaukrati.

2.5. Artikel 19e

Det bør tilkomme kyststaten at påse, at fartøjerne

(1) EFT nr. C 108 af 19. 4. 1993, s. 36.

overholder reglerne for særlige fiskeriformer. Af hensyn til ligebehandling bør kystlandenes kontrollanter

ledsages af kontrollanter fra EU og medlemsstaterne.

Bruxelles, den 23. november 1994

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om kommissionens forslag til Rådets forordning (EØF) nr. 3759/92 om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter⁽¹⁾

(94/C 397/10)

Rådet besluttede den 20. oktober 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at overdrage det forberedende arbejde til Michael Strauss som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23. og 24. november 1994, mødet den 23. november 1994, med 60 stemmer for, 1 stemme imod og 24 stemmer hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

Med forbehold af nedenstående kommentarer støtter ØSU de fremsatte forslag til ændring af den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter. Forslagene omhandler tre vidt forskellige aspekter, der så også vil blive behandlet særskilt i denne udtalelse.

2. Tiltrædelsesordning for Norge

Under tiltrædelsesforhandlingerne med Norge gik EU med til at videreføre den norske ordning, hvorefter der ved anerkendelsen af en producentorganisation gives eneret for et bestemt aktivitetsområde. ØSU støtter derfor forslaget om at give medlemsstaterne mulighed for at vælge en lignende ordning. ØSU billiger endvidere, at listerne i bilag I og II i forordning (EØF) nr. 3759/92 udvides.

3. Krisen i EU's fiskerisektor

Krisen i fiskerisektoren kan kun løses ved en målrettet indsats på en række fronter, hvoriblandt en ændring af den fælles markedsordning ikke kan være det vigtigste

tiltag. De fremsatte forslag er et beskedent skridt i den rigtige retning.

4. ØSU glæder sig over, at man erkender, hvor vigtigt det er at støtte især de mindre og mere sårbare producentorganisationer for at forbedre alle aspekter af håndteringen og afsætningen af varerne og dermed forbedre kvaliteten. Skal de foreslåede foranstaltninger blive en succes, må de bureaukratiske procedurer holdes på et minimum, og al støtte må udbetales uden forsinkelse. De fremsatte forslag er for vagt formuleret. Der må sikres bred information om detaljerne i det nye initiativ.

5. ØSU erkender, at producentorganisationerne af hensyn til GATT-artikel XI ikke længere må anvende en tolerance på 10 % under EF-tilbagetagelsesprisen eller EF-salgprisen i tilfælde af fastsættelse af minimumspriser ved import, samt at ikke-medlemmer vil blive nødsaget til at overholde tilbagetagelsesprisen. Det skal dog understreges, at sikkerhedsklausulerne (artikel 24 i forordning (EØF) nr. 3759/92) må præciseres og forklares. Disse klausuler må snarest undersøges grundigt, især i lyset af den nyligt indgåede GATT-aftale. ØSU vil gerne høres om resultatet af en sådan undersøgelse.

6. Det bør overvejes at medtage sværdfisk (ziphias gladius) i bilag I og II i forordning (EØF) nr. 3759/92.

⁽¹⁾ EFT nr. C 298 af 26. 10. 1994, s. 10.

7. Den foreslåede forhøjelse af den særlige finansielle udligning til 95% af tilbagetagelsesprisen, kombineret med en nedsættelse fra 10% til 5% for den stigning, der er omtalt i artikel 12.ic) i forordning (EØF) nr. 3759/92, vil give en nettostigning i udbetalingerne til producentorganisationerne i tilfælde af et højt tilbagetagelsesniveau.

Da denne særlige finansielle udligning imidlertid kun ydes i højst 4 kalendermåneder, må det nøje overvejes, hvornår der skal ansøges om denne udligning.

8. Forarbejdning af tunfisk. ØSU godkender forslagene om forarbejdning af tunfisk.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om en ordning for adgang til visse EF-farvande og -fiskeressourcer⁽¹⁾

(94/C 397/11)

Rådet besluttede den 8. september 1994 under henvisning til Traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at overdrage det forberedende arbejde til Maria Luisa Santiago som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23. og 24. november 1994, mødet den 23. november 1994, med et stort flertal af stemmer for, 7 imod og 10 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. I henhold til akten om Spaniens og Portugals tiltrædelse skal fiskeriovergangsordningen tilpasses i 1996.

1.1.1. Med forordning (EØF) nr. 1275/94 om tilpasning af fiskeriordningen i tiltrædelsesakten besluttede Rådet at integrere disse to lande fuldstændigt i den generelle ordning for den fælles fiskeripolitik.

1.1.2. Integrationen gennemføres under overholdelse af de gældende EF-regler, og i særdeleshed princippet om relativ stabilitet og undtagelserne om fri adgang til farvande og ressourcer, jf. forordning (EØF) nr. 3760/90.

1.2. De knappe fiskeressourcer og det udvidede marked betinger den fælles fiskeripolitikens udvikling. Når

der gives fri adgang til farvande og fisk, må fiskeriet tilpasses fiskebestandene, så stabiliteten og ligevægten sikres.

1.2.1. Ifølge forordning (EØF) nr. 3760/92 og (EØF) nr. 1275/94 skal adgangsbetingelserne stemme overens med fiskeripolitikens principper, især om relativ stabilitet, ikke-forhøjelse af fiskeriindsatsen, bevarelse af ressourcernes ligevægt, og hensyntagen til biologiske, geografiske og geomorfologiske forhold, især i sårbare områder.

1.2.2. I medfør af art. 3 i forordning (EØF) nr. 1275/94 om tilpasning af fiskeriordningen i Spaniens og Portugals tiltrædelsesakt har Rådet givet Kommissionen juridisk mandat til at opstille reglerne for adgang til farvande og fisk i visse EF-zoner.

⁽¹⁾ EFT nr. C 247 af 3. 9. 1994, s. 4.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU glæder sig over, at Kommissionen har til hensigt at tage hensyn til hovedlinjerne i den fælles fiskeripolitik, herunder specielt Rådets forordning (EØF) nr. 1275/94. ØSU finder imidlertid ikke, at forslagen indhold tilstrækkeligt imødekommer disse retningslinjer. Ikke desto mindre mener ØSU, at det er hensigtsmæssigt at kommentere specifikke aspekter af forslagene, som de er formuleret.

2.1.1. Principerklæringen i Kommissionens forslag garanterer effektivt, at der værnes om fiskeripolitikens grundprincipper, som erhvervet fastholder. Efter nærlæsning af teksten er ØSU dog i tvivl om, hvorvidt de nævnte principper iagttages behørigt.

2.1.2. Kommissionen påstår, at forslaget er mindre bureaukratisk end den ordning for adgang til farvande og fisk, som er fastsat i tiltrædelsesakten. ØSU frygter, at den nye adgangsordning bliver endnu mere bureaukratisk, hvilket strider grelt mod Rådets konklusioner fra juni 1993, hvor det gjordes soleklart, at fiskepolitikken skulle være så enkel som overhovedet mulig.

2.1.3. ØSU tager forbehold over for Kommissionens model — standardfartøjsdage (SFD) — til beregning af den fiskeriindsats, som blev fastlagt i tiltrædelsesakten i 1986.

2.1.3.1. ØSU er bange for, at modellen ikke korrekt afspejler de prekære balanceforhold, som forefandtes tidligere, og som er nedfældet i tiltrædelsesakten. Modellen kan bl.a. skabe usikkerhed ombord. Det kan næppe antages, at 511 kW-koefficienten er et tilstrækkeligt dækkende udtryk for fiskerifartøjers maskineffekt i hele EU.

2.1.4. ØSU har allerede tidligere⁽¹⁾ udtalt sig om forskellige vigtige aspekter ved tilpasningen af Spaniens og Portugals tiltrædelsesakt. Med hensyn til betingelserne for adgang til og udøvelse af fiskeri understregede ØSU, at følgende principper skal overholdes:

— Gensidig anerkendelse af, at ingen af parterne har historiske rettigheder i de andre parters territorialfarvand (12 sømil).

— Begrænset adgang til EEZ i henseende til antal fartøjer, områder, fiskeriperioder og fangstmetoder.

— Gensidighedsprincippet og behovet for at være særlig opmærksom på EF's fjerntliggende regioner såsom Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer, hvor fiskeriet er af særlig stor betydning, er afgørende for befolkningens socioøkonomiske udvikling.

2.2. I det foreliggende forslag bør der tages bedre hensyn til kommentarerne i den nævnte udtalelse.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Artikel 1, stk. 1

I opdelingerne i Bilag 1 behandles zone VIII ce, IX, X og CECAF under ét, mens de resterende zoner behandles mere detaljeret.

ØSU er i tvivl om, hvorvidt fiskeriindsatsen i disse zoner er tilstrækkeligt klart beskyttet og fordelt.

ØSU tager ad notam, at Kommissionen vil nyoverveje situationen.

3.2. Artikel 2

Omregningen af fiskeriindsatsen til SFD giver anledning til seriøse indvendinger:

a) Fartøjets fiskeriindsats grupperes i alt for høj grad, idet der ikke udelukkende bør ses på fartøjets hovedmotors kraft, især når der er tale om langlinefartøjer og fartøjer, der anvender pelagisk trawl.

b) Måling af fiskeriindsatsen i SFD giver ikke et helt korrekt billede. Vejrliget spiller også ind.

c) De enkelte fartøjers fangst afhænger stærkt af udstyr og fiskeritimer.

ØSU frygter, at Kommissionens definition af fiskeriindsatsen vil føre til en for stor intensivning af fiskeriet

⁽¹⁾ ISEK(92) 2340 endelig udg. — EFT nr. C 304 af 10. 11.1993, s. 5.

under opholdet på havet, med risiko for det dermed forbundne arbejde og for fiskernes sikkerhed.

ØSU frygter ydermere, at den foreslåede definition bliver en afgørende faktor for fartøjernes rentabilitet.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om Fællesskabets retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet

(94/C 397/12)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 16. juni 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 129 D, stk. 1, at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport og Kommunikation, som udpegede Klaus von der Decken til ordfører og René Bleser (afløst af Joël Decaillon den 20. oktober 1994), Robert Møreland og Francis Whitworth som medordførere. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23.-24. november 1994, mødet den 23. november 1994, med et stort flertal af stemmer for og 1 stemme imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Ifølge Kommissionens forslag skal det transeuropæiske transportnet gradvis udvikles frem til år 2010 ved, at de forskellige nationale infrastrukturer for vej- og banetransport, søtransport og lufttransport integreres på europæisk plan.

Der skal etableres et omfattende transportnet, som tager højde for det udvidede Europa og omfatter de vigtigste transportformer, de vigtigste transportakser samt tjenesteydelser og styringssystemer, som kan støtte og sikre det intermodale samvirke mellem de forskellige transportteknikker. Etableringen af dette net skulle være af afgørende betydning for konkurrenceevnen, væksten og beskæftigelsen.

1.2. ØSU bifalder Kommissionens forslag, som det betragter som et afgørende skridt til sikring af fremtiden inden for rammerne af en taktfast transportpolitik.

Efter ØSU's mening må det gøres mere klart end hidtil, at de transeuropæiske net blot er et instrument i den fælles EU-transportpolitik og kun vedrører den transeuropæiske dimension. Dette instrument kan ikke bruges til at råde bod på eventuelle forsømmelser inden

for regionalpolitikken eller andre forsømmelser inden for den fælles transportpolitik. Det skal alle berørte parter vide lige fra starten, når udviklingsprocessen sættes i gang.

Oprettelsen af et net af transeuropæiske transportforbindelser er imidlertid et krævende forehavende, som kun vil kunne gennemføres i praksis, hvis både de enkelte medlemslande og Fællesskabet yder en stor indsats, hvis omfang og implikationer endnu ikke kan vurderes fuldt ud. ØSU skønner det derfor nødvendigt, at der opstilles en samlet strategi for det transeuropæiske transportnet, som tager højde for aktionernes rækkevidde i både samfundsøkonomisk og transportpolitisk henseende, og som samtidig tilgodeser de socialpolitiske aspekter. En sådan samlet strategi bør danne grundlag for den udviklingsproces, der sættes i gang med henblik på at etablere det transeuropæiske transportnet, og som bør styres på en sådan måde, at man på én gang tilgodeser Fællesskabets interesser og effektivt fremmer det intermodale samvirke mellem de forskellige transportteknikker og -systemer.

1.3. Kommissionen har allerede forelagt Rådet en første statusrapport fra kommissionsmedlem Henning

Christophersen om den politiske baggrund og behovet for en fællesskabsindsats til etablering af det europæiske transportnet. I denne rapport fremhæves det, at gennemførelsen af de prioriterede projekter bør fremskyndes, at der må skabes bedre lovgivningspolitiske rammevilkår, og at der må udvikles incitamenter til privat finansiering. I udtalelsen vil ØSU derfor først komme ind på den samlede strategi, som det finder påkrævet, hvis foretagendet som helhed skal krones med held.

1.4. Den Europæiske Unions nye beføjelser inden for transportinfrastruktur giver samtidig EU et betydningsfuldt instrument, som gør det muligt at yde et aktivt bidrag til bekæmpelse af arbejdsløsheden. ØSU opfordrer derfor Kommissionen til at arbejde for en hurtig gennemførelse af de forskellige infrastrukturprojekter af fælles interesse, så de kan begynde at indvirke på beskæftigelsen.

2. Den samlede strategi

2.1. Med blikket rettet mod fremtiden har Kommissionen fastsat de målsætninger, der skal gælde for etableringen af et moderne, effektivt transeuropæisk net, som muliggør en sikker transportafvikling og bidrager til at sikre mobiliteten.

Samtidig skal EU's transportsektor efterhånden udvikle sig til et åbent og konkurrencebaseret marked, der stort set fungerer uden offentlige indgreb og administrative hindringer. Det frie valg af transportmidler skal bibeholdes i det størst mulige omfang. For øjeblikket skulle der ikke være grund til at fravige dette princip.

2.2. Navnlig ud fra et fremtidsperspektiv vil ØSU i den forbindelse bemærke, at en samlet strategi for det transeuropæiske net er påkrævet, om ikke andet så for at slå entydigt fast og opnå generel enighed om, hvilke transport-, miljø- og energipolitiske prioriteter der skal gælde for fremtiden, hvor meget statslig transportstyring transportbrugerne skal påregne, og i hvilket omfang det måtte være nødvendigt at begrænse den tilstræbte markedsøkonomi for at nå målene.

ØSU henviser i den forbindelse til sin udtalelse om hvidbogen om den fælles transportpolitik's fremtidige udvikling (KOM(92) 494 endelig udg.). Efter ØSU's opfattelse må det være et højt prioriteret mål for den fælles transportpolitik at påvirke trafikken ved at styre trafikstrømmene, foretage trafikoplægninger og undgå unødige transporter.

Man skal gøre sig klart, at en fastlæggelse af prioriteter i sig selv foregriber den fremtidige transportudvikling og er med til at afgøre, i hvilket omfang målsætningerne rent faktisk opfyldes. Her er der nemlig i og for sig allerede tale om en trafikstyring, som har indflydelse på de forskellige transportformers rolle i det modale samspil.

2.3. ØSU vil nu alligevel stå fast ved sin gentagne udtalelse om, at det fremherskende motto i udviklingen af transportområdet må være, at der skal være så lidt transportstyring som muligt. De dertil knyttede mål skal fastlægges i overensstemmelse med de politiske målsætninger og integreres i udviklingsprocessen. Dette er endnu ikke sket. Det omtales også i Christophersen-rapporten, som især peger på et behov for analyser vedrørende lovgivningsrammerne.

Efter ØSU's opfattelse er det ikke kun EU-lovgivningen og de generelle retningslinjer inden for den fælles transportpolitik, der kræver en systematisk analyse af lovgivningsrammerne, men også det forhold, at der med det transeuropæiske transportnet skabes et transportpolitisk instrument med stor integrationskraft.

2.4. Hermed byder der sig nu en lejlighed til at foretage en målrettet og formålstjenlig koordinering af sådanne bestemmelser på fællesskabsplan ved hjælp af en specifik, samlet strategi som led i den fælles transportpolitik. En sådan koordinering kunne også betragtes som og udformes som et grundlæggende element i udviklingsprocessen, et element, der med bestemte intervaller registrerer de nye erkendelser og så videreudvikles som en form for plan.

2.5. Efter ØSU's opfattelse må transportsystemernes og transportinfrastrukturernes økonomiske bæreevne prioriteres højt i denne udvikling. Da investeringer på transportområdet er meget langsigtede og forbundet med høje ledsageomkostninger, ville det imidlertid være ufornuftigt ikke at fastsætte vilkår, som muliggør en effektiv, rentabel udnyttelse af nettene. Det udelukker ikke, at investeringer i det transeuropæiske net kan tilgodeses med støtte af hensyn til almenhedens interesser.

2.6. Man lever imidlertid ikke op til kravet om en intermodal, transeuropæisk transportstrategi, hvis man begrænser sig til at udbygge transportinfrastrukturen med henblik på at dække den stigende transportefterspørgsel. Forskningsindsatsen skal tværtimod rettes mod at finde ud af, hvordan det enkelte transportsystems ydeevne og navnlig samvirket mellem de forskellige transportformer kan forbedres og gøres mere rentable, samtidig med at man tilgodeser miljøet og de socialpolitiske aspekter.

2.7. ØSU ønsker især at gøre opmærksom på, at de transeuropæiske nets intermodale karakter hidtil ikke er fremgået særligt klart af drøftelserne og heller ikke af Kommissionens overvejelser. Dette spørgsmål skal man være betydeligt mere opmærksom på end hidtil.

Efter ØSU's opfattelse fokuserer Kommissionens retningslinjer for op- og udbygningen af de transeuropæiske infrastrukturnet for meget på de enkelte systemer. Man opnår ikke et samlet transeuropæisk net med intermodal karakter ved blot at lægge disse enkeltnet sammen. I nogle medlemslande har man ganske vist gjort praktiske

erfaringer med intermodale transportsystemer og det praktiske samarbejde mellem de involverede transportformer, men det er ikke tilstrækkeligt, når der er tale om en samlet, transeuropæisk strategi. ØSU mener derfor, at man skal beskæftige sig særligt indgående med mulighederne for at koble de enkelte net sammen, så de kan integreres på europæisk plan.

2.8. I den forbindelse gør ØSU opmærksom på, at der ikke er skabt overblik over de enkelte nets integrations- og samarbejds muligheder på internationalt plan. Det synes derfor påkrævet, at det inden for rammerne af den efterlyste samlede strategi afgrænses, hvilke integrationselementer og sammenkoblingsmuligheder der må betragtes som nødvendige for et samlet, transeuropæisk net.

2.9. En særlig betydning må tillægges de »forbindelsespunkter«, hvor de forskellige transportnet og dermed også de forskellige transportformer forbindes med hinanden. (I det følgende sondres der begrebsmæssigt mellem disse »forbindelsespunkter« og de enkelte nets trafikknudepunkter.)

2.9.1. For at få overblik over de mulige og nødvendige »forbindelsespunkter« vil det efter ØSU's mening være nyttigt at lave et europakort, hvor alle »forbindelsespunkter« markeres.

2.9.2. Man kan visualisere »forbindelsespunkterne« ved at lægge de enkelte transportnet for de forskellige transportformer oven i hinanden. Så vil det fremgå, hvor det er hensigtsmæssigt at forbinde nettene, dvs. hvor og i givet fald i hvilke store by- og erhvervsområder man skal etablere sådanne »forbindelsespunkter«.

2.9.3. Når man lægger nettene oven i hinanden, vil det også fremgå, hvor mange og hvilke transportformer der er repræsenteret i det enkelte »forbindelsespunkt«, hvilken struktur og hvilke andre forudsætninger grænsefladerne mellem transportsystemerne kræver, hvilke overgange fra én transportform til en anden der allerede findes eller skal etableres, og hvilken transportmæssig betydning et givet »forbindelsespunkt« har i det samlede transeuropæiske net.

2.9.4. Ved at analysere et sådant europakort kan man udlede »forbindelsespunkternes« karakteristiske kendetegn og egenskaber, dvs. få oplysninger om antallet af samvirkende transportformer, deres kapacitet og driftsmåde, udbudet af tjenester samt styrings- og informationssystemerne. Endelig vil det også for hvert enkelt »forbindelsespunkt« fremgå, hvilke overgange fra transportform til transportform der findes, og hvilken gavn erhvervslivet, handelssektoren og den enkelte transportbruger kan forventes at få deraf. Et »forbindelsespunkt« er transeuropæisk, når det også set i et europæisk perspektiv byder på fastetablerede overgange fra en transportform til en anden og er forbundet med andre transeuropæiske »forbindelsespunkter«.

2.9.5. En samlet strategi med et europakort over de transeuropæiske »forbindelsespunkter« skal efter ØSU's opfattelse ikke blot ses som et afgørende skridt ind i fremtiden og et politisk udtryk for, at Europa er vokset sammen til ét hele i kraft af fælles transportinfrastrukturer, men også som en ny og grundlæggende opgave inden for infrastrukturplanlægning og -etablering.

Inden for rammerne af en sådan strategi ville man også nemmere kunne lede de enkelte net ind i en fælleseuropæisk sammenhæng og forberede dem på det intermodale samarbejde. Planlægnings-, godkendelses- og evalueringsprocedurerne samt lovgivningsrammerne kan så også i langt højere grad end hidtil tilpasses prioriteterne, så det samlede netværk kan opnå en højere grad af identitet og integritet i en international sammenhæng.

2.10. ØSU konstaterer med andre ord, at en sådan målrettet, systematisk etablering af forbindelser mellem de enkelte net er forudsætningen for, at man kan tale om et transeuropæisk net, hvis »forbindelsespunkter« er af en anderledes tværgående og integrerende karakter end de enkelte nets trafikknudepunkter.

3. Udviklingsprocessen

3.1. ØSU er enig med Kommissionen i, at etableringen af transeuropæiske transportnet kræver nye former for partnerskab og arbejdsmetoder, som skal udvikles på alle niveauer i medlemsstaterne og Unionens organer, og det gælder især administrationerne, investorerne, bankerne og ikke mindst transportbrugerne.

ØSU mener derfor, at flest mulige kompetente instanser skal informeres om det samlede foretagende og inddrages i udviklingsprocessen. Jo mere entydigt og klart det samlede foretagende formuleres, jo mere frugtbart vil klimaet i de nye partnerskaber blive.

3.2. Erfaringerne viser, at tværnationale projekter er forbundet med problemer som følge af de involverede staters forskellige prioriteringer, de tunge forberedelses-, planlægnings- og godkendelsesprocedurer samt lovforskrifter. Disse problemer kan næppe løses på én gang, så for at sikre, at de transeuropæiske net skrider fremad og krones med held, vil det være nødvendigt at begrænse sig til de målsætninger, der på kort og langt sigt ligger til grund for det samlede foretagende. Disse målsætninger bør som allerede fremhævet fastlægges i en samlet strategi, der ikke alene tager højde for nettens transeuropæiske dimension, men også de forskellige aspekter vedrørende strukturelle forbedringer, ensartede styringssystemer og effektivitet.

3.3. Selv om det er indlysende, at en udviklingsproces ikke bør afbrydes, men forløbe kontinuerligt, vil det

efter ØSU's opfattelse nok være nyttigt, om man med visse mellemrum tager den op til revision. Scenarierne for udviklingsretningslinjerne bør efterprøves inden for rammerne af en sådan revision og om nødvendigt omformuleres og ajourføres. Udviklingsprocessens målsætninger og ikke mindst de lovgivningsmæssige rammevilkår bør også tilpasses til udviklingen.

3.4. Efter ØSU's opfattelse skal udviklingsprocessen i begyndelsen primært integrere de forskellige eksisterende delnet, hvorefter det samlede net kan baseres herpå. De retningslinjer, der tager sigte herpå, bifaldes generelt af ØSU, fordi de i det store og hele dækker det aktuelle handlingsbehov. Det er dog påkrævet, at medlemsstaterne nu meget hurtigt færdiggør deres forberedelses- og planlægningsarbejde og forelægger deres investeringsplaner vedrørende det transeuropæiske net.

3.5. I lyset heraf finder ØSU det vigtigt, at Kommissionen definerer tjenesterne og teknologierne til styrings- og informationssystemerne i et sådant omfang, at de straks kan inddrages i opbygningen af det samlede net. De er vigtige bestanddele af de rammebetingelser, der skal gælde for transportmarkedet og tjene opfyldelsen af de transportpolitiske målsætninger. Når først investeringsprocessen i forbindelse med etableringen af det transeuropæiske net er sat i gang, vil investeringerne begynde at spille en selvstændig rolle og indvirke kraftigt på industrialiseringen, handelen og forbrugernes adfærd. Det er derfor en særdeles kompliceret og vanskelig opgave at prioritere investeringerne og styre transportinfrastrukturernes udnyttelse.

ØSU anbefaler derfor, at aktionernes mål defineres mere konkret og præcist end hidtil og inkorporeres i en samlet, intermodal strategi, før der træffes endelige beslutninger.

3.6. For at styrke de enkelte transportformers intermodalitet og komplementaritet finder ØSU det endvidere påkrævet, at der udvikles en multikriterie-procedure, som gør det muligt at fastslå forudsætningerne for at udnytte hver enkelt transportform mere effektivt.

Kravet om sådanne multikriterie-procedurer blev allerede stillet for mange år siden og er i andre sammenhænge også flere gange blevet anbefalet af ØSU med henblik på at opnå en bedre planlægning af den fremtidige udvikling. Nu, hvor der er tale om at etablere et transeuropæisk net, er en sådan multikriterie-procedure helt uundværlig, hvis den fremtidige transportudvikling skal stemme overens med den fælles transportpolitik.

3.7. *Procedurer under beslutningsprocessen*

3.7.1. Kommissionens forslag til retningslinjer for det transeuropæiske transportnet er koncentreret om målsætningerne, prioriteterne og hovedlinjerne i de

aktioner, der overvejes i forbindelse med udviklingen af disse net. I henhold til artikel 25 skal Kommissionen have beføjelse til at præcisere projekter af fælles interesse efter proceduren i artikel 26. Det er spørgsmålet, om Kommissionens forslag, der giver Kommissionen beføjelse til egenhændigt at træffe beslutning efter høring af »infrastrukturudvalget«, ikke burde ændres.

3.7.2. I betragtning af den vidtrækkende betydning, beslutninger om infrastrukturforanstaltninger har, og for at sikre en gnidningsløs gennemførelse af de nødvendige projekter, ville det efter ØSU's mening nok være hensigtsmæssigt at give de berørte medlemsstater, regioner, brugere og borgere større medindflydelse.

3.7.3. Desuden er det spørgsmålet, om de forudgående beslutninger om globale tiltag, der skal erklæres af fælles interesse, ikke bør træffes inden for rammerne af Rådets og Europa-Parlamentets fælles beslutningsprocedure.

3.7.4. Når fristerne for behandling af Kommissionens forslag til infrastrukturprojekter fastsættes, skal der tages hensyn til høringskravene. Passende frister skal også gøre det muligt at gennemføre miljøkonsekvensvurderinger, som står i et rimeligt forhold til projektets omfang. ØSU foreslår, at fristerne i forbindelse med proceduren i artikel 26 formuleres mere præcist og detaljeret (fælles afgørelse om fristens længde, graduerede tidshorisonter afhængigt af det pågældende projekts omfang og det deraf følgende høringsbehov).

3.7.5. I artikel 27 i Kommissionens forslag er det fastsat, at Kommissionen årligt skal forelægge Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg samt Regionsudvalget en beretning om retningslinjernes gennemførelse. ØSU foreslår, at denne beretning suppleres med en fremskrivning af en tidsplan, som omfatter de forskellige projekter af fælles interesse.

3.8. *Finansiering af infrastrukturprojekter af fælles interesse*

3.8.1. Det Europæiske Råd har allerede beskæftiget sig med den finansforordning, der er påkrævet i forbindelse med aktionerne vedrørende transeuropæiske net i henhold til EF-traktatens artikel 129 C, og truffet de første beslutninger om listen over projekter. Dermed underkastes den finansielle støtte en særlig ordning.

3.8.2. I hvidbogen om den fælles transportpolitik fremtidige udvikling (KOM(92) 494 endelig udg.) vurderer Kommissionen, at der vil være behov for 220 mia. ECU til finansiering af de transeuropæiske transportnet i perioden til og med 1999. I mellemtiden har Christophersen-gruppen vurderet, at alene de første ti projekter (uden broen over Øresund) vil kræve mindst 68 mia. ECU. I Kommissionens forslag til retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet skønnes det, at der vil være behov for mindst 400 mia. ECU i de kommende 15 år.

3.8.3. Det er klart, at de påkrævede investeringer inden for dette tidsrum ikke kan finansieres fuldt ud via medlemsstaternes offentlige budgetter og fællesskabsfondene. ØSU understreger derfor, at det er nødvendigt at mobilisere privat kapital til infrastrukturinvesteringer.

3.8.4. Efter ØSU's mening må inddragelsen af privat kapital i infrastrukturfinansieringen imidlertid ikke føre til, at det offentlige mister grebet om projektplanlægningen og kontrollen med de planlagte delelementer og følgelig med det samlede net. Statens grundlæggende kompetence, når det drejer sig om at sikre de fornødne transportforbindelser, skal fortsat være garanteret.

3.8.5. ØSU mener endvidere, at inddragelsen af privat kapital i finansieringen af infrastrukturer ikke må gribe ind i det pågældende nets ensartede og sammenhængende karakter. Det gælder navnlig skinnenettet, hvor der er en historisk, men også fagligt betinget snæver sammenhæng mellem driften og infrastrukturen. Adgangen til nettet skal også i fremtiden kunne reguleres på grundlag af socioøkonomiske kriterier og må ikke være overladt til private delnetoperatørers virksomhedsøkonomiske beregninger.

3.8.6. ØSU understreger, at der er behov for fælles finansieringsinstrumenter. De finansieringsinstrumenter, der allerede findes og skal udvikles, skal samles i en innovativ, afstemt strategi. Man bør også undersøge den mulighed, at Den Europæiske Union kunne optage lån på det private kapitalmarked. Således kan de berørte medlemsstater tilskyndes til selv at yde en finansieringsindsats, og kun på den måde kan man sikre, at der også gennemføres projekter af fælles interesse i de tilfælde, hvor den eller de berørte medlemsstat(er) ikke kan mobilisere de fornødne offentlige midler, og det heller ikke er muligt at tiltrække privat kapital.

4. Retningslinjer

4.1. For udviklingsprocessens igangsættelse og dermed også for den ønskede samlede strategi skal der gælde en række retningslinjer, som formelt rettes mod medlemsstaterne og knytter EF-organerne, finansieringsinstitutionerne og private investorer til investeringsprojekterne.

I den forbindelse skal der tages hensyn til de eksisterende netplaner, kriterier og procedurer til bestemmelse af projekter af fælles interesse samt de transportpolitiske målsætninger.

ØSU mener, at retningslinjerne i deres nuværende form bør tages op til kritisk vurdering, især for at fastslå, om de i tilstrækkeligt omfang tager højde for det samlede

nets fremtidige intermodale karakter. Med dette for øje foreslår ØSU følgende:

Ved retningslinjernes fastlæggelse, som falder ind under Fællesskabets kompetenceområde, skal det transeuropæiske transportnets målsætninger, grundtræk og enkeltforanstaltninger fortløbende fremskrives på en koordineret måde.

Da der kun er planer om en ensartet ordning og ikke nogen retningslinjer for gennemførelsen af de enkelte projekter, finder ØSU det nødvendigt, at der indføres en samordnet investeringsplanlægning på EF-plan, der fra sag til sag og alt efter udviklingsniveauet giver entydige ledetråde med henblik på at øge planlægningsikkerheden.

4.1.1. Retningslinjernes planlægning skal også ses som en fælleseuropæisk ledetråd for det transeuropæiske net, som både tilgodeser energipolitiske målsætninger og en optimal udbygning af de største industri- og byområder inden for de transeuropæiske trafikknudepunkter.

4.1.2. Også ud fra et transportudviklingssynspunkt synes det hensigtsmæssigt at lade retningslinjerne omfatte sådanne industri- og byområder, hvor der kan udvikle sig »forbindelsesknodepunkter« for det intermodale, transeuropæiske transportnet.

4.2. ØSU er i øvrigt generelt enig med Kommissionen i, at der skal være enighed om retningslinjerne. Det gælder såvel for netplanerne og hovedlinjerne i aktionerne som for kriterierne og procedurerne til bestemmelse af projekter af fælles interesse.

Det skal dog endnu engang påpeges, at det med hensyn til løsningen af detailproblemer i sidste instans drejer sig om at udbygge den intermodale og den transeuropæiske dimension i det samlede netprojekt og at bruge disse faktorer som målestok for målopfyldelsen.

5. Fællesskabsforanstaltninger og nærhedsprincippet

5.1. Kommissionen mener, at nærhedsprincippet skal anvendes i forbindelse med EF-foranstaltningerne, og dette udgør efter ØSU's mening ikke nogen hindring for opbygningen af det transeuropæiske netværk. ØSU tilslutter sig, at det må være op til medlemsstaterne at fastlægge enkelthederne samt tidsplanen og de forskellige etaper for etableringen af de infrastrukturer, nettet kræver.

5.2. På EF-plan skal det dog påses, at hindringer, der kan opstå og skal overvindes på nationalt plan, fjernes rettidigt og om nødvendigt skridt for skridt. Det gælder ikke kun gennemførelsen af anlægsarbejder eller finansieringen, men også de lovforskrifter, der kunne vedrøre transportbrugerne.

5.3. ØSU er i hovedsagen enig i de generelle principper for udfærdigelse af netplaner og for de forskellige former for foranstaltninger, der vedrører projekter af fælles interesse. Det skal fremhæves, at navnlig nærhedsprincippet skal slå igennem og respekteres, og at private investeringer skal kunne inddrages.

6. F&U-foranstaltninger

6.1. ØSU anser F&U-foranstaltninger for at være særligt vigtige. F&U-foranstaltninger er af grundlæggende betydning dels for udviklingen af en samlet strategi for et transeuropæisk, intermodalt transportnet, dels for mange målrettede foranstaltninger.

6.2. Disse foranstaltninger skal lette de faglige og politiske beslutninger og undersøge de potentielle løsningskonsekvenser. En sådan støtte er navnlig uundværlig for de politiske instansers beslutninger om langsigtet allokering af offentlig og privat kapital til infrastrukturinvesteringer og styrings- og kommunikationsteknologier på transportområdet. Hertil hører også en klar præsentation af disse teknologier, der skal tjene som grundelementer i det samlede, europæiske net.

På denne måde kan navnlig industrien og myndighederne opnå et bedre kendskab til trafikstrømmene og ligeledes en bedre støtte, når det skal besluttet, med hvilke trafikforbindelser og transportformer transportefterspørgselen kan dækkes på lang sigt. I den forbindelse har ØSU allerede tidligere foreslået, at der oprettes en transportdatabank, som kan tjene til at vurdere og undersøge den potentielle udvikling i transportbehovet.

6.3. Forskningsforanstaltningerne bør derfor koncentreres om forudsætningerne for transportnettenes interoperabilitet og sammenkobling under særlig hensyntagen til intermodaliteten og nettenes tilgængelighed.

6.4. Netop på dette område skal Den Europæiske Unions F&U-foranstaltninger udvikles under hensyntagen til nærhedsprincippet på en sådan måde, at synergien mellem medlemsstaternes og Unionens relevante forskningstiltag udnyttes. Det gælder også for andre internationale organisationers aktiviteter. Kun på den måde vil det være muligt at udnytte de meget beskedne midler under det fjerde rammeprogram optimalt.

6.5. ØSU bifalder, at det fjerde rammeprogram omfatter et specifikt program for transportsektoren⁽¹⁾. Navnlig kapitlet »Strategisk forskning for et tværeuropæisk multimodalt transportnet« er vigtigt i denne sammenhæng. Også de fem forskningsområder, der er angivet i særprogrammet, er et godt udgangspunkt:

- Viden om mobiliteten: Indsamling af data som forudsætning for en databank.
- Udvikling af intermodaliteten: Undersøgelse af de teknologiske og organisationsmæssige betingelser for sammenkobling af de enkelte transportformers forskellige net og udnyttelse af deres komplementaritet.
- Transportsystemets økonomi.
- Systemets organisation og interoperabilitet: Standardisering er en uomgængelig forudsætning for interoperabilitet.
- Fremtidsforskning: I forbindelse med nye grundlæggende teknologier må det også undersøges, hvilke institutionelle, organisatoriske og socioøkonomiske ændringer de indebærer.

6.6. Endelig omfatter den strategiske forskning også bidrag til analyse af de lovgivningspolitiske rammevilkår og iværksættelse af lovgivningspolitiske foranstaltninger med henblik på at opfylde de transportpolitiske målsætninger.

De lovgivningspolitiske analyser skal også omfatte de transportbrugerrelaterede, socioøkonomiske aspekter som helhed.

6.7. Efter ØSU's opfattelse kan ideen om et europakort over intermodale forbindelsespunkter, som er skitseret i punkt 2, tjene både som instrument og som genstand for den strategiske forskning.

7. De enkelte netelementers særlige karakteristika

ØSU har taget stilling til stort set samtlige kommissionsforslag vedrørende de forskellige transportformer og netelementer⁽²⁾. Til de tre resterende elementer, nemlig »havne«, »lufthavne« og »konventionelle baner«, fremsættes en række bemærkninger i det følgende.

(1) ØSU's udtalelse om særprogrammerne inden for forskning og teknologisk udvikling (CES 1019/94 af 14.-15. 9. 1994).

(2) Højhastighedstog (ordfører: René Bleser), EFT nr. C 191 af 22. 7. 1991, s. 22; Kombineret transport (ordfører: Ulbo Tukker), EFT nr. C 19 af 25. 1. 1993, s. 29; Transportinfrastruktur: vejnet og indre vandveje (ordfører: Roberto Bonvicini), EFT nr. C 19 af 25. 1. 1993, s. 32.

7.1. Havne

7.1.1. Efter Kommissionens opfattelse er det vigtigt og ønskværdigt at fremme havnene og søtransporten som en del af den fælles transportpolitik og udviklingen af det transeuropæiske transportnet. Havne og søtransport betragtes som en væsentlig faktor for de principper og betragtninger, der ligger til grund for det transeuropæiske transportnet, fordi de

- bidrager til at øge Fællesskabets interne og eksterne handel,
- udvider viften af søtransportforbindelser inden for Fællesskabet,
- åbner muligheder for delvis omlægning af transporten fra andre transportformer og dermed yder et væsentligt bidrag til princippet om bæredygtig mobilitet.

7.1.2. ØSU betragter retningslinjerne for havnepolitikken som et positivt tiltag. Derfor må det også bifaldes, at den fælles transportpolitik og retningslinjerne for udvikling af det transeuropæiske transportnet omfatter en samlet strategi til udbygning af havne. ØSU tilslutter sig de kriterier, Kommissionen foreslår for udvælgelse af projekter af fælles interesse vedrørende havne og havnerelateret infrastruktur.

7.1.3. Efter ØSU's opfattelse bør projekter vedrørende udbygning af havne gå hånd i hånd med de forbindelser, der er planlagt for de øvrige transportformer i forbindelse med udviklingen af et transeuropæisk net. ØSU ser derfor med spænding frem til den meddelelse om fremme af kystfart og kortere søgående transport, Kommissionen bebuder i begrundelsens punkt 75. Det henstilles udtrykkeligt, at medlemsstaternes arbejdsgruppe for havne og søtransport hurtigst muligt fuldender sit arbejde vedrørende mulighederne for at opvurdere enkelte havne og forbedre deres status i transportkæden. ØSU konstaterer, at der i rapporten fra Kommissionens arbejdsgruppe for havne (SEK(93) 2129 endelig udg.) allerede er skitseret en lang række mulige projekter. Efter ØSU's opfattelse er der intet til hinder for at iværksætte nogle af disse projekter omgående.

ØSU er dog enig i, at de foreslåede planer ikke må føre til konkurrenceforvridninger havnene imellem, og at projekter til udbygning af havne skal udformes på en fleksibel måde, som er tilpasset det enkelte tilfælde, og ikke efter en usmidig netplan.

7.1.4. I en samlet strategi, der lægger vægt på det transeuropæiske nets intermodale aspekter, vil også flodhavne spille en særlig integrationsfremmende rolle. Efter ØSU's opfattelse bør et særligt kapitel helliges disse havne⁽¹⁾.

7.2. Lufthavne

7.2.1. Også lufthavne spiller en særlig integrationsfremmende rolle i det samlede personog godstransport-system. ØSU bifalder derfor, at Kommissionen i sine retningslinjer går ud fra, at der er behov for tiltag til udvidelse af lufthavnskapaciteten. Det gælder frem for alt behovet for at forbedre forbindelserne til andre transportformer og adgangen til lufthavnene i al almindelighed.

7.2.2. ØSU mener dog, at der først og fremmest må lægges vægt på at forbedre flytrafikstyringssystemerne, der er af afgørende betydning for netværkets effektivitet.

7.2.3. Det henstilles, at der tages hensyn til efterspørgselen på markedet og lufthavnenes indbyrdes konkurrence, når der træffes beslutninger vedrørende lufthavnskapacitet. Visse beslutninger, som kunne bidrage til at forbedre lufthavnenes kapacitet, falder inden for medlemsstaternes og lufthavnsmyndighedernes kompetenceområde, især hvad angår forbedring af lufthavnenes anvendelse og effektivitet. Tildeling af slots er f.eks. en altafgørende faktor, når man vil sikre en bedre udnyttelse af lufthavnsområdet og forbedre flyselskabernes konkurrencemiljø.

7.3. Konventionelle baner

7.3.1. ØSU konstaterer, at skinnenettet lider særligt meget under de seneste årtiers uligevægtige infrastrukturinvesteringspolitik, idet der stort set ikke er sket udvidelser, og investeringerne i al væsentlighed har været koncentreret om at elektrificere visse strækninger. Derfor gælder det i endnu højere grad for skinnenettet end for landevejene, at det eksisterende net først og fremmest tager sigte på at dække forbindelsesbehovet inden for den enkelte medlemsstat, og ikke de ændrede behov i et sammenvoksende Europa. Det er derfor stærkt påkrævet, at Unionen yder en særlig indsats i forbindelse med skinnenettet.

7.3.2. ØSU bifalder derfor, at Unionens hidtidige strategi til etablering af et højhastighedsnet langt om længe suppleres med overvejelser om de konventionelle banestrækninger og det kombinerede transportnet. Alle tre netelementer indgår i basisnettet for europæisk jernbanetransport. Når skinnevejsprojekterne udformes og gennemføres, skal det påses, at de konventionelle projekter heller ikke stilles i skyggen af højhastighedsprojekter, når det drejer sig om finansieringen.

7.3.3. Etableringen af basisnettet er nødvendig for, at man også i infrastrukturpolitisk henseende kan bidrage til opfyldelsen af den grundlæggende, fælles målsætning, at trafikstrømmene skal fordeles på afbalanceret vis mellem de forskellige transportformer. Navnlig i forbindelse med godstransporten må det undgås, at jernbanerne mister yderligere andele af den samlede transport, det være sig relativt eller absolut betraget. Det er

⁽¹⁾ ØSU henviser til sin initiativudtalelse om »Indlandsskibsfarten« (ordfører: Gerhard von Haus), navnlig punkt 7 »Transeuropæisk net af indre vandveje«.

bestemt også i de andre transportformers interesse: Navnlig vejtransporten vil i stadig større omfang blive blokeret, hvis ikke en passende andel af den forventede transporttilvækst ledes over på jernbanetransporten.

8. Den fælles transportpolitikens videre udvikling

8.1. Den seneste udvikling inden for etableringen af transeuropæiske net viser, at alle medlemsstater i grunden anerkender dette logiske fremskridt i den fælles transportpolitik og vil bidrage til netværkenes etablering.

8.2. De hidtidige forslag til finansiering af transeuropæiske net har vist, at der er generel enighed om de hidtil vedtagne foranstaltninger, og at Unionen er handlelydig. Man kan altså gå ud fra, at der er udbredt vilje til at sammenkoble de forskellige nationale transportinfrastrukturer til et stort, sammenhængende transeuropæisk netværk.

8.3. Hvorvidt de ambitiøse målsætninger vil blive nået i sidste ende, afhænger efter ØSU's opfattelse af, om det lykkes at fremskynde forvaltningsprocedurerne og fjerne de hindringer, der stadig findes i de enkelte medlemsstater. Ifølge Christophersen-rapporten mangler der stadig en række undersøgelser. Disse skulle i første række fremskyndes og færdiggøres.

8.4. ØSU vil i den forbindelse understrege, at følgende opgaver bør løses som det første:

— Der bør fastsættes prioriteter for etableringen af det transeuropæiske netværk inden for rammerne af den efterlyste samlede strategi, og projekterne bør vurderes på ensartet vis ud fra kriterier som miljøvenlighed, rentabilitet og deres betydning for den europæiske integration.

— Omgående indførelse af institutionelle organer under inddragelse af offentlige og private instanser med henblik på at finde frem til de bedste veje og mest lovende midler til at gennemføre de enkelte projekter med færrest mulige omkostninger og finde ud af, hvilke hindringer der skal fjernes i Unionens interesse.

— Det må prioriteres højt at undersøge fordelene og svaghederne ved de eksisterende lovgivningspolitiske rammer, som fastsættes dels af medlemsstaterne, dels af Fællesskabet, så der som ønsket kan skabes en lovgivningspolitisk ramme som led i den samlede strategi.

— Der må udvikles finansieringsformer til op- og udbygningen af det transeuropæiske netværk, som omfatter eller fremmer inddragelse af privat kapital.

8.5. Særlige opgaver, som skal ses i sammenhæng med udviklingen af en samlet strategi for det multimodale, transeuropæiske net, går efter ØSU's opfattelse først og fremmest ud på at fastlægge kriterierne og de enkelte foranstaltninger for de forskellige transportformers interoperabilitet på EU-plan.

8.6. Nye teknologier, f.eks. trafikstyringssystemer inden for vejtransport, lufttransport, søtransport eller de multimodale, satellitbaserede navigationssystemer, bør så vidt muligt standardiseres, så de kan benyttes i alle medlemsstater.

8.7. Derudover mener ØSU, at der allerede på indværende stadium i udviklingen bør lægges særlig vægt på at sikre, at det transeuropæiske net bliver velegnet til at indgå i verdensomspændende forbindelser. Det bør allerede fra starten være åbent for trafik på verdensplan. Det kræver imidlertid, at man allerede nu fastsætter de nødvendige målsætninger, prioriteter og betingelser.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om videreudvikling af HANDYNET-systemet inden for rammerne af Rådets afgørelse 93/136/EØF om fastlæggelse af Fællesskabets tredje handlingsprogram til fordel for handicappede

(94/C 397/13)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 4. august 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198, Stk. 2 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at overdrage det forberedende arbejde til Dame Jocelyn Barrow som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23.-24. november 1994, mødet den 23. november, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger om HELIOS II

1.1. HELIOS II-programmet, der gælder for perioden 1. januar 1993 til 31. december 1996, går nu ind i sin aktive fase. Programmet bygger på tre grundlæggende og bindende principper: lige muligheder, integration i samfundet og retten til en selvstændig tilværelse. Det dækker fem prioriterede områder: funktionel revalidering, integration i de almene uddannelser, integration i erhvervsuddannelserne, økonomisk integration og social integration. HELIOS er det eneste fællesskabsprogram, som udelukkende er rettet mod handicappede, men det hænger sammen med andre fællesskabsprogrammer, f.eks. HORIZON og TIDE. ØSU anbefaler en fortsat synergi mellem de forskellige programmer, men understreger samtidig, at der fra politisk hold må tages fat på de handicappedes alvorlige situation. Dette kan ske i form af en erklæring fra stats- og regeringscheferne eller — endnu bedre — ved, at de handicappedes rettigheder inkorporeres i en borgerretsdeklaration både på nationalt og europæisk plan.

1.2. HANDYNET-systemet, som er en integrerende del af HELIOS II, er udviklet for at bistå handicappede. Det indeholder over 50 000 opslag med oplysninger om tekniske hjælpemidler, adresser på specialiserede organisationer og firmaer samt oplysninger om medlemslandenes handicaplovgivning. Denne facilitet til udbredelse af informationer er blevet forbedret, og foreligger nu på CD-ROM nr. 6 (modul vedrørende tekniske hjælpemidler). Der er nu adgang til systemet via omkring 363 informations- og rådgivningscentre, 47 indsamlingscentre og 12 nationale koordineringscentre fordelt over hele Unionen. Som understreget i ØSU's tidligere udtalelse ⁽¹⁾ er det meget vigtigt at have »pålidelige ajourførte statistikker« for at kunne vurdere anvendelsesfrekvensen.

2. Generelle bemærkninger om HANDYNET

2.1. ØSU bifalder endnu en gang ⁽²⁾ forslaget om videreudvikling af det databaserede informations- og dokumentationssystem HANDYNET inden for rammerne af HELIOS II. ØSU foreslår imidlertid, at forslaget omformuleres, så det i højere grad slås fast, at der er tale om både udvikling og videreførelse.

2.2. ØSU gør opmærksom på, at der er over 30 millioner personer i EU med et fysisk, mentalt eller psykisk handicap. Det må der tages hensyn til ved udformningen af den fremtidige socialpolitik.

2.3. ØSU anbefaler, at der etableres retsgarantier for de handicappedes rettigheder. Man må gøre alt for at fjerne alle forer for diskrimination og lovsikre retten til lige muligheder på arbejdsmarkedet og i samfundslivet. Der er lang vej igen, før de handicappedes grundlæggende rettigheder er sikrede, og før der er vedtaget en mere sammenhængende politik på dette specifikke område. Der må lægges pres på medlemslandene, således at de, hvor det er nødvendigt, udvider den nationale lovgivning på dette område. Og der må træffes konkrete foranstaltninger hvad angår beskæftigelse, kultur og uddannelse.

2.4. Bevidsthed i befolkningen om problemerne er absolut nødvendig for at skabe politisk vilje, uden hvilken der ikke kan ske fremskridt.

3. Særlige bemærkninger

Eneste artikel

3.1. Denne artikel bør styrkes som følger: HANDYNET fortsættes og videreudvikles, især i lyset af de nye moduler vedrørende erhvervsuddannelse og adgang til offentlige bygninger, som det nu vil omfatte.

⁽¹⁾ EFT nr. C 79 af 30. 3. 1992, punkt 3.7.

⁽²⁾ EFT nr. C 56 af 7. 3. 1990.

3.2. ØSU sætter spørgsmålstegn ved logikken i kun at forlænge HANDYNET med et år, når HELIOS II, som HANDYNET er en del af, fortsætter i to år.

3.3. Det understreger også behovet for at sikre begge programmets fremtid i form af en langsigtet forpligtelse. Herudover fremhæver ØSU behovet for at behandle HELIOS II særskilt og uafhængigt af HELIOS II.

4. Kommissionens rapport

4.1. Rapporten er en ærlig og ansvarlig vurdering af de seneste resultater, idet den omfatter både de gode og dårlige resultater (f.eks. s. 36-37). Præsentationen er imidlertid dårlig — rapporten er trykt med små typer og mange af de vigtigste og mest interessante oplysninger findes kun i fodnoter, i kursiv og med endnu mindre typer. ØSU opfordrer til en betydelig forbedring af præsentationen og en mere omfattende distribution. En større udbredelse af rapporten kunne føre til større bevidsthed i befolkningen om de handicappedes sociale, økonomiske og finansielle behov, når de griber muligheden for i højere grad at blive integreret og accepteret i samfundet.

4.2. ØSU opfordrer medlemsstaterne til at fremme den størst mulige udbredelse af CD-ROM på nationalt plan og til at øge samarbejdet og informationsudvekslingen med tredjelands vedrørende tekniske hjælpemidler. I begrundelsen slås det fast, at HANDYNET fuldt ud efterlever nærhedsprincippet. I den forbindelse understreger ØSU behovet for udbredelse »helt ned på det lokale plan« i lyset af rapportens konklusion (s. 46), der går ud på, at »et informationssystem kun har virkelig værdi, hvis det er tilgængeligt for en bred kreds«.

4.3. ØSU minder om, at HANDYNET-systemet skulle være rentabelt, idet der vil kunne opnås stordriftsfordele gennem udviklingen af eksisterende net og gennem den reduktion i kommunikationsomkostningerne, som

skyldes den udbredte brug af disketter, udskrifter og net. ØSU understreger behovet for at udvide udvekslingerne på tværs af grænserne, øge samarbejdet og mobilisere de berørte sektorer⁽¹⁾.

4.4. ØSU bifalder Kommissionens beslutning om at undersøge muligheden for at indføre to nye moduler (erhvervsuddannelse og adgang til offentlige bygninger) under hensyntagen til de behov, som de handicappede selv har givet udtryk for, og at overveje indførelse af informationer om arbejdsformidling.

4.4.1. I denne sammenhæng opfordrer ØSU medlemslandene til at øge deres engagement og støtte forskellige foranstaltninger, f.eks. ved at tilskynde arbejdsgivere til at ansætte handicappede.

4.5. ØSU anbefaler øget samarbejde med producenter og forhandlere. Rapporten gør opmærksom på (s. 36), at indsatsen må intensiveres på dette område.

4.6. ØSU henleder opmærksomheden på, at sikkerhed med hensyn til udformning og konstruktion er særlig vigtigt for handicappede, og til tider for de personer, som udfører en plejefunktion. Dette aspekt er ikke dækket i tilstrækkelig grad.

4.7. Brugte produkter skal slettes fra databasen, og i stedet opbevares i en arkivfil. ØSU pointerer, at brugen af sådanne produkter kan fortsætte, og faktisk fortsætter, i lang tid, og at informationer herom må være lettilgængelige, især vedrørende vedligeholdelse og reservedele. Der bør tages højde for indførelsen af erstatningsansvar for brugte produkter i 1994-direktivet om produktsikkerhed.

4.8. ØSU understreger endnu en gang det presserende behov for revision af momsreglerne og momsfratagelse for handicaphjælpemidler.

⁽¹⁾ Op. cit. s. 31 nr. 1.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om hvidbogen om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik — En vej frem for Unionen

(94/C 397/14)

Kommissionen besluttede den 3. august 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om hvidbogen om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik — En vej frem for Unionen .

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Social-, Familie-, Uddannelses- og Kulturspørgsmål, som udpegede Vasco Cal til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23.-24. november 1994, mødet den 23. november 1994 med et flertal af stemmer for, 6 imod og 6 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. I hvidbogen om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik afstikker Kommissionen »rammerne for Unionens indsats for ... at konsolidere og bygge videre på de resultater, der hidtil er gjort — specielt når det drejer sig om arbejdsmarkedslovgivning, arbejdsmiljø, fri bevægelighed og ligestilling mellem kønnene samt for at skabe en ny dynamisk udvikling, i og med at den kommer med nye forslag på disse og andre områder, bl.a. social beskyttelse, lige muligheder for alle samt folkesundhed«⁽¹⁾.

1.1.1. Hvidbogen »bygger på princippet, at Europa har brug for en bredt baseret, nyskabende og fremadskudende social- og arbejdsmarkedspolitik, hvis udfordringerne skal kunne tackles med held.« Kommissionen søger i hvidbogen »at stimulere til et nyt samarbejdsbaseret partnerskab mellem medlemsstater, arbejdsmarkedets parter, frivillige og private organisationer, europæiske borgere og internationale organisationer«⁽¹⁾. Men arbejdsmarkedsparternes rolle understreges: »Regulering af sociale og arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål på europæisk plan kan herefter både blive baseret på lovgivningsinitiativer fra Unionens institutioner og på kollektive overenskomstforhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter«.

1.1.2. Kommissionen understreger, at »jobskabelsen fortsat må øverst på dagsordenen«, og at målsætningen bør være »at bevare og videreudvikle den europæiske social- og samfundsmodel ... for at bibringe borgerne i Europa den enestående blanding af økonomisk stabilitet, social samhørighed og høj livskvalitet«⁽²⁾. »Økonomiske og sociale fremskridt bør gå hånd i hånd. For at kunne opnå positive resultater skal der tages hensyn til både konkurrenceevne og solidaritet«⁽²⁾.

1.2. Hvidbogen om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik præsenteres efter forelæggelsen af og debatten om grønbogen om samme emne udgivet i november 1993.

1.2.1. Bidragene fra såvel EF-institutioner og medlemsstater som arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre interesseorganisationer viser, at der eksisterer en række fælles værdier, som udgør grundlaget for den europæiske samfundsmodel (se resumeet af bidragene — hvidbogen, del B).

1.2.2. Den meget omfattende høringsproces og det meget store antal modtagne bidrag bekræfter engagementet i den sociale dimension, der opfattes som en uomgængelig komponent i det europæiske samarbejde.

1.3. Det Økonomiske og Sociale Udvalg har afgivet en længere udtalelse, som behandler alle emnerne i grønbogen, og mange af dets medlemmer har deltaget i debatterne på EF-plan og i medlemsstaterne.

1.3.1. I februar 1989 vedtog ØSU en udtalelse om Fundamentale Arbejdsmarkedsmæssige og Sociale Rettigheder i EF (Ordfører: François Staedelin). I december 1989 vedtog elleve af stats- og regeringscheferne en højtidelig erklæring om Fællesskabspagten om Arbejdsmarkedets Grundlæggende Arbejdsmarkedsmæssige og Sociale Rettigheder, hvori der hentydes til et handlingsprogram fra Kommissionen til praktisk gennemførelse af pagten. I november 1993 forelå Kommissionens grønne bog: Europæisk Socialpolitik — Unionens Valgmuligheder, som ØSU behandlede udførligt i sin udtalelse fra marts 1994⁽³⁾.

1.4. Denne udtalelse omhandler grundlaget for den europæiske social- og arbejdsmarkedspolitik samt udviklingen heri de nærmeste år (1995-1999). Derfor henvises der for så vidt angår de enkelte forslag fremsat i hvidbogens forskellige kapitler til tidligere udtalelser afgivet af ØSU.

⁽¹⁾ Se forordet til hvidbogen.

⁽²⁾ Se indledning til hvidbogen.

⁽³⁾ EFT nr. C 148 af 30. 5. 1994, s. 35.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU er enig i, at der bør udarbejdes et social- og arbejdsmarkedspolitisk handlingsprogram på unions- og medlemsstatsplan, således at social- og arbejdsmarkedspolitikken bibringes den fornødne stabilitet og forudsigelighed.

Handlingsprogrammet bør tage højde for følgende forhold:

2.1.1. Der bør gøres status over allerede vedtagne foranstaltninger indeholdt i handlingsprogrammet fra 1989, medlemsstaternes indsats for at realisere programmets foranstaltninger, aktioner iværksat for at efterleve og anvende programmet i praksis (dette bør indebære høring af de berørte arbejdsmarkedsparter om, hvorvidt man bør nøjes med formelle rapporter udarbejdet af medlemsstaterne).

2.1.2. Der bør foretages en nyvurdering og eventuelt tilpasning af allerede foreslåede men endnu ikke vedtagne foranstaltninger med det formål hurtigt at få dem vedtaget på EF-niveau. Dette gælder navnlig foranstaltninger vedrørende atypiske ansættelsesforhold, forældreorlov af familiemæssige årsager, ændring af bevisreglerne, grænseoverskridende underrepriser, arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med virksomhedsudflytninger, revision af forordning (EØF) nr. 1612 om arbejdstagernes fri bevægelighed, udvidelse af forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og endelig det fjerde program mod fattigdom.

2.1.3. Det fælles grundlag af bindende minimumsnormer bør udbygges som et egnet instrument til gradvis at gøre fremskridt i retning af økonomisk og social konvergens i Unionen under hensyntagen til de forskellige medlemsstaters økonomiske styrke og kapacitet. Dette kan føre til forslag om indførelse af lovgivning på unionsplan på en lang række områder. Det drejer sig om beskyttelse af arbejdstagernes privatliv, navnlig med hensyn til behandling, herunder indsamling og videregivelse af oplysninger af arbejdstagerne, krav om ligebehandling i forbindelse med deltidsarbejde og arbejde omfattet af tidsbegrænsede kontrakter, forbud mod diskriminering af arbejdstagere, som holder på deres ret eller nægter at udføre ulovlige arbejdsopgaver, ret til at oppebære løn på offentlige helligdage og under sygdom og arbejdstagernes ret til at blive hørt i virksomhedsinterne anliggender, som berører dem personligt.

2.1.4. Der bør fortsat udfoldes bestræbelser for at tilpasse og ajourføre lovgivningen på områder som sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, arbejdstagernes frie bevægelighed, anerkendelse af kvalifikationsbeviser, konvergens mellem de sociale sikringsordninger, herunder overførsler af erhvervstilknyttede pensioner samt fremme af ligebehandling af mænd og kvinder,

idet kvindernes rolle i beslutningstagningen er en forudsætning for samfundsmæssige fremskridt.

2.1.5. Der bør ske en udvidelse af det traditionelle europæiske social- og arbejdsmarkedspolitiske område, således at der effektivt sættes ind mod det stigende omfang af marginalisering og social udstødelse, og som navnlig kan realiseres via allerede eksisterende initiativer (angående fattige, handicappede, indvandrere, forbud mod diskrimination på grundlag af race, religion, alder eller handicap, initiativer vedrørende sårbare sociale grupper, som f.eks. ældre og unge, samt på det sundhedspolitiske område).

2.1.6. Med henblik på at forankre borgernes rettigheder i traktaten er der behov for »en traktatbestemmelse, som forbyder forskelsbehandling på grund af køn, hudfarve eller race, og på grund af religiøs, politisk eller anden overbevisning« (ØSU's udtalelse om Borgernes Europa; EFT nr. C 313 af 30. 11. 1992, s. 34 — Ordfører: Beatrice Rangani Machiavelli).

2.1.7. Der bør gøres status over de senere års erfaringer, herunder også resultaterne af den seneste regeringskonference, og man bør omhyggeligt — under inddragelse både af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg — forberede den kommende revision af traktaterne på det social- og arbejdsmarkedspolitiske område, således at de kan anvendes ensartet og ikke-diskriminatorisk på alle Unionens borgere.

2.2. ØSU erkender, at hvidbogen om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik indeholder en bredere, mere systematisk og mere koordineret redegørelse for Kommissionens forslag for de nærmeste år på dette vigtige område.

2.2.1. Det fremgår dog stadig ikke klart, hvorledes disse forslag vedrørende den europæiske social- og arbejdsmarkedspolitik skal kunne forenes med de igangværende initiativer vedrørende gennemførelsen af hvidbogen om Vækst, Konkurrenceevne og Beskæftigelse og navnlig med den handlingsplan, der skal forelægges på topmødet i Essen i december.

2.2.2. De økonomiske præstationer og den sociale standard betinger gensidigt hinanden. Derfor er yderligere udbygning af den sociale dimension en forudsætning for, at fri markedsøkonomi kan forenes med social retfærdighed, som på sin side kan medvirke til at styrke Fællesskabets konkurrenceevne. På topmødet i Bruxelles i december 1993 skete der en systematisering af de aktioner, der skal iværksættes på nationalt plan, og det er allerede i dag muligt at konstatere, at der siden da er truffet en lang række foranstaltninger inden for beskæftigelse, undervisning og erhvervsuddannelse, social beskyttelse osv., og at disse foranstaltninger i vidt omfang bygger på henstillingerne i Kommissionens hvidbog. Men der er stadig tale om ad hoc-foranstaltninger snarere end et samlet program for strukturelle ændringer under arbejdsmarkedsparternes medvirken.

2.2.3. Det er derfor som led i en strukturreformproces vigtigt at styrke koordineringen mellem de forskellige

aktionsplaner og sørge for, at foranstaltningerne svarer til målsætningerne.

2.3. ØSU er enig i, at den europæiske social- og arbejdsmarkedspolitik skal bidrage til at skabe stabile arbejdspladser på et højt kvalifikationsniveau, idet dette er den vigtigste kilde til økonomisk tryghed og en forudsætning for social integration.

2.3.1. Imidlertid kan indsatsen for at gennemføre strukturelle reformer på arbejdsmarkedet vise sig at være nytteløs, hvis hovedretningslinjerne for den økonomiske politik (traktatens artikel 103) ikke klart foreskriver, at økonomisk vækst, jobskabelse og styrkelsen af konkurrenceevnen skal prioriteres i Unionens makroøkonomiske politik.

2.3.2. Ud over den positive, men utilstrækkelige henstilling⁽¹⁾ om, at Rådet for Sociale Anliggender skal samarbejde med Rådet for Økonomiske og Finansielle anliggender, er det således nødvendigt at tilstræbe større sammenhæng mellem målsætninger og politikker i Unionen, idet det i hvidbogen om Vækst, Konkurrenceevne og Beskæftigelse understreges, at økonomiske og sociale fremskridt bør gå hånd i hånd.

2.3.3. Den europæiske models globale troværdighed afhænger af, hvor godt man formår at anvende beskæftigelsespotentialer samt hvilke konkrete beskæftigelsesudsigter, man giver de ledige. Det er vigtigt at styrke erhvervslivets tillid, således at de forsigtige tegn på et fornyet opsving styrkes og udvikler sig til en bæredygtig og permanent dynamik.

⁽¹⁾ Punkt 23 i kapitel 1 i hvidbogen om europæiske social- og arbejdsmarkedspolitik.

2.4. ØSU er enig i, at subsidiaritetsprincippet skal overholdes i forbindelse med gennemførelsen af de social- og arbejdsmarkedspolitiske aktioner. Princippet bør gælde både vertikalt (mellem EU, medlemsstaterne, regionerne osv.) og horisontalt (i forhold til arbejdsmarkedsparterne).

2.4.1. Instrumenterne på EF-plan skal således så vidt muligt koncentreres om formuleringen af mål, idet det skal overlades til de nationale instanser at træffe afgørelse om fremgangsmåde og midler. Subsidiaritetsprincippet bør dog ikke anvendes som undskyldning for ikke at handle eller som en begrundelse for tilbageskridt på det sociale område.

2.4.2. ØSU mener ligeledes, at man ud over den ovenfor omtalte vertikale subsidiaritet bør skabe betingelser for en effektiv udvikling af horisontal subsidiaritet, forstået således, at man drager fuld fordel af de muligheder, arbejdsmarkedets parter har, navnlig via aftaler indgået på EF-plan. Arbejdsmarkedsparterne har en særlig rolle at spille, ikke bare ved at bidrage til at udforme social-, arbejdsmarkeds- og beskæftigelsespolitikken, men også ved at deltage i dens gennemførelse på nationalt plan og i sektorerne.

2.5. ØSU støtter Kommissionens bestræbelser på at tilnærme medlemsstaternes social- og arbejdsmarkedspolitik via konvergerende tiltag og ikke via harmonisering af de nationale systemer. Det vil navnlig via sociale minimumsnormer være muligt at bevæge sig forsigtigt og gradvis frem mod social og økonomisk konvergens.

2.6. I den aktuelle situation på de internationale markeder er det af stor betydning at samarbejde med internationale kompetente organer (navnlig ILO og WTO) for at sikre værdige leve- og arbejdsforhold i alle lande. ØSU har allerede udtalt sig om behovet for en »social klausul« i de internationale handelsaftaler og håber, at EF-institutionerne vil markere sig stærkt i den retning.

Bruxelles, den 23. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag, som en fjerdedel havde stemt for, blev forkastet under debatten:

»2.1. 1996 vil blive et afgørende år for Den Europæiske Unions udvikling, hvor der sandsynligvis vil blive taget nye skridt til et øget økonomisk samarbejde samt en forbedring og udbygning af det indre marked.

2.1.1. Det vil være afgørende for Den Europæiske Unions legitimitet over for borgerne, at der ved traktatændringerne sikres en ligevægt mellem det sociale område og det økonomiske. Derfor er det også afgørende, at Kommissionens tanker i hvidbogen vedrørende sikring af de sociale og arbejdsmarkedspolitiske minimumsnormer samt regulering ved hjælp af en kombination af lovgivning og kollektive overenskomster gøres til første prioritet i den fremtidige diskussion om EU's arbejdsmarkedsregulering.

2.1.2. Hvis Kommissionens forslag om en reguleringsmodel, bestående af både lovgivning og kollektive overenskomster, skal lykkes, er det ganske enkelt afgørende, at fundamentet for en sådan model bringes i orden ved, at de grundlæggende rettigheder traktatfæstes én gang for alle. Fordelen ved traktatfæstelse af de grundlæggende rettigheder er netop, at man én gang for alle har fået præciseret rammerne for EU-regulering — hvorefter det er op til Kommissionen og arbejdsmarkedets parter i Europa at bygge oven på grundrettighederne med lovgivning og/eller overenskomster.«

Det nuværende punkt 2.1 bliver derefter punkt 2.2 og så fremdeles.

Begrundelse

Selvindlysende.

Afstemmingsresultat

30 stemmer for; 68 stemmer imod; 9 hverken for eller imod.

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om regler for anerkendelse af tredjelandes sundhedsmæssige og veterinære kontrolforanstaltninger for fersk kød og kødprodukter som svarende til de foranstaltninger, der gælder for EF-produktionen, om betingelser for import til EF og om ændring af Rådets direktiv 72/462/EØF om sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige problemer i forbindelse med indførsel af kvæg, svin, får og geder samt fersk kød og kødprodukter fra tredjelande⁽¹⁾

(94/C 397/15)

Rådet besluttede den 17. oktober 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at overdrage det forberedende arbejde til Giuseppe Pricolo som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23. og 24. november 1994, mødet den 24. november 1994, med et flertal af stemmer for og 1 stemme hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledende bemærkninger

1.1. Sundhedsvilkårene for markedsføring af dyr og kød i EU er nøje reguleret. Med Rådets direktiv 72/462/EØF indførtes der derfor en EF-ordning, som nøje regulerer sundhedskravene ved import af dyr og kød fra tredjelande.

1.2. Ordningen omfatter en liste over tredjelande, som der må importeres dyr og kød fra. Listen bygger på generelle kriterier, såsom kvægets sundhedstilstand, veterinærvesnets organisering og beføjelser samt alle gældende sundhedsbestemmelser i de pågældende tredjelande.

1.3. Ud over de generelle kriterier stilles der særlige krav til slagterier og paknings- og opbevaringsanlæg. Formålet er at sikre, at produkterne stemmer overens med de sundhedskrav, som EU skønner nødvendige.

1.4. Kontrolprocedurerne omfatter dels inspektioner i tredjelandene på de virksomheder, hvor kødet og kødprodukterne produceres og markedsføres, dels grænseinspektioner på importtidspunktet. Sidstnævnte består af en række komplekse undersøgelser (certifikatets overensstemmelse med den opstillede model, grundig veterinærkontrol og alt, hvad der er påkrævet for at sikre produkternes sundhedstilstand helt frem til forbrugerstadiet).

1.5. EF-reglerne giver også de tredjelande, som står på ovennævnte liste, mulighed for at opnå anerkendelse

af, at deres sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige normer svarer til EF's. Dette gælder dog ikke for fersk kød og kødprodukter.

1.6. Anerkendelse af normernes ækvivalens resulterer i sidste instans i hurtigere procedurer, samtidig med at de nødvendige, nedfældede garantier iagttages.

1.7. Med Kommissionens forslag udvides ækvivalens- anerkendelsen til også at omfatte kød og kødprodukter.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Kommissionens forslag fastholder ækvivalens- anerkendelsesproceduren, som formår at give de nødvendige garantier. Anerkendelse forudsætter en nøje analyse af sundhedsforholdene i de pågældende lande, baseret:

- primært på erfaringerne (dette gælder kun for landene på listen i henhold til artikel 3 i direktiv 72/462/EØF),
- på resultaterne af EF's kontrolbesøg i det berørte tredjeland,
- på sundhedstilstanden hos besætninger, andre husdyr og vilde dyr i det berørte tredjeland,
- på regelmæssig og hurtig videreformidling af informationer om sundhedssituationens udvikling, især i tilfælde af udbrud af infektionssygdomme eller smitsomme sygdomme,

⁽¹⁾ EFT nr. C 282 af 8. 10. 1994, s. 11.

— på analyser af tredjelandes lovgivning om brug af visse stoffer i foder.

2.2. EU har allerede påtaget sig præcise forpligtelser i internationale aftaler blandt andet med USA (Rådets beslutning 93/158/EØF om anvendelsen af direktiv 72/462/EØF), som det er i begge parter interesse at overholde.

2.3. ØSU mener, at forslagens grundlæggende mål er:

— at nå frem til ensartede sundhedsregler på verdensplan, fulgt op af periodiske eller uanmeldte gensidige kontrolbesøg,

— og i fællesskab at indsamle videnskabelig viden for løbende at sikre det højst mulige sundhedsniveau.

2.4. For det andet bemærker ØSU, at Kommissionens initiativ stemmer overens med den nye GATT-aftale, som udtrykkeligt nævner ækvivalensprocedurerne, naturligvis under iagttagelse af et højt sundhedsniveau.

3. Konklusioner

3.1. ØSU kan, når bortses fra artikel 8, kun være tilfreds med det foreliggende forslag, idet anerkendelse af ækvivalens mellem EU's og tredjelandes sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige bestemmelser er det bedste middel til at nå frem til ensartede regler for samtlige kødproducenter i verden med tilhørende høje sundhedsniveauer.

3.2. Rent juridisk er ækvivalens en konkret udmøntning af »gensidighedsprincippet«, som er et kardinalpunkt i international ret.

3.3. ØSU ser imidlertid også positivt på forslagens praktiske virkninger, idet EF-reglerne via bilaterale aftaler tilpasses bedre til de enkelte tredjelandes faktiske forhold, hvilket i sidste instans medfører en forenkling af procedurerne for samhandelen med kødprodukter og en nedsættelse af de tekniske markedsføringsfrister.

3.4. ØSU kan ikke godkende Kommissionens forslag i artikel 8 om blot at lade Den stående Veterinærkomité være rådgivende. Dens nuværende funktion som en forskriftskomité bør tværtimod fastholdes.

3.5. ØSU er overtydet om, at Kommissionens initiativ vil medføre større liberalisering af verdenssamhandelen med kød og kødprodukter, samtidig med at EF's sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige bestemmelser fuldt ud overholdes.

Bruxelles, den 24. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 om fastlæggelse af almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af spiritus, og af Rådets forordning (EØF) nr. 1601/91 om almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af aromatiserede vine, aromatiserede vinbaserede drikkevarer og aromatiserede cocktails af vinprodukter, som følge af resultaterne af de multilaterale handelsforhandlinger i Uruguay-rundens regi

(94/C 397/16)

Rådet besluttede den 14. november 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at overdrage det forberedende arbejde til José Luis Mayayo Bello som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling, mødet den 24. november 1994, med et stort flertal af stemmer for og 1 stemme hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Generelt

1.1. Ifølge Uruguay-rundens aftale om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder vedrørende geografiske betegnelser skal alle parter forhindre brug af betegnelser, som kan vildlede forbrugeren om produkters oprindelse, og brug, som er ensbetydende med illoyal konkurrence.

1.2. ØSU beklager, at Kommissionen ikke stiller større krav ved omsætningen af aftalerne om intellektuel ejendomsret inden for spiritus og vin.

2. Bemærkninger

2.1. ØSU støtter målet om beskyttelse af mærker og oprindelsesbetegnelser.

2.2. Paradoksalt nok foreslår Kommissionen ændringer af forordninger, som ikke giver større beskyttelse end i dag.

2.3. Det hedder i artikel 23 i aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder, at Verdenshandelsorganisationens medlemmer skal vedtage administrative foranstaltninger for at forhindre anvendelse af geografiske betegnelser for produkter, som ikke har oprindelse i de angivne regioner. I artikel 23, stk. 1, opremses en række termer, »art«, »type«, »efterligning« og andre udtryk, som ikke må ledsage den falske geografiske betegnelse.

2.4. I forordningsforslaget medtages blot ordret aftalens artikel 23, uden at der tages hensyn til, at den nævnte liste ikke er udtømmende, eftersom den indeholder udtrykket »eller lignende«. Dvs. at der kan medtages alle udtryk, der ville kunne bruges til at benytte tilranede geografiske betegnelser.

2.5. Artikel 10a om ændring af forordning (EØF) nr. 1601/91 og artikel 11a om ændring af forordning (EØF) nr. 1576/89 samt de nævnte forbudte udtryk bør suppleres med udtrykket »metode«. Dette udtryk er nemlig forbudt i EF-retten (artikel 40 i Rådets forordning (EØF) nr. 2392/89).

2.6. Ifølge ovennævnte aftales artikel 24, stk. 3, må ingen af signatarlandene nedsætte beskyttelsen af de eksisterende geografiske betegnelser på deres område i perioden forud for WTO-aftalens ikrafttræden. Derfor kan udeladelsen af udtrykket »metode« indebære en mindre beskyttelse end den, som de geografiske betegnelser i dag gives i EU.

2.7. Brugen af disse termer har stor betydning for afsætningen af de produkter, som omhandles i forordninger. ØSU finder det derfor bedre at anvende beslutningsproceduren i artikel 14 i forordning (EØF) nr. 1576/89 og artikel 15 i forordning (EØF) nr. 1601/91, hvor medlemsstaterne deltager mere aktivt.

2.8. Kommissionen fremlægger beklageligvis et særdeles povert og begrænset forslag til omsætning af aftalerne om intellektuel ejendomsret for vin og spiritus. Artikel 23 og 24 kan fortolkes bredt. Der er derfor behov for nærmere bestemmelser om beskyttelse af geografiske betegnelser.

2.9. For at begrænse misbrug af betegnelser af europæisk oprindelse mest muligt, skal forslaget indeholde passende bestemmelser til kontrol med de særlige tilfæl-

de, som der sigtes til i den nævnte aftales artikel 24, stk. 4. De skal omfatte mekanismer til at fastslå, om de enkelte autoriserede producenter har overholdt de gældende krav i mindst 10 år.

3. For at sikre en harmonisk regulering af hele sektoren skal de samme kriterier anvendes på vinmarkedsordningen (forordning (EØF) nr. 822/87), som derfor må ændres.

Bruxelles, den 24. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om meddelelse om gennemførelsen af protokollen om social- og arbejdsmarkedspolitikken, fremlagt af Kommissionen for Rådet og Europa-Parlamentet

(94/C 397/17)

Kommissionen besluttede den 21. januar 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse om gennemførelsen af protokollen om social- og arbejdsmarkedspolitikken, fremlagt af Kommissionen for Rådet og Europa-Parlamentet.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Social-, Familie-, Uddannelses- og Kulturspørgsmål, som udpegede Jan Jacob van Dijk til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 320. plenarforsamling af 23.-24. november 1994, mødet den 24. november 1994, med et flertal af stemmer for, 18 stemmer imod og 11 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Generelt om protokollen og aftalen om social- og arbejdsmarkedspolitikken

1.1. Forholdet til Rom-traktaten

1.1.1. At »Det Sociale Europa« er delt i to truer med at underminere enheden i Unionens social- og arbejdsmarkedspolitiske lovgivning, fører til forskelsbehandling af borgerne i Storbritannien og åbner mulighed for social dumping.

1.1.2. ØSU tilslutter sig, hvad Kommissionen giver udtryk for i pkt. 8: Man bør ikke sky nogen anstrengelse for i forbindelse med regeringskonferencen i 1996 at få indføjet en forbedret udgave af aftalen i traktaten. Det samme har Europa-Parlamentet sagt.

1.2. Protokollen og »gældende fællesskabsret«

1.2.1. Protokollen og aftalen indebærer en væsentlig udvidelse af Fællesskabets social- og arbejdsmarkedspolitiske beføjelser for så vidt angår de 11 medlemsstater, der har indgået aftalen. Dette implicerer forslag om

foranstaltninger, der går ud over (men »ikke berører«) gældende fællesskabsret, som alene bygger på beføjelserne i EF-traktaten, hvorimod de nye forslag bygger på de nye juridiske beføjelser.

1.3. Dobbelt subsidiaritet

1.3.1. Med Maastricht-traktaten indførtes subsidiaritetsprincippet. Europa-Parlamentet skelner mellem henholdsvis vertikal og horisontal subsidiaritet. Ved vertikal subsidiaritet forstår Europa-Parlamentet kompetencedeling mellem myndigheder på forskelligt niveau, nemlig europæisk, nationalt og regionalt. Horisontal subsidiaritet sigter til deling af ansvaret mellem arbejdsmarkedets parter og myndighederne.

1.3.2. Maastricht-traktatens artikel 3 B drejer sig kun om den vertikale, ikke om den horisontale subsidiaritet.

1.3.3. Der må skelnes mellem vertikal og horisontal subsidiaritet.

1.3.4. I forbindelse med den vertikale subsidiaritet — som indebærer et valg mellem indsats på EF-plan og indsats fra medlemsstaternes side — spiller flere forskellige faktorer ind:

- a) faren ved at underordne de sociale ordninger under konkurrencen, med forringelse af de sociale beskyttelsesnormer til følge,
- b) lovgivningen skal forhindre, at nogen drager konkurrencemæssig fordel af lave beskyttelsesnormer,
- c) har en sag europæisk dimension, kræves der en indsats på EF-plan; som eksempel kan nævnes de europæiske samarbejdsudvalg,
- d) hvis en EF-politik skader en gruppe, bør der gennemføres kompenserende foranstaltninger på EF-plan, som f.eks. MATTHAEUS-TAX programmet for toldembedsmænd.

1.3.5. I pkt. 6 c) i Kommissionens meddelelse nævnes EU-traktatens artikel 3 B som kriteriet for anvendelse af subsidiaritetsprincippet. Men artikel 3 B omhandler kun den vertikale, ikke den horisontale subsidiaritet.

1.3.6. Nærlæsning af protokollen og aftalen om social- og arbejdsmarkedspolitikken og de tilhørende erklæringer afslører imidlertid hentydninger til den horisontale subsidiaritet.

- a) I erklæringen ad aftalens artikel 4, stk. 2, er der tale om anvendelse af horisontal subsidiaritet på nationalt (medlemsstats-) plan. Medlemsstaterne henviser udtrykkeligt udbygningen af indholdet af aftaler mellem arbejdsmarkedets parter på fællesskabsplan til kollektive forhandlinger og anerkender ikke nogen forpligtelse til at gennemføre lovgivning.
- b) Også i aftalens artikel 2, stk. 4, er der tale om anvendelse af horisontal subsidiaritet på nationalt (medlemsstats-) plan. En medlemsstat kan overlade det til arbejdsmarkedets parter at gennemføre direktiver, når blot den sikrer sig, at de resultater, der er foreskrevet i de pågældende direktiver, opnås.
- c) En omtale af anvendelsen af horisontal subsidiaritet på EF-plan findes i aftalens artikel 2, stk. 6, som fastslår, at Rådets beføjelse i henhold til artikel 2, stk. 2, til at udstede direktiver ikke gælder for »lønforhold, organisationsret, strejkeret eller ret til lockout«. På de punkter har arbejdsmarkedets parter på EF-plan og i medlemsstaterne kompetencen. Arbejdsmarkedets parter har ret til at indgå aftaler

ifølge procedurerne i artikel 3 og 4 er ubegrænset hvad angår disse spørgsmål.

Desuden er det ØSU's opfattelse, at

- d) Det almindeligt anerkendte forfatningsmæssige princip om arbejdsmarkedets parternes autonomi kan påvirke ansvarsfordelingen mellem arbejdsmarkedets parterne og myndighederne.

1.3.7. Den horisontale subsidiaritet på EF-plan følger efter EF-lovgivningens stigende anerkendelse af dens rolle i medlemsstaterne. Europa-Domstolen⁽¹⁾ har fastslået, at de kollektive overenskomster

- i) skal dække alle arbejdstagere,
- ii) skal omfatte alle direktivets krav.

Ellers skal de suppleres af en garanti fra statens side (sædvanligvis i form af lovgivning).

1.3.8. Kommissionen har i brevveksling af 11. maj 1993 med de danske arbejdsmarkedsparter givet sin principielle anerkendelse af, at direktiver vedrørende arbejdsmarkedets forhold kan implementeres på det danske arbejdsmarked ved hjælp af kollektive overenskomster og uden brug af følgelovgivning

Et tilsvarende tilsagn har Kommissionen givet i en brevveksling af 29. oktober 1993 med den svenske regering.

1.3.9. Anvendelsen af det horisontale subsidiaritetsprincip i forbindelse med gennemførelsen af EF-lovgivning i medlemsstaterne er anerkendt både i Europa-Domstolens domspraksis og, efter vedtagelsen af Socialpagten, i Kommissionens og Rådets lovgivningspraksis.

1.4. *Kommissionens valg mellem Rom-traktaten og Maastricht-aftalen*

1.4.1. Da aftalen rummer et langt bredere kompetencefelt på social- og arbejdsmarkedspolitikens område, vil de fleste forslag udelukkende blive fremsat i henhold til dens bestemmelser.

1.4.2. For at forhindre, at der kan forekomme tilfælde, hvor arbejdsmarkedets parter ikke høres om social-

⁽¹⁾ I Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Kongeriget Danmark (sag 143/83, Samling af Domstolens afgørelser (1985), s. 427) fandt Europa-Domstolen: »... at medlemsstaterne som udgangspunkt kan overlade gennemførelsen af ligelønsprincippet til arbejdsmarkedets parter« (pkt. 8). Domstolen bekræftede dette princip i sagen Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Den Italienske Republik (sag 235/84, Samling af Domstolens afgørelser (1986), s. 2291), som drejer sig om gennemførelsen af Rådets direktiv 77/187/EØF.

og arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål, kan der måske anvendes en tosporet procedure i lighed med det dobbelte juridiske grundlag, der benyttes i forbindelse med Kommissionens direktiver om ligebehandling. Hvis Kommissionen ville erklære, at den altid vil høre arbejdsmarkedets parter, enten i henhold til traktaten eller til Protokollen om Social- og Arbejdsmarkedspolitikken, var der ikke noget problem.

1.4.3. Undlader man at basere social- og arbejdsmarkedspolitiske initiativer på aftalen

- a) forsømmer Kommissionen sin pligt til at fremme dialogen på arbejdsmarkedet i overensstemmelse med aftalen,
- b) kan det anfægtes af arbejdsmarkedets parter med den begrundelse, at
 - i) det krænker deres ret til at blive hørt, »før Kommissionen fremsætter forslag på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område« (artikel 3, stk. 2),
 - ii) det hindrer arbejdsmarkedets parter i at indlede den proces, der er omtalt i artikel 4.

1.4.4. Det synes klart, at aftalen for fremtiden bør være det første juridiske instrument, man griber til, og det vigtigste retsgrundlag for EF-initiativer på social- og arbejdsmarkedspolitikens område (hvor det er muligt sammen med EF-traktaten).

1.4.5. Kommissionens udsagn (i pkt. 28) om, at den »mener, at det vil være hensigtsmæssigt at anvende de særlige høringsprocedurer, der er omhandlet i artikel 3 i aftalen, i forbindelse med alle forslag på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område, uanset hvilket retligt grundlag man vælger at anvende«, er kun delvis i overensstemmelse med Kommissionens forpligtelser.

1.5. Storbritanniens undtagelse og princippet om ikke-diskriminering

1.5.1. De andre medlemsstater ønskede klart, at Storbritannien skulle deltage i de nye sociale og arbejdsmarkedspolitiske initiativer. Storbritannien fastholder sin ret til at afvise at deltage, indtil det selv ønsker at være med. Storbritannien kan ikke påberåbe sig princippet om ikke-diskriminering, hvis dets afvisning af at deltage fører til diskriminering.

2. Hvem skal høres?

2.1. Arbejdsmarkedets parter

2.1.1. Det afsnit i Kommissionens meddelelse, der behandler dette spørgsmål (begyndende med pkt. 22), har overskriften »Organisationer, der skal høres«. Det rejser straks to problemer:

- a) ordet »organisationer« optræder ikke i aftalen; der tales kun om »arbejdsmarkedets parter« (»management and labour«, »partenaires sociaux«, »parti sociali«),

- b) arbejdsmarkedets parter skal høres, men kan også forhandle aftaler på EF-plan.

2.1.2. På den baggrund stiller ØSU spørgsmålet, hvor frit Kommissionen er stillet i valget af de organisationer, den vil høre.

2.1.3. Man bør ikke uden videre gå ud fra, at høring og social dialog på EF-plan er det samme som de kollektive forhandlinger i medlemsstaterne. Processerne og resultaterne kan være anderledes, og valget af deltagerne i den sociale dialog på EF-plan kan også ske efter særlige kriterier. Det er vigtigt ikke bare at slutte fra nationale erfaringer til EF-niveauet.

2.1.4. I kriterierne for udvælgelse af arbejdsmarkedets parter benyttes i de nationale ordninger ofte ordet »repræsentativitet«. Dette ord optræder ikke i aftalen.

2.1.5. Der er et dobbelt aspekt i repræsentativiteten:

- a) For det første må repræsentanter for grupperinger inden for arbejdsmarkedets parter involveres, hvis der skal være tale om en repræsentativ social dialog på EF-plan.
- b) Et andet spørgsmål er, i hvilken forstand disse »repræsentanter« skal repræsentere arbejdsmarkedets parter.

2.1.6. Hvad angår udvælgelse af arbejdsmarkedets parter til deltagelse i kollektive forhandlinger konkluderer den undersøgelse, der resumeres i meddelelsens Bilag 3 (Bilag 3, side 3-4):

- a) »i de fleste lande er det grundlæggende kriterium den gensidige anerkendelse, men der kan være en række yderligere formelle eller lovgivningsmæssige krav«,
- b) til afgørelse af arbejdsmarkedets parter repræsentativitet anvendes der (undertiden implicit) en række kvantitative kriterier af forskellig art i cirka halvdelen af medlemsstaterne. Generelt synes de kvalitative kriterier at være mindre væsentlige. Undersøgelsen bekræfter, at der er stor forskel på de fremgangsmåder, der anvendes.«

2.1.7: For at den sociale dialog på EF-plan kan være repræsentativ, er det vigtigt, at arbejdsmarkedets parter repræsenteres. Spørgsmålet er:

- a) hvilke kriterier skal der anvendes ved udvælgelsen af disse repræsentanter,
- b) hvor vigtigt et kriterium er »repræsentativitet«

2.1.8. De valgte kvantitative og kvalitative kriterier må afspejle

- a) den særlige kontekst, som gælder for den sociale dialog på EF-plan,
- b) de mange forskellige fremgangsmåder i medlemsstaterne.

2.1.9. Repræsentativitet kan defineres på to måder:

- a) Som repræsentative arbejdsmarkedsparter på EF-plan kan udpeges de organisationer, der anerkendes af de nationale arbejdsmarkedsparter, som anses for repræsentative i henhold til national lovgivning og praksis.

Ifølge EF's tradition, som er nedfældet i forskellige direktiver, udpeges repræsentanterne efter medlemsstaternes love og praksis. Men i sag 382/92 og 283/92, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Det Forenede Kongerige, klagede Kommissionen over, at UK ikke havde sørget for regler for udpegelse af arbejdstagerrepræsentanter i tilfælde, hvor dette ikke skete frivilligt. UK argumenterede, at forpligtelsen kun opstår, hvis den nationale lovgivning og praksis forudsætter sådanne repræsentanter. I dom af 8. juni 1994 fastslår Domstolen: »Det Forenede Kongeriges synspunkt kan ikke godtages«. Domstolen fulgte generaladvokat van Gerven, i hvis udtalelse af 2. marts 1994 (pkt. 9) det hedder: »...atlade arbejdstagerrepræsentanternes aktivitet være fuldstændig afhængig af arbejdsgivernes frivillige anerkendelse af dem, er uforeneligt med den arbejdstagerbeskyttelse, som følger af direktivernes mål, form og indhold.«.

- b) Arbejdsmarkedsparterne på EF-plan skal vælges under hensyntagen til den sociale EF-dialogs egenart både som proces og med hensyn til resultater. Det peger i retning af transnationale kriterier knyttet til de nationale arbejdsmarkedsparter og hensyntagen til organisatorisk kapacitet.

2.1.10. Som kriterier for, hvilke organisationer der skal høres, foreslås i Kommissionens meddelelse (pkt. 24):

- a) de skal være tværfaglige eller tværsektorielle og operere på europæisk plan,
- b) de skal bestå af arbejdsmarkedsparter fra medlemsstaterne, have kapacitet til at forhandle aftaler og i så vid udstrækning som muligt være repræsentative for samtlige medlemsstater,
- c) være i stand til at sikre effektiv høring.

2.1.11. Meddelelsens Bilag 2 indeholder angiveligt en liste over »de organisationer, som på nuværende tidspunkt alt i alt opfylder disse kriterier«. Men Bilag 2 er åbenbart ikke definitivt. Kommissionen konkluderer (i pkt. 28): »Den (Kommissionen) vil ... iværksætte en række formelle høringer af de europæiske organisationer, der repræsenterer arbejdsmarkedets parter, der er nævnt i Bilag 2, og som opfylder de i pkt. 24 fastsatte kriterier«.

2.1.12. De kriterier, Kommissionen foreslår i pkt. 24, er uklare hvad angår kravet om, at arbejdsmarkedsparterne på EF-plan skal have kapacitet til at forhandle aftaler. Aftalens artikel 3, stk. 4, knytter konsultation sammen med dialog og aftaler (artikel 4). Kriterierne bør også omfatte kapacitet til at forhandle for og forpligte de nationale organisationer. Aftaler, som arbejdsmarkedets parter på EF-plan har forhandlet sig frem til, bør kunne binde de berørte nationale arbejdsmarkedsparter og direkte eller indirekte gælde for alle arbejdstagere og arbejdsgivere i medlemsstaterne.

2.1.13. Kommissionen hævder (pkt. 26): »Det er kun organisationerne selv, der er i stand til at udvikle deres egne dialog- og forhandlingsorganer«. Et kriterium, der kræver forhandlingskompetence og evne til at indgå aftaler, kan hjælpe EF-arbejdsmarkedsparterne hermed.

2.1.14. Arbejdsmarkedsparterne i medlemsstaterne, herunder også de europæiske organisationer, bør opfordres til at udstyre arbejdsmarkedsparterne på EF-plan med fyldestgørende forhandlingsmandat. Medlemsstaterne bør opfordres til at sørge for procedurer og stille garantier, som kan sikre, at aftaler, der kommer i stand på EF-plan, får generel virkning. Begge dele er forudsat i den metode til iværksættelse af aftaler, der er beskrevet i artikel 4, stk. 2.

2.1.15. ØSU er i denne henseende enig med Europa-Parlamentet, i hvis udtalelse europæiske organisationer defineres som organisationer, der så vidt muligt har medlemmer i størstedelen af EF-landene.

2.2. Rådgivende udvalg

2.2.1. Meddelelsen forudsætter, at »de allerede oprettede trepartsrådgivningsudvalg« fortsat skal anvendes (pkt. 20). Hvis de skal inddrages i den sociale dialog, bør de bestå af to i stedet for tre parter. De bestående sektorielle paritetiske rådgivende udvalg kan danne grundlag for den sektorielle sociale dialog.

3. Konsultationer

3.1. Tidspunktet for første konsultation

3.1.1. Ifølge aftalens artikel 3, stk. 2, konsulterer Kommissionen arbejdsmarkedets parter første gang,

»før den fremsætter forslag på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område«. Kommissionen konsulterer mange forskellige berørte personer. Artikel 3's betydning ligger i, at den giver arbejdsmarkedets parter en særlig ret til at deltage i den politiske proces. Resultatet må blive større transparens, i det mindste for arbejdsmarkedets parter.

3.1.2. Der må skelnes mellem arbejdsmarkedets parter og de organisationer, som Kommissionen ønsker at høre i første høringsrunde. Ikke alle organisationer, som Kommissionen ønsker at høre, kan betragtes som hørende til arbejdsmarkedets parter.

3.1.3. Konsultationen af arbejdsmarkedets parter skal indbygges i den proces, hvorigennem social- og arbejdsmarkedspolitikken formuleres. Integrationen af arbejdsmarkedets parter i Kommissionens politiske planlægningsproces vil få strukturelle konsekvenser for begge parter.

3.1.4. Konsultationens tidsmæssige placering får konsekvenser for arbejdsmarkedsparternes integration i den socialpolitiske planlægningsproces. Mulighederne er:

- a) Tidlig: Det hedder i artikel 3, stk. 2 »... konsulterer Kommissionen arbejdsmarkedets parter om de mulige retningslinjer for en fællesskabsindsats«; dvs., at der endnu ikke er truffet nogen beslutning. Der er stadig forskellige muligheder at drøfte.
- b) Middel: Arbejdsmarkedets parter involveres i formuleringen af politikken, men først efter at der er foretaget et indledende valg blandt de mulige retningslinjer for Fællesskabets indsats.
- c) Sen: Der er kun mulighed for at ændre de retningslinjer, Kommissionen har fastlagt; konsultationen er begrænset til stadiet, umiddelbart før forslagene forelægges.

3.1.5. Høringen begynder med Kommissionens skrivelse, som indleder den første høring. Hvis der foreslås en høringsperiode på seks uger, er konsekvensen, at arbejdsmarkedsparterne først høres meget sent i den politiske proces. Tidligere høring kræver en længere periode.

3.1.6. En længere periode indebærer, at Kommissionen kan og bør konsultere arbejdsmarkedets parter om andre mulige retningslinjer for en fællesskabsindsats og aktivt undersøge forslag herom.

3.1.7. På denne baggrund foreslår ØSU, at arbejdsmarkedsparterne i forbindelse med den første høring får en frist på otte uger. Kommissionen skal i forbindelse med den anden høring forelægge sit forslag inden for fire måneder. Så har arbejdsmarkedets parter otte uger til at fremkomme med deres udtalelse eller meddele, at de ønsker at indlede proceduren i aftalens artikel 4. Det

giver arbejdsmarkedets parter tilstrækkelig tid til at rådføre sig med deres medlemsorganisationer og til at afgøre, om de ønsker at indlede proceduren i artikel 4, før Kommissionen fremlægger sit forslag. Samtidig er Kommissionen bundet af en vis frist, som dog giver den tid nok til at udarbejde et konkret og godt forslag.

3.2. *Hvad menes der med »forslag«?*

3.2.1. Ifølge artikel 3, stk. 2, konsulterer Kommissionen arbejdsmarkedets parter, »før den fremsætter forslag på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område«. »Forslag« kan ikke bare betyde forslag til retsakt, for i nogle tilfælde resulterer det i en aftale på EF-plan.

3.3. *Hvad er »det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område«?*

3.3.1. Social- og arbejdsmarkedspolitikken kan ikke begrænses til forslag på det social- og arbejdsmarkedspolitiske område alene, hvilket implicerer, at protokollen bør anvendes på alle forslag, som har forbindelse til social- og arbejdsmarkedspolitikken.

3.3.2. Et konkret eksempel er Delors' hvidbog om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse.

3.3.3. Artikel 3-høringer skal anvendes »i forbindelse med alle forslag på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område, uanset hvilket retligt grundlag man vælger at anvende. Endvidere forbeholder Kommissionen sig ret til at iværksætte en række særlige høringer om alle andre generelle forslag og forslag som vedrører visse sektorer, og som påvirker det sociale og arbejdsmæssige område« (pkt. 28).

3.3.4. Kommissionen er tilsyneladende forpligtet til at foretage høring i sådanne tilfælde.

3.4. *Høringsprocedure/forhandling*

3.4.1. Forud for Maastricht-aftalen benyttedes efter aftale med Styringsgruppen for Dialogen mellem Arbejdsmarkedets Parter en uformel høringsprocedure i forbindelse med lovgivningsmæssige forslag, som faldt uden for de eksisterende rådgivningsorganers arbejdsområde. Denne procedure indeholdt følgende stadier (pkt. 16):

- a) første høring finder sted på grundlag af et arbejdsdokument fra Kommissionen,
- b) anden høring afholdes inden for de følgende tre måneder på grundlag af et nyt arbejdsdokument fra Kommissionen, som er mere detaljeret og i højere grad i overensstemmelse med det foreløbige udkast til retsakt,

c) der opstilles en fortegnelse over de punkter, der er enighed eller uenighed om.

3.4.2. I begge faser vil en udelukkende skriftlig procedure normalt være utilfredsstillende. Møder mellem arbejdsmarkedets parter indbyrdes og mellem arbejdsmarkedsparterne og Kommissionen bør være normen.

3.4.3. Hver af høringsprocedurens faser »må ikke vare mere end seks uger«. Med den stab og den ekspertise, som arbejdsmarkedets parter på EF-plan for øjeblikket har til rådighed, er det vanskeligt at forestille sig, at de kan reagere fyldestgørende på Kommissionens forslag. I første fase skal de være i stand til at udarbejde forslag til eventuelle nye EF-initiativer på det social- og arbejdsmarkedspolitiske område. I anden fase skal de kunne levere en effektiv kritik af eller stille detaljerede ændringsforslag til forslagene indhold eller fremlægge selvstændige henstillinger. Det er ikke sandsynligt, at arbejdsmarkedsparterne på EF-plan, der omfatter mange forbund, er i stand til dette, hvis høringsperioden begrænses til seks uger.

3.4.3.1. En maksimal frist på otte uger indebærer, at de mulige retningslinjer for en fællesskabsindsats og indholdet af de social- og arbejdsmarkedspolitiske forslag i praksis bliver forudbestemt af Kommissionen. Der er behov for en væsentlig forbedring af arbejdsmarkedsparternes planlægningsmæssige kapacitet, som sætter dem i stand til at svare hurtigt og fyldestgørende, hvis de på så kort tid skal kunne levere effektive høringssvar og fremkomme med selvstændige forslag. Heraf ØSU's tanke om et uafhængigt sekretariat, som forklares nærmere i bilaget.

3.4.4. Den nye høringsprocedure kan resumeres således:

Ny procedure	Gammel procedure
Første fase:	
skrivelse	arbejdsdokument
skriftlig procedure eller møde	altid møde
seks uger	tre måneder
Kommissionen beslutter, om man skal gå videre	
Anden fase:	
ny skrivelse	nyt arbejdsdokument
evt. ad hoc-møde	
evt. henstilling med fælles holdning	fortegnelse over de punkter, der er enighed eller uenighed om

3.4.5. Konklusion: Første fase i den nye procedure forekommer på mange måder ringere end i den gamle. Der bør gennemføres følgende forbedringer:

- De bedste elementer i den gamle procedure bør bevares: arbejdsdokumenter, møder, længere frist.
- Arbejdsmarkedets parter bør have tilstrækkelige ressourcer, så de kan reagere med vægt på EU's problemer og udfordringer. ØSU peger på den mulighed, at der oprettes et uafhængigt sekretariat for arbejdsmarkedsdialogen. Dette sekretariat skal være uafhængigt både af Kommissionen og af ØSU, så der ikke opstår interessekonflikter. Arbejdsmarkedets parter bør fremkomme med deres forslag med henblik på dette sekretariat. I udtalelsens bilag anføres nogle retningslinjer.

3.4.6. Der er en fleksibel dynamik mellem arbejdsmarkedsdialogen og Kommissionen. I meddelelsen nævnes det, at der i medfør af aftalen påhviler Kommissionen en stærkere forpligtelse til at fremme dialogen mellem arbejdsmarkedets parter, og (pkt. 12) at man har tildelt Kommissionen »en dynamisk rolle i forbindelse med fremme af denne dialog ved at give den til opgave aktivt at gribe ind for at overvinde enhver form for vanskeligheder eller modstand, som den ene eller anden af parterne kunne give udtryk for, og som evt. kunne være til hinder for at opnå fremskridt«.

3.4.6.1. Kommissionen kan stimulere fremskridt og fjerne hindringer for den sociale dialog. I det mindste i de indledende stadier vil den sociale dialogs dynamik muligvis afhænge af Kommissionens aktivitet. Den nye procedure må ikke fjerne det potentielle dynamiske bidrag fra Kommissionen, der ifølge traktaten har pligt til at fremme den sociale dialog og støtte arbejdsmarkedsparterne.

3.5. Høring om retsgrundlaget

3.5.1. Kommissionen fastslår at anden fase indledes med en skrivelse, som indeholder det fremlagte forslag, »herunder angivelse af dets eventuelle retlige grundlag«. Retsgrundlaget skal også være genstand for høring, hvilket indebærer, at der på dette stadium endnu ikke er truffet nogen beslutning.

3.5.2. Dette er vigtigt, da forslagets potentielle indhold ofte afhænger af retsgrundlaget. Hvis der kræves enstemighed, må indholdet begrænses til det, som alle medlemsstater kan enes om. Hvis kvalificeret flertal er tilstrækkeligt, kan indholdet udvides til, hvad et flertal kan acceptere.

4. Forhandlinger

4.1. Tidspunktet for indledning af forhandlinger

4.1.1. I Kommissionens meddelelse hedder det (pkt. 29): »I forbindelse med Kommissionens høring om indholdet af et forslag til en fællesskabsaktion ... kan arbejdsmarkedets parter, som fastsat i artikel 3, stk. 4, meddele Kommissionen, at de ønsker at indlede proceduren i artikel 4«. Dette indebærer, at proceduren i artikel 4 først kan indledes i forbindelse med høringens anden fase, dvs. når der allerede ligger et kommissionsforslag på bordet. Dette bekræftes af skemaet i forslagens Bilag 4.

4.1.2. Det fremgår ikke klart af artikel 3, stk 4, at »denne konsultation« sigter til anden fase. Der er fordele ved at tillade arbejdsmarkedets parter også at indlede proceduren i artikel 4 efter høringens første fase, før Kommissionens forslag er forelagt.

Det kan indebære følgende fordele for arbejdsmarkedets parter:

- forhandlingerne kan indledes hurtigere,
- der bliver mere plads til forhandling, når man ikke er bundet til et forslag som grundlag for forhandlingen,
- det hindrer ikke Kommissionen i at arbejde videre med sit forslag, evt. i dynamisk samspil med forhandlingerne.

4.1.3. Naturligvis kan arbejdsmarkedets parter, endnu før Kommissionen har overvejet mulige retningslinjer for en fællesskabsindsats på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område og uafhængigt af høeringsproceduren, der er beskrevet i aftalens artikel 3, selv indlede den sociale dialog. I overensstemmelse med aftalens artikel 4 kan denne autonome sociale dialog føre til overenskomstmæssige forbindelser, herunder aftaler.

4.2. Forlængelse af forhandlingsperioden

4.2.1. I artikel 3, stk. 4, tales for første gang om »de pågældende arbejdsmarkedsparter« i stedet for bare »arbejdsmarkedets parter«⁽¹⁾. Det står ikke klart, hvad der vil ske, hvis en af parterne på den ene side af forhandlingsbordet ønsker at afslutte forhandlingerne, men andre på samme side ønsker at forlænge forhandlingsperioden.

4.2.2. Kommissionen siger (pkt. 31): »De pågældende arbejdsmarkedsparter vil være de parter, der indvilliger i at forhandle indbyrdes. Indgåelse af sådanne aftaler er fuldt ud overladt til de forskellige organisationer«.

(1) Ikke i den danske udgave, hvor det netop hedder »arbejdsmarkedets parter«, men rigtigt nok i den engelske (»the management and labour concerned«) og den franske (»les partenaires sociaux concernés«) O.a.

4.3. Kommissionens rolle under forhandlinger

4.3.1. Med henblik på tilfælde, hvor arbejdsmarkedets parter er ude af stand til at nå frem til en aftale, fastslår Kommissionen (pkt. 34): »(I sådanne tilfælde) undersøger Kommissionen muligheden for på grundlag af det udførte arbejde at fremsætte et forslag til retsakt på det pågældende område...« og »I overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat i traktaten, skal Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Europa-Parlamentet ligeledes høres«. Men i pkt. 35 hedder det: »... uden at bryde princippet om arbejdsmarkedets parters frihed, hvilket er indeholdt i artikel 3 og 4 i aftalen om social- og arbejdsmarkedspolitikken, finder Kommissionen, at Europa-Parlamentet fortsat skal informeres under alle faser af den eventuelle hørings- eller forhandlingsprocedure mellem arbejdsmarkedets parter«.

4.3.2. Kommissionen skal holde ØSU informeret under hørings- og forhandlingsproceduren. Hvis forhandlingerne bryder sammen, kan spild af tid og energi forhindre, hvis ØSU's medlemmer kender årsagerne til sammenbruddet. Det samme gælder Europa-Parlamentet.

4.3.3. Det hedder i meddelelsens pkt. 12: »De underskrivende parter har således tildelt Kommissionen en dynamisk rolle i forbindelse af fremme af denne dialog ved at give den til opgave aktivt at gribe ind for at overvinde enhver form for vanskeligheder eller modstand, som den ene eller anden af parterne kunne give udtryk for, og som evt. kunne være til hinder for at opnå fremskridt«.

4.3.3.1. En måde, hvorpå Kommissionen under forhandlingerne kan stimulere arbejdsmarkedets parter til at nå frem til en aftale, er ved at forelægge forslag til lovgivning. Det erkendes i meddelelsen i en sammenhæng, hvor der er tale om, at Kommissionen skal godkende en evt. forlængelse af perioden på ni måneder. Det hedder (pkt. 32): Ifølge aftalen om social- og arbejdsmarkedspolitikken er det Kommissionen, der vurderer de to parters muligheder for at nå frem til en aftale inden for den fastsatte periode, således at man undgår nyttesløse forhandlinger, der i sidste instans ville virke blokerende for Kommissionens mulighed for at fastsætte bestemmelser«.

4.3.3.2. Bliver ØSU og Europa-Parlamentet holdt fuldt informerede af Kommissionen, kan de bidrage til, at der hurtigt kan lovgives, hvis forhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter mislykkes.

4.4. Kommissionens rolle, efter at en aftale er kommet i stand

4.4.1. Kommissionen agter »at foreslå, at Rådet vedtager en afgørelse vedrørende aftalen i den form, i hvilken den er blevet indgået« (pkt. 38). Hvis Rådet efter reglerne i artikel 4, stk. 2, andet afsnit, beslutter ikke at iværksætte aftalen i den form, hvori den er indgået

— f.eks. på grund af manglende enstemmighed eller manglende kvalificeret flertal — »trækker Kommissionen sit forslag til afgørelse tilbage og undersøger muligheden for ... at fremsætte et forslag til retsakt på det pågældende område« (pkt. 42).

4.4.2. En sådan retsakt vil også kræve enstemmighed eller flertal. For at opnå enstemmighed eller flertal kan Kommissionen gøre et af to, omend det må ske med stor forsigtighed:

— enten tager Kommissionen selv ansvaret på sig og forelægger et nyt forslag,

— eller Kommissionen forklarer problemet for forhandlingsparterne og spørger dem, om de kan gå med til at ændre deres aftale.

Det må stå klart, at det ikke vil blive accepteret, at Kommissionen foretager ændringer i aftalen uden parternes godkendelse.

4.4.3. Hvis Rådet ikke kan træffe en beslutning, bør sagen forelægges ØSU og Europa-Parlamentet til udtalelse.

5. Gennemførelse

5.1. National praksis og procedurer

5.1.1. »... vil bestemmelserne i denne aftale være bindende for deres medlemmer og vil kun vedrøre disse og det kun i det omfang, de er i overensstemmelse med den praksis og de procedurer, der er typiske for arbejdsmarkedets parter i de enkelte medlemsstater.« (pkt. 37).

5.1.2. Der er i det mindste tre muligheder:

a) Medlemsstaterne er forpligtede til at udvikle procedurer og praksis (som kan være helt deres egen) til gennemførelse af aftaler, som er indgået på fællesskabsplan. Det synes at kræve et eller andet formelt system til koordinering af nationale bestemmelser og de bestemmelser, der er indeholdt i aftalerne. Erfaringen med gennemførelsen af EF-instrumenter, som f.eks. direktiver, giver et grundlag for at vurdere, om medlemsstaterne har levet op til denne forpligtelse.

b) Medlemsstaterne er ikke forpligtede til at udvikle nye procedurer og ny praksis til gennemførelse af aftalerne. Men hvor der eksisterer et system til koordinering af nationale bestemmelser og de bestemmelser, der er indeholdt i aftalerne, skal dette anvendes.

c) Under hensyntagen til, hvem der står bag bestemmelserne (arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer på EF-plan), kan de procedurer og den praksis, der er særegen for hver medlemsstat, bestå i systemer til koordinering af aftaler på EF-plan og kollektive forhandlinger i medlemsstaterne. Medlemsstaterne er ikke forpligtede til at skabe sådanne systemer, men den nationale lovgivning må ikke lægge hindringer i vejen for dem, hvor de allerede eksisterer, eller hvor de oprettes af arbejdsmarkedsparterne i medlemsstaterne for at tage højde for den nye udvikling på EF-plan.

5.1.3. Denne mulighed for koordinering af »aftaler, indgået på fællesskabsplan« og »de procedurer og den praksis, der er typiske for arbejdsmarkedets parter«, afsvækker ikke betydningen af de følgende ord: »og medlemsstaterne ...«. Dette kan være en afspejling af Europa-Domstolens domspraksis i forbindelse med EF-instrumenters gennemførelse ved kollektive forhandlinger, som nu er nedfældet i aftalens artikel 2, stk. 4. Som nævnt ovenfor i pkt. 1.3.7 følger det af domspraksis, at de kollektive aftaler skal gælde

(i) for alle arbejdstagere, hvis fagforeninger og arbejdsgivere har udstedt mandat til forhandlinger på europæisk plan, eller

(ii) for alle arbejdstagere i den berørte sektor, i kraft af en »erklæring om generel gyldighed« (erga omnes-procedure).

Ellers skal de suppleres af en garanti fra statens side (sædvanligvis lovgivning). I overensstemmelse med dette princip er det muligt, at gennemførelse af sektorielle og multisektorielle aftaler, i modstrid med Kommissionens opfattelse, indebærer, at de udstrækkes til at gælde alle arbejdstagere.

5.2. Erklæringen

5.2.1. Meddelelsen slår kategorisk fast, at første gennemførelsesmetode i artikel 4, stk. 2, »er underordnet erklæringen« (pkt. 37). Erklæringen, som er knyttet til aftalen, siger, at den første metode til gennemførelse af aftaler mellem arbejdsmarkedets parter på fællesskabsplan »... ikke indebærer, at medlemsstaterne har pligt til direkte at anvende disse aftaler eller udarbejde regler for gennemførelse heraf, eller at de har pligt til at ændre de gældende nationale bestemmelser for at lette iværksættelsen af disse«.

5.2.1.1. Kommissionen fastslår, at erklæringen, der er knyttet til protokollen, er enestående og derfor en integrerende del af traktaten.

5.2.1.2. Der er grund til at understrege sådanne erklæringers svage juridiske status. Kommissionens opfattelse i meddelelsen kan drages i tvivl, da en erklæring normalt ikke er en del af traktaten. Modsat, hvad der hævdes i meddelelsen, er erklæringen underordnet det klare udsagn i artikel 4, stk. 2: »Iværksættelsen af aftaler, der indgås på fællesskabsplan, finder sted ...«. ØSU kan derfor ikke tilslutte sig Kommissionens synspunkt.

5.2.2. I det mindste kan man sige, at afvisning af en forpligtelse til at tage lovgivningsmæssige initiativer til støtte for gennemførelsen af aftaler truffet på EF-plan ikke udelukker en forpligtelse til at undgå lovgivning, som er til skade for deres gennemførelse.

5.3. Rådsbeslutning og aftale

5.3.1. Kommissionen anfører, at den, når den »i kraft af sin rolle som traktaternes vogter« udarbejder sine forslag til Rådets afgørelse, vil tage hensyn til visse kriterier, og at den kan beslutte ikke at forelægge noget forslag til Rådets afgørelse til gennemførelse af en aftale (pkt. 39). I aftalen forlyder der intet om disse kriterier.

5.3.2. Artikel 4, stk. 2, rummer alternative, men obligatoriske metoder til gennemførelse af aftaler indgået på fællesskabsplan. Der foreligger intet om, at Kommissionen kan afvise den anden metode, hvis arbejdsmarkedsparterne anmoder om, at den benyttes. Rådet kan afvise, eftersom det kan forkaste forslaget, som det også fremgår af meddelelsen (pkt. 42). Men det gælder ikke Kommissionen. ØSU anbefaler samme procedure som omtalt i udtalelsens pkt. 4.4.

5.3.3. »Rådets afgørelse begrænses til at gøre bestemmelserne i den fælles aftale, der er indgået mellem de pågældende arbejdsmarkedsparter, bindende for disse, således at aftalens tekst ikke vil indgå som en del af afgørelsen, men vil foreligge som bilag hertil« (pkt. 41). Dette rejser det spørgsmål, hvilken form for bindende EF-retsakt, der er tale om: beslutning, direktiv eller forordning? Problemet opstår, fordi den danske, nederlandske og tyske version i artikel 4, stk. 2, svarende til det engelske »decision«, anvender et ord, som ikke er betegelse for en EF-retsakt.

5.3.4. ØSU understreger, at der i artikel 4, stk. 2, sigtes til en bindende retsakt som omtalt i traktatens

artikel 189. Dermed kan der kun være tale om forordning, direktiv eller beslutning.

5.3.5. ØSU er af den opfattelse, at arbejdsmarkedets parter må vælge, hvilket bindende retsinstrument de foretrækker.

5.3.6. Det hedder i meddelelsen: »Under deres selvstændige forhandlinger er arbejdsmarkedets parter på ingen måde forpligtet til at begrænse sig til kun at behandle indholdet af de forslag, der er under udarbejdelse i Kommissionen, eller til kun at foreslå ændringer; (dog er det kun) på de områder, der er omfattet af Kommissionens forslag, der vil kunne gennemføres en fællesskabsaktion« (pkt. 31). Men arbejdsmarkedsparterne kan uafhængigt af Kommissionen på eget initiativ indlede og udvikle arbejdsmarkedsdialogen på EF-plan. De kan indgå aftaler uafhængigt af kommissionsforslag og høringsprocedurer (se ovenfor, pkt. 4.1.3).

5.3.7. »Aftaler, der indgås på fællesskabsplan«, herunder aftaler, der er nået via den autonome arbejdsmarkedsdialog, iværksættes på én af de to måder, der er beskrevet i artikel 4, stk. 2. Aftaler, der iværksættes ved rådsafgørelse, kan kun dreje sig om »spørgsmål under artikel 2«. I forbindelse med den første af de to alternative, men obligatoriske iværksættelsesmetoder (»efter de fremgangsmåder og den praksis, arbejdsmarkedets parter og medlemsstaterne normalt anvender«) er der derimod ikke nogen emnemæssig begrænsning.

5.3.8. Fællesskabets social- og arbejdsmarkedspolitik kan være indeholdt i lovgivning fra EF-institutionerne (f.eks. rådsbeslutninger), men kan nu også udspringe af arbejdsmarkedsdialogen i form af aftaler indgået på EF-plan. Disse aftalers potentielle emnefelt er ikke identisk med de lovgivningsmæssige foranstaltningers emnefelt, som er begrænset af artikel 2.

5.3.8.1. Der synes ikke at være nogen årsag til, at arbejdsmarkedets parter skal begrænse sig til de emner, der kan være genstand for forslag til lovgivning. De kan på egen hånd indgå aftaler om »lønforhold, organisationsret, strejkeret og ret til lockout«, som i henhold til artikel 2, stk. 6, er unddraget Fællesskabets lovgivende organers kompetence. Artikel 2, stk. 6, nævner udtrykkeligt disse emner som ikke omfattet af »bestemmelserne i denne artikel«, hvorimod de ikke er udelukket fra at være genstand for de »aftaler indgået på EF-plan«, der skal iværksættes i henhold til artikel 4, stk. 2.

5.3.9. Aftaler kan komme i stand uden medvirken fra Fællesskabets institutioner, og de er ikke eksplicit undergivet nogen begrænsninger med hensyn til indhold eller krav om afstemning med kvalificeret flertal eller enstemmighed. Der aftegner sig to sæt kompetencer: for det første de nye kompetencer i henhold til aftalen, som er genstand for foranstaltninger vedtaget af Fællesskabets institutioner; for det andet et sæt kompetencer, som

tilkommer arbejdsmarkedets parter, men hvor der foreligger en forpligtelse til at gennemføre de »aftaler, der

er indgået på EF-plan«. Dermed kommer de til at høre med til EF-lovgivningen.

Bruxelles, den 24. november 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv 77/388/EØF om fastlæggelse af anvendelsesområdet for artikel 14, stk. 1, litra d), for så vidt angår fritagelse for merværdiafgift ved visse former for endelig indførsel af goder⁽¹⁾

(94/C 397/18)

Rådet for Den Europæiske Fælleskaber besluttede den 12. oktober 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 99, at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Økonomiske, Finansielle og Monetære Spørgsmål, som udpegede Ronald Janssen til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. december 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 321. plenarforsamling den 21. december 1994, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Direktivets indhold og baggrund

1.1. De relevante direktiver (77/388/EØF og 83/181/EØF) kæder momsfrigagelsen ved visse former for endelig indførsel af goder sammen med toldfritagelsesordningen. Lovteknisk er dette sket ved, at næsten hele teksten på toldområdet er inkorporeret i momsdirektivteksten.

Denne form for sammenkædning kan forsvares med:

- at den imødekommer de afgiftsmæssige forpligtelser, der følger af internationale aftaler,
- at de praktiske opgaver i forbindelse med fritagelser i de fleste medlemsstater er overdraget til toldmyndighederne.

Med åbningen af de indre grænser siden januar 1993 er denne tilgang blevet endnu mere oplagt: Med ophævelsen af kontrollen og toldformaliteterne ved Fællesskabets indre grænser er begreberne im- og eksport kun relevante i forbindelse med Fællesskabets samhandel med tredje-lande.

1.2. En logisk følge af denne sammenkædning er imidlertid, at ændringer i toldfritagelsesforordningen nødvendigvis må føres over i momsfrigagelsesdirektivet.

I juni d.å. fremlagde Kommissionen et forslag til udskiftning af toldfritagelsesforordningen (94/212). Dette forslag suppleres derfor med et forslag til udskiftning af direktiv 83/181/EØF om momsfrigagelser. Det er om sidstnævnte forslag, Rådet anmoder om ØSU's udtalelse.

1.3. Ændringen af toldfritagelsesforordningen har til formål

- at kodificere teksterne: den oprindelige forordning har været gældende lige siden 1984 og er blevet ændret seks gange i løbet af denne tiårsperiode,

- at tilpasse visse fritagelsesbeløb til inflationsudviklingen og regulere dem op til mere realistiske beløbsstørrelser,
- at forenkle: alle afgiftsfritagelser for varer i privates småforsendelser og i rejsendes personlige bagage samles i et enkelt kapitel,
- at omformulere urealistiske eller vanskeligt kontrollerbare betingelser.

Alt i alt indebærer dette forslag, at den »gamle« lovgivning konsolideres, opdateres og forenkles, uden at der er tale om vidtgående indholdsmæssige ændringer.

1.4. Denne nye »toldtekst« får gyldighed for det nu fremlagte forslag til ændring af momsfrigagelsesdirektivet.

Herudover anvendes følgende specifikke fremgangsmåder:

- Kommissionen har valgt en ny lovteknisk fremgangsmåde: Medens teksten om toldfritagelser tidligere var inkorporeret i momsteksten, bruges nu i stedet den teknik at henvise til toldfritagelsesordningen.
- Samtidig bliver direktivet om momsfrigagelse for varer indført i rejsendes personlige bagage og direktivet om momsfrigagelse for varer i privates småforsendelser overflødige, og de ophæves. Fritagelserne er nu inkorporeret i toldfritagelsesordningen og gælder via henvisning også på afgiftsområdet.
- I visse tilfælde afviger told- og momsfrigagelserne fra hinanden. Disse forskelle opretholdes og optages i et bilag til direktivet. Bilaget rummer følgende særegler:
 - visse varer, for hvilke der kan indrømmes toldfritagelse, er fortsat momspligtige (f.eks. instrumenter til videnskabeligt arbejde, brugt løsøre og bohav bestemt til møblering af sekundær bolig),
 - visse varer, som er fritaget for told, kan af medlemsstaterne gøres momspligtige (f.eks. varer

⁽¹⁾ EFT nr. C 282 af 8. 10. 1994, s. 3.

af ringe værdi indført i forbindelse med postordre-salg),

- for en række andre varer er indrømmelse af momsfrigtagelse betinget af, at visse supplerende krav er opfyldt (f.eks. kan der kun indrømmes momsfrigtagelse for goder bestemt til handicappede, såfremt goderne indføres af institutioner for handicappede eller foræres sådanne institutioner af en giver uden erhvervsmæssig interesse),
- særlige momsfrigtagelser kan fortsat indrømmes af medlemsstaterne (f.eks. i henhold til grænseaftaler indgået med tilgrænsende tredjelande).

2. ØSU's bemærkninger

2.1. Skønt ØSU ikke formelt høres om forslaget til forordning om toldfrigtagelser, har det under behandlingen af momsdirektivet i videst muligt omfang taget højde for sammenhængen mellem direktivet og forordningen; det lod sig gøre, fordi Kommissionens tjenestegrene stillede sig til rådighed med relevante oplysninger.

2.2. Den ændrede lovtekniske fremgangsmåde, hvor man i direktivet om momsfrigtagelser henviser til toldforordningen uden eksplicit at overtage alle detailreguleringer, er utvivlsomt en praktisk forenkling og kan støttes af ØSU. Eventuelle fremtidige ændringer i toldfrigtagelserne

vil nu automatisk have følger for momsfrigtagelserne.

2.3. Imidlertid vil ØSU advare om, at det kan have utilsigtede finansielle virkninger for det offentlige indtægter, hvis toldfrigtagelserne udvides uden hensyntagen til den automatiske effekt, dette har på momsfrigtagelserne. Det er Kommissionens opgave på dette punkt at sørge for den nødvendige samordning mellem toldfrigtagelserne på den ene side og momsfrigtagelserne på den anden.

ØSU vil også påpege, at forenkling ikke altid er ensbetydende med gennemsigtighed og tydelighed. For nogle af de involverede (borgere, forbrugere, små og mellemstore virksomheder) vil »henvisningsteknikken« kunne give anledning til visse fortolkningsproblemer.

ØSU vil henlede Kommissionens og Rådets opmærksomhed på, at en række af de regler og undtagelser, der er optaget i bilag K, er af væsentlig betydning for den konkurrencemæssige stilling i det indre marked. Nærmere bestemt må man undgå en situation, hvor indførsel af bestemte varer fra tredjelande tilgodeses med fritagelse, medens en europæisk producent af samme varer er pligtig at betale moms. Noget sådant vil enten have konsekvenser for europæiske producenters konkurrencemæssige stilling, føre til udflytning af virksomheder eller til forvriddning af handelsstrømmene, med provenutab for det offentlige til følge. I sidste tilfælde udfører producenterne først varen for dernæst at genindføre den i Fællesskabet, men denne gang momsfrit.

Bruxelles, den 21. december 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens udkast til Rådets afgørelse om ændring af Rådets afgørelse 91/115/EØF om nedsættelse af et udvalg for penge-, kreditmarkeds- og betalingsbalancestatistik

(94/C 397/19)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 18. december 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne

Det forberedende arbejde henvistes til Sektionen for Økonomiske, Finansielle og Monetære Spørgsmål, som udpegede R. Donovan til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. december 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 321. plenarforsamling af 21. december 1994 enstemmigt følgende udtalelse.

1. De af Kommissionen foreslåede ændringer til Rådets afgørelse af 25. februar 1991 tager sigte på optagelse af nye medlemmer i Udvalget for Penge-, Kreditmarkeds- og Betalingsbalancestatistik efter oprettelsen af Det Europæiske Monetære Institut den 1. januar 1994.
2. Da de foreslåede ændringer i al væsentlighed er af formel art, kan Det Økonomiske og Sociale Udvalg godkende udkastet til Rådets afgørelse.

Bruxelles, den 21. december 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om forbedring af skatteforholdene for små og mellemstore virksomheder

(94/C 397/20)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 6. juni 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Eugène Muller til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 30. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 321. plenarforsamling, mødet den 21. december 1994, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. EU-baggrunden

1.1.1. Siden etableringen af det indre marked har EU-instanser på forskellig måde beskæftiget sig med spørgsmålet om SMV's rolle i Den Europæiske Union. I hvidbogen fra sidst i 1993 understregedes disse virksomheders betydning for opfyldelsen af hvidbogens målsætninger:

ØSU har i en række udtalelser erklæret sig grundlæggende enig i Kommissionens synspunkter, som Europa-Parlamentet har bakket op om, og som Rådet generelt har sanktioneret — hvis det da ikke er gået endnu videre. Samtidig har ØSU peget på en række områder, hvor det er påkrævet med konkrete tiltag til fordel for SMV og håndværksvirksomheder.

Det er således ikke nok at fremhæve SMV's reelle og potentielle værdi og den rolle, som tillægges dem i de fælles bestræbelser på at sætte gang i den økonomiske og sociale styrkelse af Den Europæiske Union. Man må gøre sig klart, at dette potentiale kun kan komme til fuld udfoldelse og nytte, hvis den meget brede vifte af SMV-sektorer får et dynamisk løft og de opbremsende faktorer ryddes af vejen i videst muligt omfang.

Hvis de forhåbninger, som for øjeblikket knyttes til SMV som »fundamentet for EU-økonomien«, ikke skal resultere i skæbnsvangre skuffelser, er det derfor nødvendigt at omsætte ord til handling på alle beslutningsniveauer, så mål og konkrete midler kan afstemmes så præcist, at disse virksomheders potentielle styrke kan udnyttes optimalt, både på øjeblikkelig og varig basis.

1.1.2. Den foreliggende meddelelse fra Kommissionen kan betragtes som et forsøg på at skride til konkret handling. Den tager udgangspunkt i det strategiske program for det indre marked og er, som det hedder, »baseret på det fælles politiske mål, at det er i EU's interesse at støtte små og mellemstore virksomheder«.

Kommissionens indfaldsvinkel harmonerer i øvrigt med det princip, som den selv slog fast i sin »meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet i lyset af Ruding-udvalgets rapport om retningslinjer for selskabsbeskatningen under udbygningen af det indre marked« af 26. juni 1992⁽¹⁾.

1.1.3. Subsidiaritetsproblemet fortjener at blive taget op. Det er således relevant at få afklaret, om de retningslinjer og løsninger, Kommissionen foreslår, kan ansøre medlemsstaterne til inden for rammerne af deres nationale beføjelser at træffe passende foranstaltninger med udgangspunkt i »de bedste praksisser«, eller om de påtænkte forbedringer i afgørende grad er koblet til det indre markeds funktion, således at det er berettiget eller ligefrem påkrævet at foretage mere eller mindre begrænsede og mere eller mindre bindende indgreb i EU-regi.

Det skal i øvrigt påpeges, at eventuelle konkurrenceforvridninger, som kan forekomme i SMV's grænseoverskridende handel, kan skyldes mange forskellige faktorer, og det er derfor nødvendigt at vurdere dem ud fra alle synsvinkler, før man konkluderer, at forskelle i medlemsstaternes direkte beskatning udgør en sådan hæmsko for det indre markeds funktion, at bindende indgreb fra EU's side er påkrævet. Kommissionen kunne foretage en evaluering af sådanne situationer.

1.1.4. Kommissionen følger det princip, der blev fastslået i ovennævnte meddelelse af 26. juni 1992, og understreger, at den »ikke på nogen måde (agter) at harmonisere den rent nationale skattebehandling af små og mellemstore virksomheder«.

Med forbehold af de kommentarer, som i de følgende punkter fremsættes til forskellige emner i den foreliggende meddelelse, tilslutter ØSU sig denne forsigtige fremgangsmåde på Den Europæiske Unions aktuelle udviklingstrin, og det udtrykker tilfredshed med dette initiativ i retning af at forbedre skatteforholdene for SMV.

⁽¹⁾ SEK(92) 1118 endelig udg.

Denne fremgangsmåde skulle gøre det muligt at finde et tilfredsstillende kompromis mellem på den ene side de ambitiøse forventninger til EU og dens aktionsmidler til fordel for SMV, og på den anden side de mere reservede holdninger over for Unionens indblanding netop i SMV's skatteforhold.

1.1.5. ØSU konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen med sine bestræbelser på at få fastlagt retningslinjer, som kan tilvejebringe rimeligere beskatningsforhold for SMV, følger tråden op fra hvidbogen om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse.

I den forbindelse skal der henvises til hvidbogens kapitel om »Beskatning af arbejdskraften«, hvori der tales om de små og mellemstore virksomheder som »et særligt tilfælde«, idet man samtidig påpeger disse virksomheders store betydning for beskæftigelsen og opregner en række tiltag på det beskatningsmæssige område, som kunne være til gavn for SMV.

1.1.6. Der er således leveret endnu et slående vidnesbyrd om den indbyrdes afhængighed og de direkte og indirekte forbindelser mellem de forskellige politikområder på EU-plan og nationalt plan. ØSU skal derfor også i denne udtalelse understrege nødvendigheden af målrettede og konsekvente foranstaltninger, som på effektiv og samordnet vis følger op på målsætningerne i »Integreret program til fordel for SMV og håndværksfagene« (KOM(94) 207 endelig udg.).

1.2. Baggrunden i medlemsstaterne

1.2.1. Medlemsstaternes SMV-politikker er temmelig forskelligartede både med hensyn til rækkevidde og indhold. Hvornår og hvor hurtigt en lovgivning er blevet gennemført, afhænger i høj grad af, i hvilket omfang man har erkendt de problemer, der er knyttet til oprettelse, udvikling og overdragelse af virksomheder på nationalt, regionalt og sektormæssigt plan. Afgørende for udformningen af de generelle og specifikke offentlige tiltag til fordel for SMV er ligeledes de kriterier, som medlemsstaternes skiftende regeringer lægger til grund for deres overordnede økonomi-, social-, finans- og budgetpolitik.

1.2.2. I denne sammenhæng må man understrege nødvendigheden af at etablere gremier, hvor erfaringer og »bedste praksisser« kan udveksles, og at oprette »høringsforumer« med deltagelse af de organer, som beskæftiger sig med udviklingen af SMV; det er også på denne baggrund, man gradvis bør kortlægge, hvilke instrumenter og mekanismer der alt efter forholdene i den enkelte medlemsstat vil være mest velegnede for SMV; hvilke beskatningsmæssige og ikke-beskatningsmæssige foranstaltninger der bør træffes, er et andet vigtigt spørgsmål, som kan tages op i denne forbindelse, og det samme gælder de kriterier, som bør

lægges til grund, f.eks. foranstaltningernes økonomiske effektivitet, rimelighedsprincippet, de sociale konsekvenser, administrativ enkelhed, budgetmæssige konsekvenser osv.

1.2.3. Hvor relevant det end ville være, kan alle disse spørgsmål ikke tages op i denne udtalelse. ØSU er imidlertid overbevist om, at problemet med SMV's skatteforhold bør behandles under den bredest mulige synsvinkel under hensyntagen til den aktuelle situation og de tendenser, der gør sig gældende i medlemsstaterne på nationalt, regionalt og lokalt plan, når det gælder den samlede skattebyrde. Da ØSU ikke er klar over, hvordan og i hvilken grad medlemsstaterne er blevet eller vil blive hørt om forslagene i den foreliggende meddelelse, er det i sin gode ret til at spørge, om og i hvilket omfang disse forslag harmonerer med de praktiske handlemuligheder, medlemsstaterne har inden for rammerne af deres eksisterende SMV-politikker.

1.3. SMV-baggrunden

1.3.1. Som påpeget i pkt. 1.1.1 ovenfor må SMV's potentiale snarest muligt udnyttes, hvis man ønsker en mærkbar forbedring i væksten, konkurrenceevnen og beskæftigelsen. Det er påkrævet med en gennemgribende revision af SMV-politikken, som afspejler disse virksomheders eksistens- og udviklingsvilkår. Samtidig skal virksomhederne gøres bevidste om denne kraftige indsats fra EU's og medlemsstaternes side, og den skal ikke blot opfattes som et håbets budskab, men frem for alt som en konkret invitation til virksomhederne til at bidrage optimalt til den fremtidige udvikling som ligeværdige parter.

1.3.2. For at få frigjort de potentielle kræfter må EU og medlemsstaterne tage højde for bestemte karakteristiske træk ved SMV, hvoraf mindst to bør nævnes:

- den store spredning i størrelse og aktivitetsområder,
- nødvendigheden af at involvere SMV's støtteorganer i gennemførelsen af integrerede og samordnede programmer og tiltag.

1.4. Foranstaltningerne med henblik på at forbedre SMV's skatteforhold må iværksættes på de tre ovennævnte niveauer; derved kommer man lettest til klarhed over de involverede problemer, herunder de problemer, som mere eller mindre direkte har relevans for de økonomiske og sociale interessegrupper i almindelighed.

2. Aktionsområder som er nævnt i meddelelsen

2.1. Spørgsmålet om at lette SMV's skattebyrde for at sikre disse virksomheder bedre udviklingsmuligheder

i EU skal ansues i lyset af SMV-sektorens overordnede finansieringsproblemer. Kommissionen bør tilskyndes til sammen med medlemsstaterne og SMV's organisationer at behandle det yderst vigtige spørgsmål om finansieringen af SMV, og i den forbindelse bør Kommissionen følge konsekvent op på de ideer, som den bl.a. har lanceret i sin meddelelse om små og mellemstore virksomheders finansieringsproblemer (KOM(93) 528 endelig udg. af 10. november 1993), med henblik på at finde frem til de bedst mulige løsninger, når det gælder finansieringsomkostninger, adgang til finansieringskilder, lån osv. (1).

I denne forbindelse er det relevant at få afklaret, om de forskellige finansieringsmuligheder samt de mekanismer og programmer, som er omtalt i nævnte meddelelse, har følgevirkninger på beskatningsområdet. I bekræftende fald bør de også vurderes med henblik på forbedringen af skatteforholdene.

2.2. Samtidig må man stille det spørgsmål, hvorfor Kommissionen i den foreliggende meddelelse har valgt kun at behandle fire bestemte aspekter (selvfinansiering; den skattemæssige behandling af venture-kapital; faste etablingssteder for små og mellemstore virksomheder; overdragelse af virksomheder). Disse aspekter er langt fra uden interesse, men ved første øjekast kan de alligevel forekomme temmelig tilfældige og uden den helt store betydning for den samlede SMV-sektor i medlemsstaterne.

Dette aspekt må ikke overses, idet dynamik og innovation jo forudsætter en integreret politik og samordnede udviklingsprogrammer.

2.3. *Selvfinansiering*

2.3.1. Spørgsmålet om SMV's interne eller eksterne finansiering frembyder en mangfoldighed af aspekter. ØSU har ved flere lejligheder berørt problemet i sine udtalelser. Selvfinansieringsmulighederne bestemmes hovedsagelig af de gældende beskatningsregler og det opnåede nettooverskud, men tilvejebringelsen af kapital til selvfinansiering kan lattes på forskellige måder. I denne forbindelse understreger ØSU nødvendigheden af at lempe beskatningen af overskud, som reinvesteres i SMV. De beskatningsregler, en sådan kapital er underkastet som led i medlemsstaternes gældende skattesystemer, skal have en neutral virkning.

2.3.2. I meddelelsen understreges det problem, at virksomhedernes overskud beskattes forskelligt, idet fysiske personer (enkeltmandsvirksomheder og personselskaber) indkomstbeskattes, mens kapital-selskaber er

underkastet selskabsbeskatning, og at virksomhederne i øvrigt behandles forskelligt alt efter deres juridiske form. Meddelelsen lægger op til, at man skal fjerne enhver konkurrenceforvridning mellem virksomheder, som henhører under ét og samme beskatningssystem.

2.3.3. En række medlemsstater har allerede taget skridt til at begrænse skævhederne i overskudsbeskatningen og dermed anvist vejen for de øvrige medlemsstater. Kommissionen støtter sig i øvrigt til disse eksempler for at illustrere de mulige retningslinjer i henstillingen af 25. maj 1994⁽²⁾, der er vedføjet som bilag til meddelelsen af samme dato.

2.3.4. Af henstillingens begrundelse og bilag fremgår det, at Kommissionen er gået grundigt til værks. Her behandles problemet nemlig i detaljer, hvorimod man kunne mistænke Kommissionen for at have grebet sagen temmelig overfladisk an, hvis man nøjedes med at læse meddelelsen.

ØSU må imidlertid stille det spørgsmål, om man i tilstrækkelig grad har rådført sig med medlemsstaterne om de praktiske muligheder for at føre henstillingerne ud i livet. ØSU skal derfor anmode Kommissionen om at sørge for, at de oplysninger, medlemsstaterne skal indgive inden den 31. juli 1995 om de vigtigste trufne foranstaltninger, ligeledes kommer til at omfatte en redegørelse for, hvorfor medlemsstaterne i givet fald ikke har kunnet følge Kommissionens henstillinger.

2.3.5. ØSU underkender bestemt ikke, at der kan gøres meget for at undgå skævheder i beskatningen af reinvesterede overskud, bl.a. ved at opstille forskellige valgmuligheder og/eller indføre ensartede skattesatser for kapital-selskaber og andre selskaber, men skal alligevel pege på de komplicerede problemer, som er forbundet med at fastslå det reinvesterede overskud, samt de dertil knyttede administrative vanskeligheder, specielt når det drejer sig om mindre enkeltmandsvirksomheder og personselskaber. Bestræbelserne på at lette skattebyrden for disse virksomheder må ikke resultere i, at de pålægges andre byrder uden garanti for, at det nye system rent faktisk indebærer reelle fordele for dem.

De konkrete erfaringer med bestemte skattesystemer gør en sådan advarsel berettiget. Det siger sig selv, at man i forsøget på at lette skattebyrden for personselskaber ikke må ende med at forringe vilkårene for kapital-selskaber.

I den forbindelse ønsker ØSU at henlede Kommissionens opmærksomhed på, at der i henstillingen af 25. maj 1994 ikke tales om muligheden for, at den juridiske form ændres fra kapital-selskab til personselskab. Denne mangel må der rådes bod på, så meget des mere som der

(1) Jf. ØSU's udtalelse om »Kommissionens meddelelse om små og mellemstore virksomheders finansielle problemer« af 6. juli 1994 (CES 850/94).

(2) EFT nr. L 177 af 9. 7. 1994.

i meddelelsen om »Overdragelse af virksomheder« af 23. juli 1994 opereres med muligheden for at ændre den juridiske form i begge retninger.

2.3.6. Kommissionen burde derfor overveje tanken om, at der på nationalt plan sættes loft over skattesatserne for industrielle og kommercielle indkomster, uden at der skeles til virksomhedernes juridiske form. Også andre løsninger kunne komme på tale, hvor der tages hensyn til de specifikke forskelle af teknisk eller politisk karakter mellem de nationale systemer; således kunne man f.eks. indføre beskatningsregler svarende til dem, der gælder for kapitalinvesteringer.

2.3.7. Med henblik på at forbedre SMV's finansieringsmuligheder og stimulere dem til øget selvfinansiering bør medlemsstaterne holde hinanden orienterede om problemet med den dobbelte indkomstbeskatning, som består i, at der sker en slags kumulation af de fiskale byrder, fordi der først sker en proportional beskatning af virksomhedens overskud og dernæst en progressiv indkomstbeskatning af det udbetalte overskud. Den dobbelte formuebeskatning har krav på tilsvarende opmærksomhed. I den forbindelse opfordrer ØSU Kommissionen til at fortsætte de igangværende bestræbelser på at finde konkrete løsninger på problemerne med dobbeltbeskatning.

2.4. Beskatningen af venture-kapital

2.4.1. Ved behandlingen af denne del af Kommissionens meddelelse bør man indledningsvis overveje, hvor relevant venture-kapital er for SMV som helhed. Der skal i den forbindelse henvises til ØSU's udtalelse om »Kommissionens meddelelse om små og mellemstore virksomheders finansielle problemer« af 6. juli 1994⁽¹⁾.

På den ene side må man gøre sig klart, at langt de fleste små og mellemstore virksomheder i EU har færre end ti ansatte; dette forringer på ingen måde deres evne til at skabe job, men giver dog anledning til at sætte spørgsmålstegn ved, om venture-kapital virkelig er en egnet finansieringsform for SMV, deres aktivitetsfelt og -bredde taget i betragtning, specielt når det drejer sig om virksomheder, som ikke har status af kapitalselskaber.

På den anden side må man tage højde for SMV's særlige innovations- og ekspansionskapacitet, specielt inden for områder, hvor udsigterne til øjeblikkelig rentabilitet er beskedne. I dette tilfælde er det vigtigt, at SMV har adgang til passende finansiering via venture-kapital. Spørgsmålet om gennemsigtighed er således af væsentlig betydning, når det gælder venture-kapital, og set i sammenhæng med grænseoverskridende aktiviteter kunne det være på sin plads med en henstilling.

2.4.2. ØSU kan således tilslutte sig tanken om at gå videre med forsøgene på at finde den bedst mulige funktionsform for venture-selskaber, idet man medtænker det grænseoverskridende aspekt og lader sig inspirere af de franske og britiske skattesystemer, således som de er beskrevet i meddelelsen.

2.5. Faste etableringssteder for små og mellemstore virksomheder

2.5.1. Problemet med den »administrative kompleksitet« på det fiskale område rækker langt videre end til de administrative og skattemæssige byrder, der er forbundet med at operere på tværs af grænserne. Det skal i øvrigt understreges, at langt de fleste SMV'er er og vil være begrænset til et lokalt og regionalt aktivitetsområde; undtaget herfra er kun de SMV'er, som er etableret i en grænse-region og udvider deres aktionsfelt til et eller flere nabolande som følge af EU-integrationen.

2.5.2. I sin analyse af konsekvenserne af formaliteter og skattebyrder for virksomheder, som opererer på tværs af grænserne, lægger Kommissionen med rette hovedvægten på problemet med faste etableringssteder, hvis forskellige aspekter — herunder den skattemæssige behandling — bør belyses nærmere.

2.5.3. Udtrykket »fast etableringssted« benyttes ofte i de bilaterale konventioner, som har til formål at undgå dobbelt indkomst- og formuebeskatning. Det betegner her et permanent hjemsted, hvor firmaet helt eller delvis driver sin virksomhed.

Ifølge OECD's standardkonvention er en bygge- eller monteringsplads, der eksisterer i mere end tolv måneder, at betragte som et fast etableringssted og som sådan underkastes beskatning i det land, hvori den er beliggende. I nogle bilaterale konventioner opereres der med et kortere tidsrum.

2.5.4. Specielt inden for byggebranchen udøver mange SMV'er i grænseområder deres aktiviteter på begge sider af grænsen (som i teorien er afskaffet) uden »fast etableringssted«, idet de bibeholder deres administrative sæde i hjemlandet, hvor de fortsat er skattepligtige af virksomhedens overskud.

2.5.5. Hvis problemet med faste etableringssteder skal vurderes med henblik på en udvidelse af SMV's aktiviteter til andre medlemsstater, bør de forskellige etableringsformer tages op til nærmere behandling.

Hvis etableringen har form af et datterselskab eller en filial, er der tale om så præcise juridiske begreber, at spørgsmålene i tilknytning til SMV's aktiviteter — herunder også hvilken beskatningsordning der skal benyttes — ikke skulle give anledning til problemer.

⁽¹⁾ CES 850/94.

Anderledes forholder det sig utvivlsomt, når der skal tages udgangspunkt i begrebet fast etableringssted, fordi virksomhederne kan blive stillet forskelligt, når det gælder beskatningsordningen, mulighederne for at nyde godt af de eventuelle skatte- og andre fordele, som er indrømmet virksomheder etableret i »værtlandet«, den sociale sikringsordning osv.

ØSU er af den opfattelse, at man bør gå langsomt til værks på dette område og foretage en grundig analyse af de faktiske forhold i såvel medlemsstaternes grænseregioner som deres mere centrale områder.

2.6. Overdragelse af virksomheder

2.6.1. Problemerne med overdragelse af virksomheder udgør utvivlsomt et af de områder, hvor det haster meget med at få igangsat samordnede aktioner i medlemsstaterne og i EU.

Disse problemer rækker naturligvis videre end til det beskatningsmæssige aspekt, og selv dette konkrete aspekt har flere facetter end dem, der kort omtales i den foreliggende meddelelse, hvor stort set kun spørgsmålet om arve- og gaveafgifter berøres.

2.6.2. Det skal dog pointeres, at der netop er blevet rådet bod på denne ret snævre tilgang med en meddelelse af nyere dato, nemlig »Kommissionens meddelelse om overdragelse af virksomheder. Aktioner til gavn for SMV« af 23. juli 1994 (94/C 204/01).

2.6.3. Desværre er ØSU endnu ikke blevet hørt om denne meddelelse, som er resultatet af en høringsrunde påbegyndt i starten af 1993. Hvad målsætningen angår, overlapper den fuldstændig den meddelelse, som er genstand for denne udtalelse, idet den tilsigter følgende:

— »at nedsætte byrderne for SMV og bidrage til at skabe et juridisk og fiskalt miljø, der letter overdragelsen, med det formål at beskytte virksomhedssystemet og sikre beskæftigelsen,

— at eliminere den eksisterende ulighed mellem SMV og store virksomheder, idet SMV i reglen har et langt mere begrænset antal ejere, og da dødsfald blandt disse kan have særdeles alvorlige finansielle konsekvenser for virksomhedens videreførelse.«

2.6.4. ØSU skal afholde sig fra at foretage en detaljeret indholdsanalyse af denne nye meddelelse, men er dog af den opfattelse, at det er nødvendigt at understrege bestemte aspekter, som er af en vis betydning for forbedringen af SMV's skatteforhold, og som ØSU må være særlig opmærksom på i sit fremtidige arbejde.

2.6.5. Den vifte af tiltag, der kan bidrage til at opfylde de nævnte målsætninger, falder i fire hovedkategorier med i alt en halv snes aktionsområder. En række aspekter heraf er af særlig relevans for virksomhedernes skatteforhold og bør derfor indgå i overvejelserne på dette område. Eksempelvis kan følgende aspekter nævnes:

2.6.5.1. en hensigtsmæssig forberedelse af overdragelsen gennem:

— foranstaltninger vedrørende retten til at ændre den juridiske form,

— foranstaltninger vedrørende de struktur- og driftsformer inden for aktieselskabets rammer, som er bedst tilpasset små og mellemstore virksomheders behov,

— foranstaltninger vedrørende fiskal neutralitet i forbindelse med den mest hensigtsmæssige forberedelse af overdragelsen,

2.6.5.2. skatteforhold ved overdragelse til tredje mand, hvor der gør sig en række faktorer gældende, som ikke er nævnt i den foreliggende meddelelse af 25. maj 1994, i tilknytning til bl.a. salg af virksomheden, beskatning af overskud ved salg og overdragelse af virksomheden til de ansatte,

2.6.5.3. foranstaltninger, som kan bidrage til en vellykket familieoverdragelse, og hvor der må lægges stor vægt på spørgsmålene om arve- og gaveafgifter, som har mærkbar indvirkning på forskellige områder af national ret og grundlæggende principper i skattelovgivningen. Her gør sig bl.a. også problemet med international dobbeltbeskatning gældende.

2.6.6. ØSU udtrykker tilfredshed med dette arbejds- og ideoplæg på et område, som er af væsentlig betydning for SMV som helhed og for de økonomiske strukturer i EU, i medlemsstaterne og i regionerne, men skal dog alligevel understrege, at det er vigtigt at stimulere iværksættere med hensigtsmæssige tiltag på beskatningsområdet. Problemet med SMV's overdragelse og videreførelse kan således kun finde en effektiv og dynamisk løsning, hvis der til de eksisterende og levedygtige SMV'er kan findes iværksættere, som er interesserede i at drive en virksomhed. Denne proces kan stimuleres på mange forskellige måder. En del af løsningen kan bestå i skattefordele. ØSU henstiller derfor, at dette spørgsmål tages separat op i de overvejelser, meddelelsen lægger op til.

3. Forslag til andre foranstaltninger

3.1. Som nævnt ovenfor har Kommissionen indtil nu kun fremlagt retningslinjer af summarisk karakter, og ØSU vil gerne tilføje en række forslag på beskatningsområdet med henblik på at få vurderet deres berettigelse og konkrete gennemførlighed i EU og i medlemsstaterne.

3.2. En sådan vurdering skal naturligvis finde sted under hensyntagen såvel til medlemsstaternes overordnede fiskale og ikke-fiskale erhvervs politik som til de generelle principper og grundlæggende retningslinjer, som bestemmer medlemsstaternes politik på det fiskale, økonomiske og social- og arbejdsmarkedsmæssige område.

3.3. ØSU er klar over, at den foreliggende meddelelse og den dertil knyttede henstilling udgør et første skridt i retning af at opfylde den tilstræbte målsætning. ØSU er også klar over, at medlemsstaterne råder over en mere eller mindre omfattende vifte af mekanismer, programmer og tiltag, som skal fremme etableringen og udviklingen af SMV i forskellige sektorer. Generelt kan disse foranstaltninger opdeles i følgende tre kategorier:

- a) mindskelse af byrderne og de finansielle og administrative hindringer,
- b) fremme af etablering af nye virksomheder, overtagelse af eksisterende virksomheder samt opstart af aktiviteter på et solidt grundlag,
- c) fremme af SMV's udvikling gennem tilvejebringelse af gunstige rammevilkår på f.eks. det finansielle, økonomiske, sociale og teknologiske område.

3.4. Det skal medgås, at den foreliggende meddelelse kun på få punkter kan henføres direkte til de ovennævnte kategorier. ØSU finder det derfor også nyttigt at udvide viften af mulige tiltag på det beskatningsmæssige område.

Vel vidende, at EU's kompetence og interventionsmidler er begrænsede, når det drejer sig om den direkte beskatning, som denne gennemgang begrænser sig til, vil ØSU alligevel anmode Kommissionen om at igangsætte overvejelser, analyser og høringer vedrørende områder eller aspekter som f.eks.:

3.4.1. Ordninger med skattegodtgørelser i forbindelse med opstart og overtagelse af en virksomhed, eventuelt i form af hel eller delvis fritagelse for beskatning af virksomhedens overskud i en første fase, men hvor skattefritagelsen eventuelt kan betinges af visse forudsætninger med hensyn til faglige kvalifikationer eller jobskabelse.

3.4.2. De nærmere betingelser for skattefradrag for indskud i SMV, som foretages af små og mellemstore private investorer [den potentielle investorkreds for

SMV, jf. ØSU's udtalelse om »Kommissionens meddelelse om små og mellemstore virksomheders finansielle problemer«⁽¹⁾], samt mulighederne for skattemæssige hensættelser, som kan tilskynde flere finansielle investorer til at investere i SMV.

3.4.3. Den forskelsbehandling i beskatningsmæssig henseende, som i denne forbindelse kan gøre sig gældende mellem private og institutionelle investorer og mellem børsnoterede og ikke-børsnoterede selskaber.

3.4.4. Den mulighed, som står åben for enkeltmands-selskaber med begrænset ansvar — oprettet i visse medlemsstater på grundlag af et EF-initiativ — for at vælge mellem at lade sig indkomstbeskatte som fysiske personer eller som kapital selskaber, bør udstrækkes til samtlige medlemsstater.

3.4.5. SMV's mulighed for efter et nærmere fastlagt system at hensætte særlige reserver til finansiering af materielle og immaterielle investeringer.

3.4.6. Muligheden for i den skattepligtige indkomst at fradrage udgifter til forbedring af management-kvalifikationer og til konsulentbistand i virksomhedens startfase.

3.4.7. Særlige afskrivningsregler, som kan afhjælpe SMV's eventuelle handicap i forhold til større virksomheder.

3.4.8. De beskatningsregler, som medlemsstaterne benytter i forbindelse med visse nationale og EU-aktions- og støtteprogrammer til fordel for SMV.

3.4.9. Visse skattnedslag eller -fritagelser til fordel for medhjælpende ægtefæller i små og mellemstore virksomheder.

3.4.10. De forskellige aspekter, som er beskrevet i ovennævnte meddelelse af 23. juli 1994 om »Overdragelse af virksomheder«.

4. ØSU og høringsproceduren

4.1. Som konklusion godkender ØSU de initiativer, Kommissionen har taget for at forbedre SMV's rammevilkår. ØSU udtrykker håb om, at disse bestræbelser vil vinde positiv genklang i de kredse, hvor principperne og målsætningerne i det integrerede program til fordel for SMV og håndværksfagene skal opfanges og konkretiseres.

4.2. Et af de grundlæggende aspekter i denne komplicerede problemstilling er spørgsmålet om retsgrundlaget for de relevante instrumenter og tiltag, som Kommissionen bør fastlægge i takt med, at retningslinjerne på de

(1) CES 850/94 af 6. 7. 1994.

forskellige områder — in casu skatteforholdene — bliver afstukket så præcist, at de kan føres konkret ud i livet.

4.3. Når noget så vigtigt som den sammenhængende udvikling i EU står på spil, må ØSU give størst mulig opbakning til Kommissionen og de aktører i samfunds- og erhvervslivet, som berøres af disse SMV-initiativer.

I den forbindelse skal det endnu engang understreges, at ØSU i kraft af sin sammensætning skal fungere som forum for samråd og debat med henblik på at varetage sin opgave som høringsorgan. Hver gang Kommissionen påtænker at igangsætte en af disse meget brede høringer

vedrørende et aktionsprogram, hvor det i den indledende fase drejer sig om at få fastlagt realistiske målsætninger og grundprincipper, vil det derfor i mere end én forstand kunne vise sig nyttigt at indhente kommentarer fra samfunds- og erhvervslivets organisationer via ØSU, bl.a. således at vigtige ideer kan komme klarere frem, og problemerne udsøndres i en fart. Uden at gribe ind i den normale høringsprocedure kunne denne fremgangsmåde, udmøntet efter nærmere regler, blive aktuel for bestemte handlingsprogrammers eller grundlæggende retningslinjers vedkommende. Det yderligere arbejde og de høringer, som påtænkes i forbindelse med den foreliggende meddelelse, ville være velegnede for en sådan tilgang.

Bruxelles, den 21. december 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens XXIII. beretning om konkurrencepolitikken

(94/C 397/21)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 25. maj 1994 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Kommissionens XXIII. beretning om konkurrencepolitikken.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Luis Morales og Manuel Ataíde Ferreira til ordførere. Sektionen vedtog sin udtalelse den 30. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 321. plenarforsamling af 21. december 1994 enstemmigt følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU vil allerførst understrege den store betydning, det tillægger Kommissionens årlige beretning om konkurrencepolitikken. Det er et dokument af stor interesse, som gennem årene har bidraget til at belyse hovedlinjerne i Fællesskabets politik på dette område.

1.2. Den 23. beretning bidrager som de tidligere beretninger til dialogen mellem Kommissionen og de øvrige institutioner og til gennemskuelligheden og retssikkerheden i forholdet til virksomhederne, medlemsstaterne og forbrugerne, som er dem, der i første række berøres af Fællesskabets konkurrencepolitik.

1.3. ØSU anerkender Kommissionens store indsats for at informere om emnet, ikke kun gennem udarbejdelsen af denne omfattende 23. beretning, men også gennem udgivelse af en lang række supplerende informationspapirer, som dog bør ajourføres bedre. Denne oplysningsindsats må videreføres, om muligt i et endnu større omfang. Oprettelsen af en informationstjeneste hilses velkommen, og det vil være nyttigt fremover at få kendskab til resultaterne af dette forsøg gennem en periodisk liste over de spørgsmål, der stilles, og de respektive svar.

1.4. Beretningen indeholder, som det er sædvanen, ikke alene en beskrivelse af Kommissionens virksomhed, men også vigtige fingerpeg om, hvorledes den agter at

agere fremover. Offentliggørelsen af sådanne retningslinjer har ØSU altid hilst velkommen, eftersom det giver de direkte berørte parter mulighed for at indrette sig herpå, og det sætter en offentlig debat i gang, hvilket er forudsætningen for, at Fællesskabets politik kan give positive resultater. ØSU opfordrer Kommissionen til at holde fast ved denne skik og — så vidt muligt — beskrive disse retningslinjer mere indgående, da de er meget værdifulde for de berørte aktører i erhvervslivet.

1.5. ØSU ser med stor interesse på den betydning, som Kommissionen i denne 23. beretning tillægger konkurrencepolitikens rolle i forbindelse med de store udfordringer, som Fællesskabet i dag står over for: gennemførelsen af målene for vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse; gennemførelsen af de nye politikker, der er stadfæstet i Maastricht-traktaten; tilpasningen af den europæiske økonomi til den voksende liberalisering af verdenshandelen.

1.6. Det fortjener anerkendelse, at Kommissionen i denne beretning konsekvent holder sig for øje, at konkurrencepolitikken ikke er et mål i sig selv, men derimod et redskab til gennemførelse af Fællesskabets mål: økonomisk vækst, industriel udvikling, intern og international konkurrenceevne samt beskæftigelse.

1.7. Endelig udtrykker ØSU tilfredshed med den måde, hvorpå Kommissionen har reageret på dets udtalelse om den 22. beretning⁽¹⁾. Kommissionen har såvel ved gennemgangen af udtalelsen som ved udarbejdelsen af den 23. beretning tydeligvis gjort sig umage for at opretholde dialogen med ØSU især på de punkter, hvor Kommissionens indsats gjordes til genstand for en særligt indgående eller ligefrem kritisk analyse. ØSU anser denne holdning for særdeles positiv og håber, at den fastholdes i fremtiden, og at den vil vise sig frugtbar.

1.8. Fællesskabet og dets konkurrencepolitik kan kun vinde ved, at Kommissionen er lydhør over for erhvervslivets og arbejdsmarkedets ønsker, og ved en dialog med disse kredse, enten via ØSU eller de repræsentative faglige organisationer. Virksomheder, arbejdstagere og forbrugere er særligt følsomme over for de konkurrencepolitiske strategier, for så vidt som disse har indvirkning på konkurrenceevnen, beskæftigelsen, arbejdsvilkårene og varernes og tjenesteydelseernes kvalitet og pris.

2. Konkurrencepolitikken og målene for Den Europæiske Union

2.1. EØF-traktatens konkurrenceregler, der oprindeligt blev betragtet ene og alene som midler til gennemførelse af det fælles marked, gik efterhånden over til at

blive anset for at være selve grundlaget for en egentlig konkurrencepolitik. Påvirkningen af handelen mellem medlemsstater er fortsat det kriterium, der anvendes ved kompetencefordelingen, men derudover er det — ved siden af gennemførelsen af det indre marked — selve traktatens målsætninger, som anvendelsen af disse regler sigter mod.

2.2. Derfor lægger Kommissionen særlig vægt på nødvendigheden af at sammenkæde konkurrencepolitikken med Unionens nye mål på det industri-, kultur- og miljøpolitiske område, hvor der forventes en mere aktiv indsats på fællesskabsplan — uden at forglemme det regional- og socialpolitiske område.

2.3. På baggrund af Unionens målsætninger samt et Fællesskab i konstant udvikling anerkender ØSU konkurrencereglernes betydning for gennemførelsen af det indre marked. Konkurrencepolitikkenes sanktionsaspekt både med hensyn til restriktive aftaler og misbrug af dominerende stilling samt statsstøttereglerne har fortsat stor betydning, navnlig som et middel til bekæmpelse af stive og uhensigtsmæssige erhvervsstrukturer.

2.4. Såvel ØSU som Kommissionen er dog af den opfattelse, at der i konkurrencepolitikken ligger andet og mere end denne negative, kontrollerende indfaldsvinkel. ØSU opfordrer Kommissionen til yderligere at forbedre koordineringen og samspillet mellem konkurrencepolitikken og andre politikker, især med en industripolitik af ikke-protektionistisk tilsnit. Det er også nødvendigt, at konkurrencepolitikken tager højde for, at de europæiske virksomheder fortsat er underlagt ulige vilkår og konkurrenceforhold såvel på fællesskabsplan som over for Fællesskabets vigtigste handelspartnere.

2.5. I den 23. beretning understreger Kommissionen gang på gang konkurrencepolitikkenes bidrag til vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse, og den sætter den i relation til målene i hvidbogen. Navnlig fremhæves den rolle, som en fornuftig støttepolitik kan spille for omstruktureringen af den europæiske økonomi ved at skabe gode vilkår for SMV, F&U samt fremme oprettelsen af varige arbejdspladser.

2.6. Endvidere fremhæves effekten af reglerne om aftaler og misbrug samt deres bidrag til øget økonomisk effektivitet og bedre udnyttelse af ressourcerne. Det understreges, at kontrollen med fusioner og samarbejde mellem virksomheder har haft stor betydning for liberaliseringen af finansielle ydelser, telekommunikation, transport og energi samt oprettelsen af transeuropæiske net for disse sektorer.

⁽¹⁾ EFT nr. C 34 af 2. 2. 1994.

2.7. Som nævnt glæder ØSU sig over, at Kommissionen er opmærksom på sammenhængen mellem konkurrencepolitikken og gennemførelsen af målene for vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse. ØSU har indtryk af, at Kommissionen selv er nået frem til den erkendelse, at en repressiv konkurrencepolitik ikke i sig selv kan bidrage til en løsning af disse opgaver.

2.8. Det er tvivlsomt, om udfordringerne med hensyn til vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse kan tackles alene gennem virkeliggørelsen af det indre marked, deregulering, undtagelsesvis tilladelse til forskellige samarbejdsformer, som principielt er forbudt, samt indførelse af konkurrence i sektorer, som hidtil har været fritaget herfor.

2.9. Det er utvivlsomt tvingende nødvendigt at fjerne alle hindringer for udnyttelsen af det europæiske enhedsmarked. Men det må heller ikke glemmes, at medlemsstaterne stadig har forskellige konkurrencevilkår, og at de europæiske virksomheder — ligesom det er tilfældet med virksomhederne i USA og Japan — må operere under de vilkår, som gælder på det internationale marked, der som sagt langt fra er fri for konkurrenceforvridning.

2.10. ØSU mener ikke, at der er en automatisk sammenhæng mellem konkurrence og konkurrenceevne og mellem konkurrence og beskæftigelse. Konkurrencen som sådan har mindre betydning for konkurrenceevnen end de juridiske, administrative, politiske og arbejdsmarkedsmæssige rammevilkår, som erhvervslivet er underlagt.

2.11. Kommissionen er den første til at erkende, at levestandarden i Fællesskabet ikke må ofres til fordel for konkurrenceevnen, og at befæstelsen af Fællesskabets økonomiske styrke først og fremmest må opnås ad anden vej. Konkurrencepolitikken har båret frugt derved, at den har muliggjort samarbejde mellem SMV, fremmet omstrukturering og fusion af europæiske virksomheder og bidraget til at skabe balance mellem de forskellige medlemslandes nationale støttepolitik i tillid til, at reel konkurrence på det europæiske marked er en forudsætning for, at de europæiske virksomheder kan klare sig godt på verdensmarkedet.

2.12. Det er dog nødvendigt at se på den konkrete og dynamiske sammenhæng mellem konkurrencen og konkurrenceevnen på såvel EU-markedet som det internationale marked. Liberaliseringen af verdenshandelen er ikke en statisk tilstand, men derimod et mål, som man hele tiden må arbejde hen imod. Konkurrencepolitikken skal derfor udformes under hensyntagen til afviklingen af barriererne for adgangen til EF's marked, åbningen af de vigtigste handelspartneres marked og sikringen af lige vilkår på disse markeder og endelig en sammenlig-

ning mellem de faktorer, der er afgørende for de forskellige aktørers konkurrenceevne på verdensmarkedet.

3. Sammenkædningen med Fællesskabets øvrige politikker

3.1. Der peges ofte på konflikten mellem konkurrencepolitik og industripolitik, så meget mere som industripolitikken traditionelt har hørt under medlemsstaternes kompetence og derfor ikke helt har kunnet løsrives fra en protektionistisk tankegang. Maastricht-traktaten anerkender derimod nødvendigheden af, at Fællesskabet fører sin egen industripolitik, og i den forbindelse lægges der vægt på konkurrencepolitikens funktion som et industripolitisk instrument.

3.2. Skønt visse aspekter af konkurrencepolitikken såsom fremme af fusioner, virksomhedssamarbejde og støtte til SMV og F&U — der er fastsat i traktatens artikel 130 — utvivlsomt bidrager til de industripolitiske mål med hensyn til styrkelse af konkurrenceevnen, skal Fællesskabets industripolitik være andet og mere end ren og skær konkurrencepolitik. Dog bør industripolitikken have indflydelse på de konkurrencepolitiske strategier med hensyn til virksomhedssamarbejde.

3.3. Fællesskabets konkurrencepolitik er faktisk baseret på forbud, som dog lempes gennem undtagelser og tilladelser på bestemte betingelser. Men det er dog ikke sådan, at enhver form for beskyttelse eller fremme af konkurrencen kan løse alle problemer vedrørende konkurrenceevnen. Fællesskabet opererer på et vidtspændende marked, som er stærkt præget af andre landes regler og praksis, der direkte eller indirekte skaber vanskeligheder for de europæiske virksomheder.

3.4. De sociale og økonomiske modeller, som Fællesskabet konkurrerer med, er ofte ude af trit med Fællesskabets egen situation og egne samfundsmodeller. Det er under sådanne vilkår, at de europæiske virksomheder skal vinde indflydelse. Klare industripolitiske strategier — som i dag ikke nødvendigvis er ensbetydende med protektionisme — bør danne rammen om en tilpasning af den europæiske erhvervsstruktur til verdensmarkedet, navnlig når man betænker, at liberaliseringen af verdensmarkedet har været omgærdet af stor usikkerhed.

3.5. Kommissionen har udøvet sine beføjelser således, at politikken for fritagelser, godkendelse af fusioner og statsstøtte på afgørende vis har styret og fremmet samarbejdet mellem SMV og forbedringen af de europæiske virksomheders konkurrenceevne. ØSU anerkender de positive resultater af denne politik. Men — som det

er tilfældet på fusionsområdet — er det ikke alle EU-regler, der er tilpasset realiteterne, og dette begrænser desværre Kommissionens aktionsmuligheder.

3.6. Fællesskabet er et åbent marked, men det har ingen afgørende indflydelse på ligevægten i liberaliseringen af verdenshandelen. Dette indebærer, at Fællesskabet bør forvalte sin konkurrencepolitik under hensyntagen til, hvilke garantier for åbning af markederne det — inden for rammerne af sin handelspolitik — kan opnå hos sine handelspartnere, hvilken støtte de direkte eller indirekte yder deres virksomheder, samt hvor effektivt de beskytter de virksomheder, som opererer under deres jurisdiktion.

3.7. Af alle disse grunde mener ØSU, at en uafhængig industripolitik i EU-regi bedre tilgodeser konkurrencepolitikens endemål. Talrige samarbejdsformer og aftaler mellem virksomheder har defensive eller konjunkturbestemte formål og sigter ikke mod strukturelle omlægninger eller genvindelse af den internationale konkurrenceevne, hvilket heller ikke ville være rimeligt. Disse samarbejdsformer bør vurderes realistisk ud fra den enkelte industrigrens særlige karakteristika og de internationale konkurrencevilkår, som sjældent ligger til grund for en koordineret reduktion af kapaciteten.

3.8. Konkurrenceevnen kan ikke vurderes løsevet fra de sociale og økonomiske betingelser og de rammer, som lovgivningen fastlægger; derfor vil en klar industripolitik være en værdifuld referenceramme for konkurrencepolitikken. ØSU anerkender, at konkurrencepolitikken og industripolitikken er områder, der supplerer hinanden. Derfor må industripolitikken indhold, mål og midler klart defineres for at sikre en sammenhængende og effektiv gennemførelse af de to politikker.

3.9. Lige som det er tilfældet med industripolitikken, går ØSU generelt ind for, at konkurrencepolitikken koordineres med Fællesskabets øvrige politikker. I visse tilfælde bidrager konkurrencepolitikken kun i beskedent omfang til den heldige gennemførelse af andre politikker. Dette er — som Kommissionen også bemærker — tilfældet på miljøbeskyttelsesområdet, hvor behovet for at nedbringe omkostningerne og fordelene ved at gøre brug af støtteordningerne er et incitament til at reducere forurenende emissioner.

3.10. I andre tilfælde er det konkurrencepolitikken, som påvirkes af særlige forhold på andre EF-politiske felter. Det gælder for eksempel kulturpolitikken, hvor ØSU er enig med Kommissionen i, at det er nødvendigt med en balancegang mellem på den ene side fordømmelsen af diskrimination og monopoler og på den anden side en politik, som sigter mod bevarelse af den kulturelle mangfoldighed.

3.11. I forbindelse med bekæmpelsen af dumping og protektionistiske sammenslutninger mellem tredjelandes virksomheder opfordrer ØSU Kommissionen til ikke alene at gøre antidumping-reglerne mere effektive på grundlag af Uruguay-rundens nye aftale om anvendelsen af GATT-aftalens artikel VI og søge at forpligte de vigtigste handelspartners kompetente myndigheder til at indføre konkurrenceregler, men også at tage handelspartners adfærd i betragtning ved vurderingen af de europæiske virksomheders samordnede reaktion herpå.

3.12. Med hensyn til arbejdsmarkedspolitikken opfordrer ØSU Kommissionen til fortsat at tage hensyn til de sociale aspekter, såvel hvad angår støttepolitikken som virksomhedssamarbejdet, uden at konkurrencepolitikens grundlæggende mål derved tabes af syne.

4. Konkurrencepolitikens internationale dimension

4.1. ØSU anser det for meget vigtigt, at Kommissionen lægger stor vægt på konkurrencepolitikens internationale dimension og erkender, at internationaliseringen af markederne bør få indvirkning på Fællesskabets konkurrencepolitiske strategier. Det er en problematik, som ØSU gentagne gange har gjort opmærksom på.

4.2. I tidligere udtalelser har ØSU også påpeget nødvendigheden af at sætte Fællesskabets konkurrencepolitik i relation til situationen på verdensmarkedet. Ud fra denne synsvinkel forekommer det at være absolut påkrævet at se fordomsfrit på samarbejdet mellem europæiske virksomheder, herunder også mellem de største, målt i såvel økonomisk styrke som markedsandel, for at sætte dem i stand til at møde konkurrencen i og uden for Fællesskabet.

4.3. Nødvendigheden af at sikre de europæiske virksomheders internationale konkurrenceevne kan være vanskelig at forene med opretholdelsen af reel konkurrence internt i EF. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at man ikke ud fra forudfattede og firkantede holdninger på dette område prioriterer konkurrencen på EF-markedet så højt, at alle andre hensyn tilsidesættes. Hver enkelt sag må vurderes for sig, og der må tages højde for de vilkår, som tredjelandes virksomheder opererer under i hjemlandet, navnlig hvad angår støttepolitik, og først derefter kan man fastlægge betingelser, som tager hensyn til de europæiske virksomheders internationale konkurrenceevne og bevarelsen af konkurrencen på enhedsmarkedet.

4.4. Det har altid været vanskeligt at samstemme handelspolitikken og konkurrencepolitikken i GATT-samarbejdet. Bestræbelserne på at nå frem til en multilateral aftale om bevarelse af konkurrencen har ikke båret frugt, og der vil sandsynligvis gå mange år, før der opnås

noget resultat. ØSU anser det for nødvendigt, at der fortsat gøres forsøg på at finde en multilateral løsning på problemet, men så længe dette ikke er sket, støtter ØSU indgåelsen af bilaterale aftaler med de vigtigste handelspartnere som for eksempel USA samt en mere effektiv håndhævelse af sådanne aftaler. ØSU har tiltro til, at det pres, der er blevet lagt på de vigtigste handelspartnere for at få dem til strengt at håndhæve deres egne konkurrenceregler, snart vil give resultat. ØSU understreger dog, at et multinationalt eller bilateralt samarbejde kun er acceptabelt, hvis det er fuldstændigt gensidigt, og hvis der er tilstrækkelig garanti for, at de udvekslede oplysninger behandles fortroligt.

4.5. Hvis der ikke kan opnås enighed om et sæt effektive internationale regler og indførelse af en egentlig international kodeks til bevarelse af konkurrencen, må man i det mindste forsøge at finde frem til en række grundlæggende principper, som kan være ledetråden for de nationale bestemmelser, og harmonisere disse⁽¹⁾. En harmonisering af lovgivningen fører dog ikke i sig selv til noget, hvis der ikke også er ensartede kriterier for anvendelsen af konkurrencereglerne. Derfor er det efter ØSU's mening nødvendigt — selv over for de lande, hvis regler ligger på linje med EU's — nøje at overvåge, hvorledes vore vigtigste handelspartnere anvender konkurrencereglerne.

4.6. ØSU er klar over, at den vanskelige økonomiske situation i Centraleuropa gør en vis fleksibilitet berettiget. Selv om der er parallelisme mellem bestemmelserne i henholdsvis EF-traktaten og de aftaler, der er indgået med disse lande, har de sandsynligvis hverken kapacitet til eller mulighed for at føre en streng konkurrencepolitik baseret på disse principper.

4.7. Det må derfor ikke glemmes, at produktionsvilkårene i lande med omfattende statsintervention samt den måde, hvorpå de organiserer deres eksport, kan få uacceptable konsekvenser for visse erhvervssektorer i Fællesskabet, som under normale forhold ville være klart konkurrencedygtige.

4.8. ØSU opfordrer derfor Kommissionen til også at holde et vågent øje med handelsforbindelserne med disse lande i lyset af de gældende internationale aftaler og at reagere hensigtsmæssigt og i rette tid inden for rammerne af GATT. Eventuelle defensive samarbejdsaftaler mellem Fællesskabets virksomheder bør vurderes på denne baggrund.

5. Subsidiaritet og decentralisering

5.1. Kommissionens beføjelser er begrænset til virksomheders samordnede praksis, som kan påvirke handelen mellem medlemsstater med det formål at begrænse konkurrencen. Denne traditionelle kompetenceafgrænsning er der ikke ændret ved i Maastricht-traktaten. ØSU erkender, at de gentagne udvidelser, konkurrencepolitikens voksende betydning og kontrollen med fusioner har stillet Kommissionen over for gigantiske opgaver, som den har forsøgt at løse effektivt med de få midler, den har til sin rådighed.

5.2. Det er derfor naturligt, at Kommissionen koncentrerer sig om de aspekter af konkurrencepolitikken, der er særligt vigtige eller kan fremføres som eksempel, og som derved bedst kan bidrage til gennemførelsen af Fællesskabets mål. Efterhånden som fortolkningen og anvendelsen af Fællesskabets konkurrenceregler vinder udbredelse og konsolideres, og de nationale bestemmelser harmoniseres, er det også hensigtsmæssigt, at de nationale myndigheder og jurisdiktioner kommer til at spille en større rolle.

5.3. ØSU er således enig med Kommissionen i, at medlemsstaterne bør tilpasse deres konkurrenceregler til traktatens bestemmelser, og at de nationale myndigheder og jurisdiktioner kan og bør spille en større rolle ved reguleringen af forhold, som nok berører Fællesskabet, men som hovedsageligt er af national karakter. Dette er i øvrigt i overensstemmelse med målet om decentraliseret gennemførelse af EU-retten, som Kommissionen og de nationale myndigheder er enige om.

5.4. ØSU mener, at anvendelsen af fællesskabsreglerne og de nationale bestemmelser på konkurrenceområdet skal supplere hinanden og forfølge et fælles mål, og at det er denne betydning, der skal lægges i begrebet subsidiaritet. ØSU mener endvidere, at der bør skelnes mellem a) situationer med en begrænsning af konkurrencen, som overvejende har national betydning, og som kan reguleres af medlemsstaternes egne myndigheder og jurisdiktioner gennem anvendelse af national ret, og b) situationer, hvor begrænsningen af konkurrencen har betydning på fællesskabsplan; disse kan løses effektivt af nationale myndigheder og jurisdiktioner gennem anvendelse af fællesskabsretten.

5.5. Det er prisværdigt, når man med henvisning til subsidiaritetsprincippet anvender national ret til at løse problemer af betydning for Fællesskabet og decentraliserer håndhævelsen af EU-retten ved at tilskynde nationale myndigheder og jurisdiktioner til at agere på grundlag af denne ret. Denne udvikling bør dog ikke ske på bekostning af en ensartet anvendelse af EU-retten, og

⁽¹⁾ ØSU's udtalelse om »Konsekvenserne af Uruguay-forhandlingsrunden«, CES 1028/94 af 15. 9. 1994.

den bør ikke give anledning til, at der opstår situationer, hvor medlemsstaterne undlader at regulere en adfærd, som klart er i strid med traktatens konkurrenceregler.

5.6. Dette er en reel fare, eftersom nationale myndigheder og jurisdiktioner ofte er ude af stand til at sætte en stopper for visse former for konkurrencebegrænsende praksis, og i andre tilfælde er dereguleringen og ophævelsen af de nationale monopoler så ømtålelig, at det — i det mindste i den indledende fase — giver anledning til forskellige former for konkurrencebegrænsende praksis, som de kompetente myndigheder i medlemsstaterne tolererer eller ser igennem fingre med.

5.7. ØSU mener derfor, at Kommissionen omhyggeligt bør vurdere de særlige omstændigheder i hvert enkelt konkret tilfælde, før klageproceduren indstilles, eller kontrollen atter overlades til medlemsstaternes myndigheder, og Kommissionen bør gøre det klart, at den er rede til at tage spørgsmålet op igen, hvis sagen ikke forfølges på en tilfredsstillende måde inden for en passende frist.

6. Liberalisering, privatisering og ophævelse af monopoler

6.1. ØSU er opmærksom på, at den begrænsede konkurrence i transport-, telekommunikations- og energisektoren i mange tilfælde stadig hæmmer den teknologiske innovation, og at dette ligger til grund for det høje omkostningsniveau. I denne henseende kan øget konkurrence bidrage til at forbedre vilkårene for disse serviceydelser. Man må dog ikke glemme, at indførelse af konkurrence i de sektorer, som traditionelt har været fritaget herfor, kan være en trussel mod udbuddet af vigtige serviceydelser og tære på de ressourcer, som hidtil har dannet grundlag for den teknologiske innovation.

6.2. Man må huske på, at den traditionelle statsintervention i disse sektorer også har haft positive aspekter. Offentlige midler har ofte suppleret utilstrækkelige private investeringer og således bidraget til teknologiske fremskridt og muliggjort samfundsvigtige serviceydelser til hele befolkningen, selvom de var uden kommerciel interesse. Ved deregulering og liberalisering bør der tages hensyn såvel til de europæiske virksomheders internationale konkurrenceevne som til sikringen af tilstrækkelige offentlige serviceydelser.

6.3. På den anden side får betydningen af nye operatørs adgang til infrastrukturen og markedet — som Kommissionen med rette påpeger — ny aktualitet i forbindelse med en liberalisering. Reglerne vedrørende

misbrug af dominerende stilling og fusioner skal være effektive på dette område, uden at det må få indvirkning på de nødvendige tilpasninger, for at imødegå konkurrencen på verdensmarkedet.

6.4. ØSU anser det for meget vigtigt at intensivere anvendelsen af konkurrencereglerne inden for fem specifikke sektorer: finansielle serviceydelser og forsikringsvirksomhed, telekommunikation og posttjenester, energi, transport samt den audiovisuelle sektor.

6.5. Den finansielle sektor har særlig stor betydning, ikke alene på grund af dens økonomiske vægt, men navnlig i kraft af dens indflydelse på konkurrenceevnen i produktionssektorerne.

6.6. Liberaliseringen af telekommunikationssektoren har ført til indgåelse af samarbejdsaftaler, strategiske alliancer og oprettelse af fælles filialer, som Kommissionen har beskrevet.

6.7. Inden for lufttransport bør liberaliseringen udvides til de monopolsituationer, som Kommissionen har påvist inden for »ground handling«.

6.8. Hvad angår søfarten i EF, bør konkurrencepolitikken koordineres med transportpolitikken. Kystfarten bør være et konkurrencedygtigt supplement til landtransporten, hvis de eksisterende eller planlagte infrastrukturer ikke har kapacitet til at klare afviklingen af samhandelen mellem medlemsstaterne.

6.9. Hvad tv-sektoren angår, opfordrer ØSU Kommissionen til med passende midler at tilskynde til, at operatørerne får lettere adgang til aftaler mellem tv-kanaler, således at man kan begrænse indgåelsen af aftaler, der har til formål at sikre deltagerens eneret og forhindre udenforstående selskabers adgang.

7. Regler vedrørende aftaler og misbrug af dominerende stilling

7.1. ØSU noterer, at Kommissionen fastholder sin positive indstilling til samarbejdet mellem SMV og udviklingen af fælles F&U-initiativer, og at den viderefører den hidtidige kurs med hensyn til krisekarteller, idet den tillader aftaler mellem virksomheder, der udelukkende har til formål at opnå en koordineret reduktion af en for stor produktionskapacitet i en given sektor, ved at tilskynde til specialisering og lukning af anlæg, der ikke længere er brug for.

7.2. Af ovennævnte grunde — som er et led i forsvaret for en konkurrencepolitik, der kan forbedre de europæiske virksomheders konkurrenceevne — opfordres Kommissionen til at videreføre denne politik og indtage en endnu mere fleksibel holdning til det horisontale og vertikale samarbejde mellem virksomheder, navnlig hvad angår licensaftaler om produktion og distribution af varer og tjenesteydelser.

7.3. ØSU er af den opfattelse, at Kommissionen fortsat bør støtte det virksomhedssamarbejde, der har karakter af en defensiv karteldannelse eller konjunkturbestemt tilpasning, navnlig når konkurrencevilkårene på verdensmarkedet eller markedssvingningerne berettiger til en afdæmpning af konkurrencen mellem europæiske virksomheder. I mange tilfælde, undertiden på grund af unfair konkurrence eller begunstigelse af tredjelands virksomheder, opstår der mere eller mindre raffinerede former for samarbejde, som bør tillades i en begrænset periode, hvis de ikke har til formål at dele EF-markedet, men snarere sigter mod at finde fælles løsninger på problemer med en konjunkturbestemt overskudsproduktion.

7.4. Kommissionen bør også opmærksomt overvåge ændringer i styrkeforholdet mellem produktions- og distributionsvirksomhed, især hvis der oprettes indkøbscentraler og sammenslutninger af detailforretninger. Der er en voksende risiko for, at ikke blot små og mellemstore industriforetagender og landbrugsbedrifter, men også små og mellemstore virksomheder inden for detailhandelen, der er uundværlige for handelsstrukturen, kan miste deres eksistensgrundlag, fordi de står stadig svagere i forhandlinger om betingelserne for afsætningen af deres varer.

7.5. ØSU anser det også for nødvendigt at tage de byrder, der pålægges forbrugerne i forbindelse med visse former for miljøsamarbejde, op til overvejelse og at se nærmere på effektiviteten af de betingelser, som Kommissionen har fastsat for fritagelse af eneforhandlingsaftaler. Dette er et særligt stort problem i de liberaliserede og deregulerede sektorer, og det er nødvendigt at vurdere, om disse betingelser er effektive, og om de reelt overholdes. Endelig afventer ØSU med stor interesse den offentlige debat om revisionen af forordning (EØF) nr. 123/85.

8. Kontrol med fusioner

8.1. I forlængelse af sin udtalelse af 6. juli 1994⁽¹⁾ påpeger ØSU endnu en gang, at forordning EØF nr. 4064/89⁽²⁾ om kontrol med fusioner bør revideres. Fællesskabet står over for udfordringer af historiske

dimensioner i form af en klar globalisering af markederne, stigende indbyrdes afhængighed på det økonomiske område samt økonomiens internationalisering. Det er virksomhederne, der i sidste ende må kæmpe med disse udfordringer, som Fællesskabet står over for.

8.2. Den øgede konkurrence tvinger de europæiske virksomheder til samarbejde og omstrukturering, og Fællesskabet skal kunne imødekomme disse krav. Denne udviklings positive indvirkning på væksten, konkurrenceevnen og konkurrencen som sådan skal hurtigt tages op til vurdering på en ensartet måde, og Fællesskabets kontrol- og overvågningsmekanismer på fusionsområdet bør kunne finde passende løsninger i sådanne tilfælde.

8.3. Det er korrekt, at der spontant foretages en prisværdig harmonisering af de nationale konkurrence-regler i et stigende antal medlemsstater, hvilket har medvirket til, at der i Fællesskabet er indført en række regelsæt, som ikke alene er ensartede, men også er i samklang med EF-retten. På den anden side er det også rigtigt, at medlemsstaterne ved anvendelsen af reglerne lader sig lede af deres egne overvejelser, hvorved der ikke altid tages hensyn til konkurrencekravene på europæisk plan og sikringen af den internationale konkurrenceevne, som ofte er målet med fusionerne. Derfor er de europæiske virksomheder stadig underkastet en lang række forudgående kontrolforanstaltninger, og de skal opfylde mange forskellige krav, som først og fremmest udspringer af snævre nationale hensyn.

8.4. ØSU er derfor fortsat af den opfattelse, at det er uforeneligt med gennemførelsen af det indre marked, med forfølgelsen af målene for vækst og konkurrenceevne og med selve konkurrencepolitikens formål, nemlig gennemførelsen af traktatens målsætninger, at fusioner af virksomheder i to eller flere medlemsstater stadig vurderes sideløbende af de enkelte nationale myndigheder. De mange forskellige former for national kontrol indebærer ikke blot fare for modstridende beslutninger, men også omkostninger og unødigt administration, og de ødelægger virksomhedernes planlægning.

8.5. De europæiske virksomheder, der tilstræber samarbejde og omstrukturering, kan komme ud i den absurde og unødvendige situation, at de stilles over for divergerende afgørelser og alt for lange vurderingsprocedurer. Opretholdelsen af nationale kontrolbeføjelser vedrørende grænseoverskridende fusioner er udtryk for medlemsstaternes modvilje mod, at EU skal tage sig af spørgsmål, som de i mange tilfælde end ikke har kapacitet til at regulere effektivt selv, enten på grund af manglende ressourcer eller de naturlige begrænsninger

⁽¹⁾ CES 855/94.

⁽²⁾ EFT nr. 395 af 30. 12. 1989.

af den nationale suverænitæt. ØSU opfordrer Kommissionen til fortsat at arbejde for at overvinde denne modvilje, der ikke med rimelighed kan begrundes i decentraliseringspolitikken eller subsidiaritetsprincippet.

8.6. ØSU anerkender de positive resultater af gennemførelsen af forordning (EØF) nr. 4064/89, og Kommissionens bestræbelser på at få den revideret er ikke gået ubemærket hen. Netop derfor mener ØSU, at Kommissionen fortsat bør arbejde for en forbedring af fusionskontrolordningen i Fællesskabet og overbevise medlemsstaterne om, at en ændring af den nuværende ordning ikke vil svække garantiene for opretholdelsen af reel konkurrence i medlemsstaterne og EF. Den modvilje, der gør sig gældende på dette område, kan kun skade de europæiske virksomheders evne til at tilpasse sig markedernes nye internationale dimension, og den giver ikke medlemsstaterne noget virkeligt effektivt middel i hænde til sikring af konkurrencen på deres markeder eller til forbedring af deres egne virksomheders konkurrenceevne.

8.7. ØSU gentager derfor den holdning, som det tidligere har givet udtryk for, nemlig at Kommissionens beføjelser bør udvides ved at sænke de omsætningstærskler, der er kriteriet for, om fusioner har EF-dimension, og ved at ophæve »totredjedelsreglen«. En sådan udvidelse af Fællesskabets kompetenceområde imødekommer behovet for en ensartet behandling af sektorer, som har voksende betydning, såsom tjenesteydelser, og de sektorer, der er omfattet af nationale deregulerings- og privatiseringsforanstaltninger. ØSU mener heller ikke, at spilletallet for at fravige Kommissionens enekompetence bør udvides, og muligheden for at overlade sagsbehandlingen til de nationale myndigheder bør fortsat kun anvendes under særlige omstændigheder.

8.8. I overensstemmelse med sin tidligere udtalelse⁽¹⁾ om Kommissionens beretning til Rådet om anvendelsen af fusionsforordningen går ØSU ind for, at øget gennemskuelighed og beskyttelsen af tredjeparts rettigheder ikke bør gennemføres på bekostning af den hurtige sagsbehandling, som er en af de mest positive aspekter af de nuværende fællesskabsregler. Endelig opfordrer ØSU Kommissionen til at opretholde kontrollen med fusioner som et middel til bevarelse af reel konkurrence på EF-markedet, under hensyntagen til nødvendigheden af at forbedre de europæiske virksomheders konkurrenceevne og til globaliseringen af den internationale konkurrence.

9. Statsstøtte

9.1. ØSU er enig med Kommissionen i, at kontrollen med statsstøtten er af afgørende betydning. Mar-

kedsåbningen har gjort den europæiske økonomi mere følsom over for subsidier, og den økonomiske krise har demonstreret betydningen af støtte til særlig hårdt ramte sektorer.

9.2. Det bliver i den forbindelse nødvendigt at overvinde den modstand mod strukturel tilpasning, der gør sig gældende i sektorer i tilbagegang, og at modarbejde støttepolitikker, som ikke har med omstrukturering af virksomhederne at gøre.

9.3. Desuden har den øgede konkurrence internt i EF ført til nationale støtteforanstaltninger, som bør vurderes meget nøje, da medlemsstaterne ikke har samme finansielle kapacitet.

9.4. ØSU finder det nødvendigt at forbedre informationen om omfanget og virkningerne ikke alene af statsstøtten, men også af EU-støtten, og at undersøge dens resultater. Den 23. konkurrenceberetning indeholder ikke data, der gør det muligt bare tilnærmelsesvis at kvantificere støttens omfang. Erhvervslivet har behov for information på dette område, og ØSU ser frem til udgivelsen af en beretning med en ajourført oversigt over stats- og EU-støtten.

9.5. ØSU opfordrer i øvrigt Kommissionen til at forbedre den komplicerede kontrol med støtte ydet af regionale og lokale myndigheder i medlemsstaterne, som i den henseende nyder stor autonomi. Denne form for støtte får stadig større betydning, og skønt man ikke bør sætte spørgsmålstegn ved disse regionaludviklingsinstrumenter, bør de gøres til genstand for nøje overvågning.

9.6. Hvis den europæiske økonomi skal være en del af det større verdensmarked, understreger ØSU behovet for fortsat stor årvågenhed over for den støtte, der ydes i tredjelande, især af Fællesskabets vigtigste handelspartnere. Omfanget af denne form for incitament, som er mere eller mindre synlige, er stigende, og det kan ikke forsvares, at EU sætter ind over for medlemsstaternes støttepolitikker, hvis det undlader at holde øje med samme type støtte fra tredjelandes side.

9.7. ØSU støtter Kommissionens bestræbelser på at identificere incitament givet af disse lande, som påvirker konkurrenceforholdene på de europæiske virksomheders vigtigste markeder, og går ind for, at der udarbejdes en oversigt over de vigtigste af de eksisterende former for støtte af denne type.

(1) CES 855/94.

10. Forbedring af procedurer og forsvarsrettigheder

10.1. ØSU tilslutter sig tanken om, at en effektiv konkurrencepolitik forudsætter forenkede og hurtigere procedurer, og at samarbejdet mellem virksomheder vil kunne drage stor fordel af en afbureaukratisering.

10.2. Det støtter derfor de nye regler beregnet på hurtigere sagsbehandling i forbindelse med strukturelle joint ventures oprettet i samarbejdsøjemed, som har visse ligheder med fusioner, og som dermed lægger naturligt op til en bedre dialog mellem Kommissionen og de berørte virksomheder, med henblik på at få fuld klarhed over virkningerne af hvert enkelt tilfælde.

10.3. ØSU er klar over, at Kommissionen råder over begrænsede midler. Det er i den henseende i princippet ikke nødvendigt at træffe formelle beslutninger, hver gang virksomhederne frivilligt ophører med de former for konkurrencebegrænsende praksis, de anklages for.

10.4. ØSU mener dog, at dette at en sag henlægges, når en klage trækkes tilbage, eller når den konkurrencebegrænsende praksis ensidigt ændres, ikke er til hinder for, at der affattes en kortfattet vurdering af betingelserne for de involverede virksomheders fortsatte aktivitet. Løsninger, som er tilfredsstillende for de involverede parter, er nemlig ikke altid forenelige med princippet om fri konkurrence, især når baggrunden for problemet er en dominerende markedsstilling.

10.5. ØSU understreger betydningen af den seneste retspraksis, som Retten i Første Instans har udmøntet, og hvorved det slås fast, at interesser og rettigheder, der er almindeligt udbredte i Fællesskabet, skal beskyttes, og at konkurrencen skal sikres, selv når begrænsningen af konkurrencen hidrører fra en almindelig praksis, som de nationale myndigheder har kendskab til og tolererer (jf. punkt 5.6. ovenfor).

10.6. ØSU finder det afgørende at bevare forsvarsretten i proceduren vedrørende anvendelse af EU's konkurrenceregler. Kommissionens praksis på området, gennemsigtigheden i anklagerne, svarfristerne, adgangen til de sagsakter, der indeholder bevisemønstre, og høringerne hos høringskonsulenten må forbedres.

10.7. ØSU mener, at der fortsat bør være adgang til alle de dokumenter, som anklagen bygger på — hvad enten de er positive eller negative — undtagen når kravet om beskyttelse af forretningshemmeligheder rent faktisk står på spil.

10.8. Inden for det nuværende undersøgelsessystem bør Kommissionen fortsat bevare rollen som mægler i disse former for konflikter. Netop derfor opfordrer ØSU Kommissionen til at tage højde for, at den både er dømmende og undersøgende myndighed, og Kommissionen bør forbedre sikringen af forsvarsrettighederne, især ved at styrke høringskonsulentens rolle.

11. Konklusioner

11.1. ØSU opfordrer Kommissionen til, ved fastlæggelsen af sin konkurrencepolitik, at tage hensyn til de synspunkter, som repræsentanterne for de forskellige sektorer i erhvervs- og samfundslivet giver udtryk for i denne udtalelse.

11.2. En øget konkurrence løser ikke i sig selv problemerne med konkurrenceevnen og beskæftigelsen i Fællesskabet. Man bør derfor i tilslutning hertil være særligt opmærksom på de juridiske, administrative, politiske og sociale vilkår, som erhvervslivet og konkurrencepolitikken er underlagt.

11.3. En uafhængig industripolitik kan ikke genere konkurrencepolitikken, og forsøget på at løse eventuelle modsætninger mellem disse to områder indebærer ikke nødvendigvis, at industripolitikken skal underordnes konkurrencepolitikken.

11.4. EU's konkurrencepolitik skal ses i sammenhæng med liberaliseringen af verdenshandelen og de holdninger, som vore vigtigste handelspartnere indtager på dette område. Det er derfor af afgørende betydning at arbejde videre med en tilnærmelse af konkurrencereglerne og konkurrencepolitikken inden for verdenshandelsorganisationen.

11.5. Overholdelsen af subsidiaritetsprincippet kræver en mere effektiv indsats fra medlemsstaternes side, og denne kan — når det gælder konkurrencepolitikken — kun vurderes i hvert enkelt konkret tilfælde.

11.6. En ensartet politik for fusionskontrol er vigtig for de europæiske virksomheder, og det er derfor nødvendigt at udvide Fællesskabets kompetenceområde ved revisionen af forordning (EØF) nr. 4064/89.

11.7. Den statslige eller regionale støtte samt støtten til tredjelande undergraver konkurrencevilkårene i Fællesskabet. Derfor skal EU fortsat nøje følge og løbende oplyse om disse støtteformers karakter og konsekvenser, så de erhvervsdrivende bedre kan indrette sig herefter. Der er også brug for mere information om EU-støttens virkninger.

11.8. Endelig opfordrer ØSU indtrængende Kommissionen til at sørge for en rimelig balance mellem forsvarsretten og beskyttelsen af forretningshemmeligheder samt fortsat være meget på vagt og aktivt

sikre konkurrencen i EU. I denne forbindelse må organisationerne betragtes som værende uundværlige for beskyttelsen af de legitime interesser og gennemførelsen af EU's mål.

Bruxelles, den 21. december 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 90/684/EØF om støtte til skibsbygningsindustrien⁽¹⁾

(94/C 397/22)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 19. december 1994 under henvisning til EF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede John Simpson til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 30. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 321. plenarforsamling, mødet den 21. december 1994, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Samlet konklusion

1.1. ØSU tilslutter sig Kommissionens forslag om en etårig forlængelse af de gældende bestemmelser om EU-støtte til kommercielt skibsbyggeri indtil udgangen af 1995. ØSU anerkender ligeledes nødvendigheden af de nye forslag, som fremsættes i Kommissionens forslag til Rådets direktiv KOM(94) 444 endelig udg.

1.2. Denne konklusion skal imidlertid ses i lyset af de specifikke problemer, som denne industrisektor fortsat står overfor. Det, at der fortsat eksisterer en verdensomspændende overkapacitet, den ringe efterspørgsel efter nye skibe samt Japans og navnlig Sydkoreas stærkt forøgede kapacitet viser, at skibsbygningsindustrien stadig er sårbar over for alvorlige markedsforvridninger.

2. Markedssituationen

2.1. ØSU er klar over, at ordretilgangen til skibsbygningsindustrien, både på verdensplan og i EU, i 1993 oversteg det meget lave niveau i 1992. Tages der højde for afsluttede opgaver, var ordrerne til EU's skibsbygningsindustri imidlertid ikke tilstrækkelig store til at kunne øge den samlede ordrebeholdning ved årets udgang. Faktisk var ordrebeholdningen lavere i slutningen af 1993 end på noget andet tidspunkt siden 1988.

2.2. Ikke meget tyder på, at fragtraterne for alvor er på vej opad igen, eller at skibsbygningsindustrien opnår bedre kontraktpriser. Skønt verdensflåden bliver ældre, er efterspørgslen efter nye skibe stadig lav. Det betyder, at den manglende balance mellem efterspørgslen og kapaciteten, der er voldsomt stigende i Fjernøsten, men faldende i EU, skaber et konstant ustabil marked.

⁽¹⁾ EFT nr. C 334 af 30. 11. 1994, s. 13.

3. Generelle foranstaltninger

3.1. En forbedring af skibsbygningsindustriens situation på lang sigt kræver en mere gennemgribende indsats rettet mod etableringen af et marked, som er mindre påvirket af statsstøtte og protektionistiske foranstaltninger.

3.2. ØSU bifalder derfor de midlertidige foranstaltninger i Kommissionens forslag. De skal imidlertid ses som et led i bestræbelserne for at nå frem til en global aftale om rækkevidden af en eventuel fremtidig støtte til skibsbygningsindustrien.

3.3. At EØS-landene er omfattet af det ændrede direktiv, er et prisværdigt fremskridt, som samtidig vil give Europa øget indflydelse i de globale forhandlinger.

4. OECD-forslagene

4.1. Skønt den foreslåede OECD-aftale er afgørende for logikken i Kommissionens forslag, gør ØSU opmærksom på, at forhandlingerne ikke er endeligt afsluttede, og at der ikke er nogen garanti for, at aftalerne vil få fuld opbakning fra alle skibsbygningsnationer. Meget tyder imidlertid på, at man vil nå frem til en aftale, der på globalt plan fjerner al statsstøtte af betydning til kommercielt skibsbyggeri. ØSU tilslutter sig denne målsætning, hvis det samtidig kan sikre åben og retfærdig konkurrence.

4.2. Indtil OECD-aftalerne er ratificeret, mener ØSU, at EU's skibsbygningsindustri fortsat skal modtage en begrænset støtte inden for det nuværende loft på 9%. Faktisk håber ØSU, at Kommissionen, hvis direktivet vedtages, vil vælge at fastholde grænsen på 9% for større fartøjer uden yderligere nedskæringer indtil udgangen af 1995. En gradvis nedskæring i løbet af 1995 er blevet foreslået, men vil efter ØSU's mening virke modsat hensigten.

4.3. ØSU anmoder om mulighed for udtale sig mere detaljeret om den foreslåede OECD-aftale på et passende tidspunkt i forhandlingerne. På nuværende tidspunkt forventer ØSU, at aftalen tager hensyn til alle aspekter af støtten til skibsbygningsindustrien, hvad enten der er tale om direkte eller indirekte støtte, eksportstøtte, støtte rettet mod hjemmemarkedet eller kreditter til værfter og købere.

4.4. Forud for OECD-aftalerne konstaterer ØSU, at reglerne håndhævelse i praksis og behandlingen af klager udgør et springende punkt. De foreslåede løsninger vil blive gennemgået nøje med henblik på at vurdere effektiviteten. ØSU håber, at GATT-aftalens ændrede antidumpingbestemmelser vil kunne overholdes i forbindelse med skibsbygningsindustrien. Det vil eventuelt være nødvendigt at tilføje særlige bestemmelser, som pålægger skibsbygningsindustrien markedsdisciplin, herunder sanktioner mod ejere eller brugere af fartøjer, der er erhvervet ved hjælp af direkte eller indirekte støtte, som overstiger den lovlige maksimumsgrænse, omend ØSU står noget tvivlende over for sådanne sanktioners gennemførlighed.

4.5. ØSU foreslår, at EU ikke afvikler al støtten til sin egen skibsbygningsindustri, før det står klart, at der er generel tilslutning til OECD-aftalerne.

5. Andre former for EU-støtte

5.1. Kommissionen har forsikret, at det ændrede direktiv, hvis det vedtages, ikke medfører et højere støtteniveau eller mere omfattende støtte til EU's skibsbygningsindustri. Dette gælder også for støtten til skibsbygningsindustrien i det tidligere DDR.

5.2. Desuden forklarede Kommissionen, at et støttebeløb på 89 mio. pesetas til den spanske skibsbygningsindustri blev foreslået som en økonomisk justering i forbindelse med kontrakter og strukturomlægningsaftaler, der var blevet indgået før udgangen af 1993, og at det ikke betød nogen ændring af støttens størrelse eller omfang.

5.3. ØSU tilslutter sig Kommissionens forslag om en udvidelse af de eksisterende støtteregler, så også skibe uden metalskrog bliver omfattet.

6. Forbehold

6.1. ØSU's væsentligste forbehold gælder ikke selve det foreslåede direktiv, men dets konkurrencepolitiske konsekvenser for skibsbygningsindustrien i årene fremover. Undersøgelser peger på en voksende skibsbygningskapacitet i Fjernøsten, navnlig i Sydkorea, på trods af EU's opfordring til større frivillig tilbageholdenhed. ØSU støtter Sir Leon Brittan's seneste udtalelser til de koreanske myndigheder om, at den sidste tids forøgelse af landets kapacitet vil hindre virkeliggørelsen af OECD-aftalernes målsætninger.

6.2. Hvis EU's skibsbygningsindustri skal kunne konkurrere på verdensmarkedet uden omfattende statsstøtte i en periode, hvor kapacitetsnedskæring er af afgørende

betydning, kræver ØSU, at EU enten som et led i OECD-aftalerne eller sideløbende hermed kan garantere, at ovennævnte investeringer i ekstra kapacitet finder sted uden konkurrenceforvridende konsekvenser.

6.3. ØSU minder Rådet om den strategi, som det skitserede i udtalelsen om Nye udfordringer for de maritime erhverv⁽¹⁾. Den er især relevant i forbindelse med de nye skibsbygningsaftaler og markedsforholdene i Korea, Japan og USA.

6.4. I en udtalelse om ændring af direktivet i 1993 gjorde ØSU opmærksom på den betydning, en effektiv søfart har for erhvervslivets konkurrenceevne i EU. I

⁽¹⁾ EFT nr. C 223 af 31. 8. 1992.

1992 støttede ØSU den opfattelse, at der er behov for en radikal mentalitetsændring, hvis søfartssektoren skal hjælpes på fode igen⁽¹⁾.

7. Forventninger

7.1. ØSU konkluderede i 1993 efter en tilsvarende vurdering af direktivet om støtte til skibsbygningsindustrien: »Det mål, at der skal opretholdes en effektiv og konkurrencedygtig søfartsindustri i Europa, kan hverken siges at være helt eller næsten opfyldt.«⁽²⁾ I 1994 er mere optimistiske og konstruktive mål næsten nået. ØSU håber, at OECD-aftalerne vil give positive resultater, der lever op til disse forventninger.

⁽²⁾ EFT nr. C 249 af 13. 9. 1993.

Bruxelles, den 21. december 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om vandområders økologiske kvalitet

(94/C 397/23)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 8. september 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 130 S, stk. 1, at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Miljø-, Sundheds- og Forbrugerspørgsmål, som udpegede Kenneth J. Gardner til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 29. november 1994.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 321. plenarforsamling den 21. december 1994, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. ØSU glæder sig over forslaget om at forbedre vandområders økologiske kvalitet. Anvendelsen af nærhedsprincippet er i denne sammenhæng både hensigtsmæssig og praktisk. Men det er nødvendigt, at Rådet overvejer nedenstående kommentarer, inden direktivet vedtages endeligt, især da det er et rammedirektiv, der indeholder parametre, der skal gælde i fremtiden.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU mener, at det er væsentligt, at der omgående vedtages ajourførte direktiver, især om grundvandet, og at de snarest finder anvendelse.

2.2. Følgende er eksempler på sådanne direktiver, som vil indebære en betydelig forbedring af overfladevandets kvalitet:

- Direktivet om rensning af byspildevand,
- Direktivet om nitrater fra landbruget,
- Direktivet om udledning af farlige stoffer,
- Direktivet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening bør vedtages så snart som muligt, således at der kan opnås større forbedringer.

2.3. Disse direktiver indeholder de grundlæggende krav til forureningsbegrænsningen.

2.4. Da disse direktiver dog også har andre formål end forureningsbekæmpelse, støttes det foreliggende

forslag om at sikre supplerende foranstaltninger. De vil bidrage til at opnå, at flest mulige vandområder opnår en god økologisk kvalitet.

2.5. ØSU glæder sig over, at nærhedsprincippet anvendes således i dette tilfælde, at medlemsstaterne fastsætter målene, midlerne og fristerne, for så vidt de er i overensstemmelse med dette direktivs rammer.

Det forhold, at medlemsstaterne ikke følger samme tidsplan for gennemførelsen af direktivet, vil imidlertid nok undertiden kunne føre til konkurrenceforvridning. Selv om det drejer sig om et forbigående fænomen, bør Kommissionen omhyggeligt følge udviklingen.

2.6. Definitionen på økologisk vandkvalitet udtrykkes kvalitativt, hvilket godkendes. Sammen med punkt 2.5 burde den kunne danne grundlag for omkostningseffektive afgørelser, der er tilpasset de enkelte vandområder.

2.7. En gennemsigtig mekanisme, der kan sikre konsekvent kontrol, analytiske procedurer og klassifikation, er af afgørende betydning for, at de foreslåede foranstaltninger kan gennemføres med held.

2.8. Da direktivet er et rammedirektiv, der overlader det til den enkelte medlemsstat at fastlægge egne grænseværdier og frister for gennemførelsen af alle kravene i direktivet, vil det uundgåeligt være en årrække, før målene nås. Med ethvert nyt teknologisk fremskridt vil der opstå en ny situation. Derfor bør Kommissionen bemyndiges til at give Rådet meddelelse om enhver medlemsstat, der ikke går frem i et fornuftigt tempo, og til at sende rapporter herom til Europa-Parlamentet og ØSU.

2.9. De største problemer i forbindelse med forslaget vedrører de potentielle omkostninger, fordi der ikke

foreligger nogen costbenefitanalyser. Kommissionen forventer ikke, at de ekstra investeringer og administrative udgifter, som forslaget indebærer, vil overstige henholdsvis 2-3 mia. og 350 mio. ECU. Af foreløbige beregninger fra nogle medlemsstater fremgår det, at disse skøn kan vise sig at være alt for lave. I øvrigt er costbenefitanalyser vigtige i hvert enkelt tilfælde for at retfærdiggøre de betydelige udgifter, som dette forslag medfører, og som skal resultere i en betragtelig reduktion af risiciene.

3. Specifikke bemærkninger

3.1. Artikel 1

3.1.1. Dette rammedirektivs formål kan accepteres, forudsat at de enkelte underordnede direktiver foreligger i den nærmeste fremtid, således som Kommissionen har ladet forstå.

3.1.2. Følgende tilføjes til direktivets artikel 1, stk. 1:

»...god økologisk kvalitet; foranstaltningerne skal være baseret på betingelserne i de operationelle mål (artikel 5) og de integrerede programmer (artikel 6), som fastlægges i medlemsstaterne.«

3.2. Artikel 2

3.2.1. Definitionerne i denne artikel er så snævert forbundet med bilagene, at ØSU mener, at artikel 15 om ændring af bilagene må fortolkes meget omhyggeligt. Når foreslåede ændringer omhandler principper og ikke blot tekniske detaljer eller tilpasninger, bør der foretages en bred høring i overensstemmelse med punkt 3.15.

3.2.2. Artikel 2, stk. 6

»Bedste tilgængelige teknologi« bør ændres til »Bedste tilgængelige teknikker«, der er det korrekte udtryk.

3.3. Artikel 3

3.3.1. Artikel 3, stk. 2

ØSU konstaterer, at Rådet tidligere har besluttet, at medlemsstaterne bør aflægge rapport hvert tredje år. Af praktiske og økonomiske grunde ville hvert femte år dog være langt mere realistisk, og forslaget bør ændres i overensstemmelse hermed.

3.3.2. Artikel 3, stk. 4

Den betydningsfulde opgave, der påhviler Det Europæiske Miljøagentur, må defineres klarere. Miljøagenturet bør fremskaffe sammenlignelige data om miljøkvaliteten i hele EU med henblik på at sikre, at fremskridtene i de forskellige medlemsstater forløber så parallelt som muligt.

3.4. Artikel 4, stk. 1

Den administrative indsats, der er nødvendig for en kvalitativ og kvantitativ vurdering af både punktvis forureningskilder og diffus forurening, forekommer ikke at stå i noget rimeligt forhold til fordelene. En indsats bør kun kræves, i det omfang det er nødvendigt for artikel 3.

3.5. Artikel 5

3.5.1. Artikel 5, stk. 1

I betragtning af forsinkelserne i forbindelse med fastlæggelsen af kravene i dette direktiv mener ØSU, at datoen den 31. december 1998 som sidste frist muligvis er for ambitiøs.

3.5.2. Artikel 5, stk. 4

Der bør tilføjes endnu en bestemmelse om, at de operationelle mål, der er nævnt i denne artikel, bør vurderes i forhold til både omkostningseffektiviteten og forslagets øvrige kriterier.

3.6. Artikel 6

Jf. artikel 1, stk. 1, bør første punktum affattes således:

»...integrerede programmer med sigte på at bevare og/eller forbedre kvaliteten af ...«.

3.7. Artikel 7, stk. 1

Høringsperioden på 2 måneder bør ændres til 6 måneder.

3.8. Artikel 8

Anvendelsen af finansielle instrumenter bør ikke begrænses til »sektorer, der er udpeget af Kommissionen«. I det femte miljøhandlingsprogram anbefales anvendelsen af frivillige aftaler parallelt med finansielle instrumenter. Denne holdning bør afspejles i forslaget med følgende ordlyd:

3.8.1. Artikel 8, stk. 2

»I stedet for at anvende stk. 1 kan medlemsstaterne benytte finansielle instrumenter og/eller frivillige aftaler til at gøre det lettere for fysiske personer og offentlige og private foretagender at overholde direktivets bestemmelser.«

3.9. Artikel 9, stk. 1

Det må understreges, at denne bestemmelse bør anvendes, uden at eksisterende internationale aftaler som f.eks. aftalerne om Nordsøen eller Rhinen tilsidesættes.

3.10. Artikel 9, stk. 2

Denne bestemmelse ville i virkeligheden udnævne Kommissionen til mægler mellem medlemsstaterne. ØSU nærer alvorlig tvivl om, hvorvidt en sådan procedure er hensigtsmæssig, og det skal under alle omstændigheder undersøges, om den er i overensstemmelse med EU-traktaten.

3.11. Artikel 10

De administrative byrder (og omkostninger), der er forbundet med udpegelsen af alle disse små, ubetydelige vandområder, forekommer ikke at stå i noget rimeligt forhold til fordelene. Det bør overlades medlemsstaterne at afgøre, i hvilke tilfælde en sådan udpegelse lønner sig.

3.12. Artikel 11

Blot at bevare den aktuelle miljøtilstand i vanskelige vandområder, såsom havne, og kun forhindre yderligere forringelse er ikke acceptabelt. Det har heller ikke nogen mening at forsøge at rense vand (i f.eks. havne) til drikkevandskvalitet. Medlemsstaterne bør snarere anmodes om at forbedre kvaliteten af sådanne vandområder til et niveau, som berettiger udgifterne.

3.13. Artikel 14

ØSU henviser til kommentarerne i punkt 3.3.1 ovenfor, hvor der anbefales en femårs cyklus.

3.14. Artikel 15

3.14.1. Artiklen bør affattes således:

»...og tilpasse dem i overensstemmelse med den tekniske og videnskabelige udvikling og til at foretage ændringer i betingelserne for deres anvendelse.«

3.14.2. ØSU er af den opfattelse, at der kun kan træffes afgørelser om tekniske detaljer efter udvalgsproceduren i artikel 16. Ændringer af kvalitativ eller betydelig kvantitativ betydning kræver anvendelse af proceduren i EU-traktatens artikel 130 S.

3.15. Artikel 16

ØSU erkender nødvendigheden af et kompetent teknisk udvalg til at bistå Kommissionen, når der skal foretages tekniske tilpasninger. Alle berørte parter må dog til enhver tid inddrages og høres. På andre områder gøres dette, idet der udnævnes rådgivende udvalg repræsenterende de interesser, der skal høres af medlemsstatsrepræsentanternes officielle udvalg [f.eks. Kommissionens afgørelse nr. 82/128/EØF af 12. februar 1982⁽¹⁾]. Kommissionen kunne anvende denne procedure, eller den må finde andre måder at inddrage de relevante interessegrupper på.

3.16. Artikel 17

Vedtages direktivet ikke i 1995, må alle frister revideres.

3.17. Artikel 18

ØSU forventer, at de nugældende normer fortsat vil gælde fuldt ud, når de to fiskedirektiver (om henholdsvis fisk og skaldyr) ophæves.

3.18. Bilag I — Punkt 4

Punktet bør indledes således: »Diversiteten af organismer (plankton ...) herunder protozoer, der spiller en vigtig rolle i analysen af vands økologiske kvalitet.«

3.19. Bilag II

Listen over repræsentative elementer beskriver vandområder, der ikke er udsat for menneskelige forstyrrelser. Disse bestemmelser i bilaget kan derfor kun accepteres, hvis det gøres helt klart, at der er tale om idealer eller målsætninger, som ikke er lovmæssigt bindende bestemmelser. De kan især ikke anvendes som elementer til gennemførelse af direktivets artikel 1, stk. 1.

Derfor kræver indholdet en grundig revision. Hvis f.eks. de repræsentative elementer kun skal opfattes som idealer eller målsætninger, er det vanskeligt at forstå, hvorfor henvisningen i punkt 9 til flodbreder og kyster er begrænset til ikke-bymæssige områder.

(¹) EFT nr. 58 af 2. 3. 1982.

I overensstemmelse med disse bemærkninger bør indledningen til bilag II affattes således:

Overskrift: »God økologisk vandkvalitet — Retningslinjer«

Indledning:

»Når medlemsstaterne fastlægger de operationelle mål (artikel 5) og de integrerede programmer (artikel 6) for at efterkomme dette direktiv, skal de

— baseret på forsigtighedsprincippet — tage hensyn til følgende kriterier, der er relevante for de enkelte vandområder.«

3.20. Bilag VI

Dette bilag kræver som helhed en stor administrativ indsats. De enkelte punkter bør efterprøves med hensyn til deres omkostningseffektivitet, og de punkter, der ikke består denne prøve, bør udgå.

Bruxelles, den 21. december 1994.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg
